

ROZUMNÁ EKOLOGIE – součást, ne překážka rozvoje a bytí

Křížová cesta u Jiřetíná pod Jedlovou

Zdroj: Bc. Vít Hnízdil, Ústecký kraj

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

1/2022

Čtvrtletník
Okresní
hospodářské
komory Most

ROČNÍK 17 / 89. VYDÁNÍ / BŘEZEN

Environmentalismus si spojují s ekologickým aktivismem...

Hlavní rozhovor s Ing. Petrem Svobodou, CSc.

Str. 6–11

Udržitelný rozvoj a význam „resilience“...

Úvaha od Ing. Rut Bízkové

Str. 16–17

Na přírodu s rozumem a s trpělivostí...

Zamyšlení od Václava Větvíčky

Str. 30–31

Ing. Petr Svoboda, CSc.

PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ NA AR 2022/2023 HGF VŠB-TUO OTEVŘENO

Bez přijímacích testů pro AR 2022/2023

Informace ke studiu najdete na:
hgf.vsb.cz

Bližší informace podá studijní oddělení:
studijni.hgf@vsb.cz

BAKALÁŘSKÉ STUDIUM

DOBA STUDIA 3 ROKY | TITUL Bc.

- » Ekonomika surovin
- » Inženýrská geodézie
- » Odpadové hospodářství a úprava surovin
- » Těžba nerostných surovin
- » Procesní inženýrství v oblasti surovin

NAVAZUJÍCÍ MAGISTERSKÉ STUDIUM

DOBA STUDIA 2 ROKY | TITUL Ing.

- » Ekonomika surovin
- » Odpadové hospodářství a úprava surovin
- » Technické znovuvyužití brownfields
- » Těžba nerostných surovin

Motto:

*„Armáda beranů, kterou vede lev
je silnější než armáda lvů, kterou vede beran.“
Napoleon Bonaparte (bývá uváděn také Charles Maurice de Talleyrand-Périgord)*

Vážení čtenáři,
není pro mne lehké uvádět toto číslo zaměřené na rozumnou ekologii, kdy právě ona, jako uměle vytvořené novodobé náboženství, byla na počátku evropského energetického šílenství několika posledních let. To aplikované šílenství s úspěchem vytváří předpoklady k ekonomickým kolapsům, chcete-li ekonomické sebevraždě, a to v přímém přenosu, jak se s nadsázkou říká. Že nám Evropanům v našem snažení některé velké i malé státy ostatního světa s potutelnými úsměvem tleskají, je více jak pravděpodobné. Zcela logicky je zjevné, že to pro náš stát platí násobně více. Jsme desetimilionová zemička s „pupkosvětovými“ ambicemi, jedna z mála zemí s největším podílem průmyslové výroby na tvorbě HDP, s výkonnou a odolnou elektroenergetickou soustavou, schopnou s velkou rezervou uspokojit naše potřeby za optimální ceny. Poté v konfrontaci s faktem, že naši levnou energii dodáváme na burzu v Německu, abychom ji

zpět nakupovali za násobně vyšší ceny, v čehož důsledku jsme prakticky země s největším nárůstem cen energií a podobně bych mohl mluvit i o plynu. Pak se naskytají otázky, kdo že je ten, už ani ne ani užitečný, ale prostý idiot a kdo je ten co má fištrón. Logicky pak otázka „qui bono“ je jen pomyslnou tečkou k dalšímu zamyšlení. Rozumné ekologii je věnována většina dnešních článků. Také poměrně obsáhlý hlavní rozhovor s Petrem Svobodou je věnován tomuto tématu a vzhledem k jeho celoživotním profesním zkušenostem stojí za důkladné přečtení. Paní Rut Bízková se stále profesně pohybuje v předmětné oblasti a její postřehy o resilienci jsou velmi inspirující. To, že moderní ekonomika nemůže být rukojmím nestabilních zdrojů energie, nám ve svém článku připomíná Jan Smutný. Nechybí ani zajímavý názor a ambiciózní doporučení od mladého filozofa, doktoranda z FF UK Tomáše Kordy k jaderné energetice a našemu předsednictví EU – velmi zajímavé. „Ekologické tmářství“ je nový pojem a také vzletný název článku pana Jana Pokorného.

Na následujících stránkách naleznete také naše stálé rubriky, ovšem po tragických událostech na Ukrajině, nám úsměv ztuhl na rtech, a tak jsme našeho snad i vtipného drzého smajlíka tentokrát nechali odpočívat, i když námětu bylo dost a dost. Na jeho stránce jsme připomněli legendu a sami si ji najdete.

Bohužel stále přetrvávající problémy s covidem a tragické události na Ukrajině odvedly pozornost našich autorů a řada témat zůstala v jejich konceptech – ale určitě se k tomuto tématu budeme vracet a apely na **zdravý selský rozum, dotovaný moudrostí a znalostmi**, lze od TEMA očekávat i do budoucna.

V Mostě 28. 2. 2022

S úctou a přáním jarních dnů v lepších časech.

Ing. Rudolf Jung
předseda OHK Most

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Motto:

*„Tajemství vládnutí spočívá totiž v tom, jak spojit víru
ve vlastní neomylnost se schopností učit se z minulých chyb.“
George Orwell*

*„Jsou vládcové, kteří vládnou z boží milosti,
a jsou takoví, kteří vládnou z božího dopuštění.“
George Bernard Shaw*

První čtvrtletí tohoto roku, kdy koronavirus uzavřel národ do domovů, začalo jak jinak než silvestrovským večerem. Právě proto byl národ plný očekávání, jak se s tím popasuje naše veřejnoprávní televize a zpříjemněním poněkud zakřiknutého večera roku zúročí koncesionářské poplatky a vyloudí na tvářích zákeřným virem vystrašených diváků nějaký ten úsměv. Nicméně, „Čech zkušený“ nebyl zklaman, protože nic moc ani neočekával, možná spíš doufal.

Pokračování na 4. straně

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Mgr. Jan Paparega

Ke konci loňského roku veřejnost zaznamenala, že podle hodnotícího žebříčku posledního průzkumu „Kvality života v 205 obcích s rozšířenou působností a Praze“, který sestavuje již ve třetím ročníku společnost Obce v datech, jejímž hlavním konzultačním partnerem je Deloitte, se naše bývalá okresní města Ústeckého kraje umístila na posledních nelichotivých místech. Město Most se umístilo na 204. místě, a protože se s takovým hodnocením neztotožňujeme, požádali jsme o názor pana primátora města Mostu Jana Paparegu.

Se závěry hodnocení zásadně nesouhlasíme. My jsme se společností Obce v datech komunikovali pár let zpátky. Víím, že v rámci té ankety vybírali finanční prostředky. Odmítli jsme se finančně jakkoliv podílet na podobné anketě, a když jsme pak viděli základní pilíře, které obsahují podpíliře, na základě kterých se hodnotí, tak neodpovídají naprosto tomu, co v Mostě máme.

Mně se v Mostě žije dobře, jsem patriot. Máme tady problémy, nebudeme si říkat, že ne, na druhou stranu si nemyslím, že toto hodnocení a umístění reflektuje skutečnost. Myslím si, že i v Ústeckém kraji jsou města, která jsou na tom daleko hůře než my, a přesto se umístila před námi, což úplně nechápu. S výsledky nejsme spokojeni. Stejně problémy jako máme my má i zbývajících 60 až 70 procent měst v republice. A speciálně když porovnáme hodnocení měst z Ústeckého a Moravskoslezského kraje, kde máme dost podobné potíže, tak je hodnocení diametrálně odlišné.

Jsme historicky zatíženi tím, že tady máme těžební průmysl a chemický průmysl. Jsem přesvědčen, že i tohle se negativně promítá do těchto anket, nebo anket podobného typu. Vezmou se jen informace, které jsou v médiích, ale do hloubky se nejde.

Pokračování na 4. straně

OBSAH

TEMA
technika | ekonomika | marketing | aktualityvydává: Okresní hospodářská komora Most,
Višňová 666, 434 01 Most, tel.: 417 637 404,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz
IČ: 48290661Redakční rada:
vedoucí redakce: Petr Matoušek
předseda redakční rady: Ing. Jiřina Pečnerová
členové: Ing. Jiří Vích, MBA, Monika Rosová
sazba a tisk: TISKÁRNA K&B s. r. o., čtvrtletník
náklad: 2 500 výtisků, povolení MK ČR E 16676
Distribuci zajišťuje DIGITAL-ICT, spol. s r.o.
Neoznačené fotografie: úřad OHK MostCelé znění redakčně zkrácených článků
naleznete na webových stránkách OHK Most
– www.ohk-most.cz

Jung – Editorial	3
Paparega – JO-JO	3
Jung – Postskriptum	3
Svoboda – Hlavní rozhovor	6–11
Huráb – Rozumné konání	12–13
Bartoš – Eko-ezo-bio... Tenká nit mezi aktivismem a ekofašismem	14–15
Bízková – Udržitelný rozvoj a význam „resilience“	16–17
Pokorný – Ekologické tmářství – smutná realita	18–19
Smutný – Moderní ekonomika nemůže být rukojmím nestabilních zdrojů energie	20–21
Korda – Proč by se jaderná energie měla stát hlavním tématem českého předsednictví Evropské unii?	22–23
Sixta – Rozumná ekologie ano, ale?	26
Zemánek – Rozumná environmentalistika a ekologie – základ energetické bezpečnosti	27
F. Jochman – Chudneme či bohatneme?	28–29
Soukup – Factum est factum	29
Větvíčka – Na přírodu s rozumem a s trpělivostí	30–31
Soukup – Naše krajina a životní prostředí v čase	32–33
Veverková – HSRM řešila problematiku nezaměstnanosti	34
Kružík – Elektromobilita – proč, pro koho a za kolik?	36–38
Hrstková – CzechInvest v roce 2022 je tu pro podnikatele, a to už neuvěřitelných 30 let!	40–41
Dernerová – Nejsem antivaxer, jen mi vadí, že v době covidu přestaly platit základní medicínské postuláty	42
Vítězné stavby stavební přehlídky „Stavba Ústeckého kraje 2021“	43
SOKRATES 2	44
Drzý smajlík	45
Bednár – Otázka na závěr	46

OHK Most neručí za obsah článků. Pokud není příspěvek označen jako stanovisko OHK Most, vydaný článek není stanoviskem HK ČR.

JO-JO
Jedna otázka – jedna odpověď

Dokončení ze 3. strany

Když se podíváme na Unipetrol, na těžebních průmysl – já neříkám, že jsou úplně dokonalé – ale legislativa je tak přísná, vyvíjí se, že životní prostředí se tady dramaticky zlepšilo. Objektivně to můžu říct, protože venku jsem skutečně každý den a nejenom že se procházím, ale sportuju. A kdybych měl nějaké respirační problémy, taky je asi velmi snadno detekuji. A to se nedá na tento markant vůbec navázat.

Máme tady stálou divadelní scénu, velmi kvalitní. Máme dvě budovy městského divadla, jedno zaměřeno přímo na děti a jednu velkou scénu. Máme tady spoustu rekreačních areálů, máme tady možnost jízdy na koních na hipodromu, máme tady aquadrom, máme tady autodrom. Ten samozřejmě není náš, ale je tady. Škála je tedy velmi široká a málokteré z měst v Ústeckém kraji, troufnu si říct, že žádné, nemá takové možnosti. A to je třeba věc, která by se měla pozitivně promítnout do toho hodnocení a já ji tam postrádám.

Mgr. Jan Paparega
primátor města Mostu

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Pokračování ze 3. strany

Ale tři ucelené, v jiný čas osvědčené pořady, z nichž první Zákraky přírody, ale zejména ten druhý, tedy talk show excelentního Karla Šípa, vyžadují jistou intelektuální soustředěnost, tak jako entrée k hlavnímu pořadu silvestrovského večera asi očekávání vystresovaných Čechů nesplnily. Tedy kromě ekonomického šéfa ČT, který musel být spokojen nadmíru.

Ovšem těsně pod vrcholem trapnosti bylo následné zařazení o půl roku opožděné gratulace rádoby bavičů k narozeninám legendy naší zábavy, a to si snad paní Bohdalová ani nezasloužila. Ale vrcholem trapnosti bylo předpůlnoční zařazení reklam, že by cesta ke světovosti? Tak toto vše může vymyslet a schválit jen... (tady raději skončím – Česká televize má jistě dobré právníky).

Možná nechťně vtípné bylo zařazení kultovního filmu „Sedm statečných“ na program ČT2, kdy v kontextu současného politického dění to může asociovat jisté hříšné myšlenky. Shodou náhod a s přispěním Ústavního soudu máme v PS také sedm statečných stranických špiček a jejich stran. Je známo, že ve filmu ti stateční nedopadli dobře a po akci ze sedmi do dalších bojů postoupili jen dva. Jak je známo, čtyři padli a jeden se dostal do manželského chomoutu s vidinou tvrdé práce sedláka, takže také nic moc.

Takže uvidíme, jak reálné vidiny měl nějaký vtipálek z Kavčích hor.

Poněkud neobratně jsem se dostal od televizní zábavy do aktuální politiky, kdy novoroční oslavy jsou již dávno za námi a nová vláda se svým prohlášením získala svoji „sebedůvěru“, a tak můžeme směle vzhlížet k nevyhnutelným zítřkům, ovšem jakým, to se ukáže. Mluvil jsem o vykutáleně napsaném vládním prohlášení, kde kromě čísel stránek textu, je minimum konkrétních čísel, takže předpoklad plnění obecných vizí je navíc k rétorickým schopnostem pana premiéra, vždy v nějaké míře předem naplněn. Toto prohlášení má 52 stran textu, ze kterých doslova tyčí závazek podpořit celostátní kampaň, která vybere **českého národního ptáka**. Toto je vskutku ve světle stávajících potíží velmi záslužný úkol, ovšem je na pováženou, co tím je myšleno, protože náš jazyk k tomuto slovu dává významů několik.

Pomineme-li poněkud vulgárnější význam části mužského, a dnes navíc i člověčího těla, což by pan premiér jako zjevem i vystupováním gentleman jistě nedopustil, ať už by to navrhl kdokoli, byť genderově osvícený (ovšem na druhou stranu vzhledem k nepříznivému populačnímu vývoji???) pak nám zbývají další čtyři a s trochou tvořivé fantazie pět možností:

Pokračování na straně 23

FIRECLAY**Založeno 1993**

FIRECLAY, spol. s r.o.

Stavební společnost

- 🔥 **Průmyslové stavby**
- 🔥 **Žárovzdorné vyzdívky průmyslových tepelných agregátů**
- 🔥 **Chemicky odolné vyzdívky průmyslových agregátů**
- 🔥 **Zemní práce**
- 🔥 **Specializované zemní práce**
- 🔥 **Bezpečné demolice bouracím robotem**
- 🔥 **Sanace azbestu v průmyslovém prostředí a v bytových domech**
- 🔥 **Kamerové a těsnostní zkoušky kanalizací**
- 🔥 **Plastové výplně**
- 🔥 **Stavební údržba průmyslových areálů**
- 🔥 **Stavební údržba bytových domů**
- 🔥 **Autodoprava**

FIRECLAY, spol. s r.o.
 Růžodol 5
 436 01 Litvínov
 IČ: 477 80 037
www.fireclay.cz
 Tel.: +420 602 489 481
sekretariat@fireclay.cz

FIRECLAY®

Hlavní rozhovor s Ing. Petrem Svobodou, CSc.

Motto:

„Definice šílenců je dělat stejnou věc znovu a znovu a očekávat jiné výsledky.“
Albert Einstein

K dnešnímu hlavnímu rozhovoru jsme pozvali bývalého ředitele Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí v Mostě (VÚHU) a také bývalého místopředsedu naší OHK v Mostě, pana Ing. Petra Svobodu, CSc. Hlavní náplní tohoto čísla je kontroverzní téma rozumné environmentalistiky a ekologie i ve vztahu k podnikání, ale i prostému bytí. Tak není náhodou, že jsme požádali o názory člověka s dlouholetými zkušenostmi v tomto oboru a z pohledu reality všedních dnů. Tradičním diskusním partnerem na tato, ale i jiná témata, je předseda OHK Most, Ing. Rudolf Jung.

Jung:

Pane inženýre, i když nejste se svými názory na stránkách TEMA poprvé, tak po ukončení Vašeho manažerského působení ve vedení VÚHU to poprvé je. Nicméně Vaše aktivní činnost nekončí a jsem rád, že jste přijal roli poradce představenstva naší OHK v Mostě a těším se na spolupráci. Nicméně pojďme rovnou k věci. Hlavní téma tohoto čísla je „Rozumná environmentalistika a ekologie“ a k tomu se podrobněji dostaneme, zejména k pojmu rozumná. Ovšem mluvíme-li o těchto pojmech, bylo by dobré jejich význam a vzájemný vztah vysvětlit a dát do kontextu současného dění, kdy, jak se já domnívám, o nich mluví kde kdo, ale nejsem si jist, že každý ví, o co jde. Mohl byste se v úvodu těmto pojmům věnovat a objasnit je i z historického pohledu a vývoje poznání?

Svoboda:

Máte pravdu v tom, že tyto pojmy, alespoň dle mého názoru splynuly v současnosti v jedno a přilíší se mezi nimi nerozlišuje. Nikdy jsem nebyl profesí ekolog a nebyl jsem ani environmentalista. Neznám přesné definice těchto oborů. Pro mne vždy ekologie souvisela s ochranou přírody a studiem přírodních zákonů platných v živé přírodě a řídících vztahy mezi jednotlivými složkami přírodního prostředí. S pojmem environmentalismus si nevím moc rady. Já osobně si tento pojem spojuji s tím, co dnes nazýváme ekologickým aktivismem. Podíval jsem se proto do současné největší celosvětové studnice informací o našem světě – Wikipedie. Wikipedie definuje **ekologii** jako vědu, jež se zabývá popisem, analýzou a studiem vztahů mezi organismy a jejich prostředím. Jedná se o interdisciplinární obor, který využívá poznatků mnoha vědních disciplín. Zahrnuje studium interakcí organismů, které mají jak mezi sebou navzájem, tak těch, jež mají mezi jinými organismy i těmi, které mají s abiotickými složkami jejich prostředí. Naproti tomu **environmentalistika** je uváděna jako politické a etické hnutí, které obhájí zachování, obnovu a/nebo zlepšení přírodního prostředí, někdy je také zmiňována jako hnutí pro kontrolu znečištění či ochranu diverzity rostlin a živočichů. Environmentalismus usiluje o změnu společenských, politických a ekonomických mechanismů, které životní prostředí poškozují. Environmentalismus je směr, který se zabývá ochranou a zachováním nepoškozeného životního prostředí. Z těchto definic hned vyplývá zásadní rozdíl. Ne každý může být ekologem ve smyslu této definice, protože jde o obor vědní a předpokladem je odpovídající

vzdělání a vědecká praxe. Environmentalistou se však může stát a být každý, protože se jedná o politické hnutí. K tomu, abyste začal bojovat za zachování přírodního prostředí, vám stačí jen chuť a přesvědčení. Stačí si přečíst na sociálních sítích, jaká zvěrstva páchá v současnosti lidstvo na svém okolí a kdo za to může. Vždy jsou to ti ostatní kolem nás, lidé bohatí, nenasytí, bezohlední a mocichtiví.

Ekologie se začala v ČR ve veřejnosti prosazovat kolem 80. let minulého století a já mám pocit, že od svého počátku byla spíše hnutím než vědeckým oborem, např. hnutí Brontosaurus. Ano, byli zde skuteční ekologové, kteří se věnovali vědeckému studování živé přírody, ale současně se brzy vytvořila hnutí, která s dobrým úmyslem začala protestovat proti všem činnostem, které podle nich přírodě škodily. V posledních dvaceti letech se však tato hnutí pro ochranu přírody začala měnit v aktivistická hnutí, která se vyznačují vysokou mírou alarmismu, bez skutečného pochopení problematiky. Dobrým příkladem jsou současná hnutí Fridays for Future nebo Extinction Rebellion a také samotný guru aktivismu Gréta Thunbergová.

Ale ne vždy je působení aktivistických hnutí nutno vnímat pouze negativně. V roce 1989 a letech předchozích byl tlak na zlepšení

Kdo je Ing. Petr Svoboda, CSc.?

Odpověď je velice jednoduchá, normální člověk jako všichni ostatní. Poté co vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích, obor organická chemie, a obhájil na tomto pracovišti svou kandidátskou práci, začal svůj profesní život na této vysoké škole jako odborný asistent. V roce 1986 potom nastoupil v tehdejších Chemických závodech v Litvínově jako výzkumný pracovník ve Výzkumném ústavu pro chemické využití uhlovodíků. Začal pracovat jako specialista na analytickou chemii na tehdy v ČR celkem unikátním přístroji – sektorovém hmotnostním spektrometru. Takových přístrojů tehdy v České republice bylo jenom pár a v Litvínově se jednalo o první nasazení takového přístroje v kontrole kvality a řízení výrobní jednotky. Od té doby technika pokročila milovými kroky a metoda hmotnostní spektrometrie ve spojení s plynovou chromatografií je dnes běžnou analytickou metodou využívanou zvláště pro analytiku polutantů životního prostředí. V Litvínově strávil dlouhých 25 let na nejrůznějších pozicích vždy spojených s výzkumem a technologickou podporou výroby. V roce 2011 z Litvínova odešel a nastoupil do Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí v Mostě. Nejprve na pozici technického náměstka a posledních 5 let pracoval jako ředitel a předseda představenstva této společnosti. Problematika ochrany životního prostředí byla vždy určitým způsobem spojena s jeho praktickou činností, protože jak chemická výroba, tak těžba hnědého uhlí a jeho využití byly vždy považovány za činnosti s výrazným dopadem do životního prostředí. Za těch dlouhých 36 let ale v praxi mohl vidět, jaké úsilí vynakládají tyto obory na minimalizaci svých dopadů do životního prostředí. Zvláště pak po roce 1989 a později.

a zkvalitnění životního prostředí jedním z významných faktorů působících na politickou změnu v ČR. Každá lidská činnost má dvě strany, málo co je pouze kladné nebo záporné.

Historií ekologie a environmentalistiky se nebudu zabývat, musel bych stejně opisovat a každý ji na Wikipedii snadno najde.

V oblasti životního prostředí ve vazbě na ekonomickou udržitelnost a obecný rozvoj máme velké plány, zejména v oblasti energetiky, a že bychom měli využít všechny možnosti neuhlíkové energetiky je jasné a k tomu se ještě dostaneme. Chceme-li v tomto dosáhnout nějakých reálných úspěchů, pak se to bez lidí, tedy vzdělaných lidí, neobejde. Měl by je v přiměřené míře, a z hlediska schopností jednotlivců,

produkovat náš vzdělávací systém. O tzv. rukodělných profesích jsme toho již, a to zatím marně, napsali mnohé. Nicméně je tu ta, podle mého, zásadní oblast vědomostní. Jak je to s novou krví do té oblasti teoretické, chcete-li technických elit, bez které můžeme technický pokrok jen opisovat a pak také platit – tak na to bych rád znal Váš názor.

Problematika kvalitního vzdělávání je diskutována již dlouhé roky. Po roce 1989 se otevřela možnost všem, kdo chtějí studovat, přihlásit se na univerzitu nebo vysokou školu. Vysokoškolské vzdělání a s tím související titul se začalo považovat za jednu z nezbytných podmínek k dosažení lepší pozice v zaměstnání a vyššího finančního ohodnocení vykonávané práce. To však dle mého názoru platí spíše v oborech technických, přírodovědných a lékařství, kde je znalostní složka vzdělání velice důležitá. V oborech humanitních to není tak výrazné. Je však možné, že se mýlím a nerad bych toto hodnocení vydával za obecně platné. Získat však kvalitní technické vzdělání bývá obvykle obtížné, zvláště pro studenty, kteří se na daný obor přihlásili právě pouze proto, aby získali vysokoškolský titul. Proto se po roce 1989 objevila jak na veřejných, tak i soukromých vysokých školách a univerzitách řada oborů, kde je možno uspět celkem snadno. Tahle situace nastala proto, že vzdělávání se stalo byznysem a podnikáním. Neznám dokonale systém financování vysokých škol z veřejných prostředků, ale mám pocit, že pro každou takovou instituci je důležitý hlavně počet vyučovaných studentů a nikoli kvalita jejich absolventů. Proto přijmou ke studiu téměř každého zájemce. Právě na lehčí „humanitární“ či snazší obory, často vyučované na soukromých vysokých školách, se dnes hlásí nejvíce studentů. Navíc na soukromé vzdělávací instituci je snazší získat titul i jen tzv. „za peníze“. Proto dnes máme řadu vysokoškolských absolventů, o jejichž úrovni se dá celkem snadno pochybovat. A to i absolventů vysokých škol technických. Setkal jsem se v praxi s řadou absolventů, kteří obhájili diplomovou práci, často spojenou s vyhodnocením nějakých dat či pozorování na počítači, kteří sami netušili, k čemu dospěli a proč je

výsledek takový, jaký jim vyšel. Prostě počítač to tak „vyřešil“. K tomu správnému zhodnocení a pochopení jim přitom chyběl obecnější přehled ve více přírodovědných oborech, zvláště pak v matematice a logickém uvažování. To je škola nenaučila a při hodnocení diplomové práce ani nevzala v potaz.

Situace se asi nezlepší do té doby, dokud nezačne pro vysoké školy být rozhodující úroveň jejich absolventů. Tedy kvalita místo kvantity. Toho se dle mne dá dosáhnout jen tak, že určité obory, zvláště pak technické, nezačnou podporovat kromě státu také soukromé podnikatelské společnosti, které budou vyžadovat kvalitní a schopné absolventy. První vlaštovky tu již jsou a uvidíme, jak to bude pokračovat. Od státu se příliš sofistikované řešení nedá očekávat, ve hře je příliš mnoho protichůdných zájmů a přesto, že je tento problém znám již dlouho, stát nijak nereaguje.

Neodpustím si uvést jeden z příkladů. Na jedné konferenci pořádané k oboru energetiky, se nejmenovaný generální ředitel rozčiloval, že ČVUT neprodukuje téměř vůbec absolventy v oboru jaderné energetiky. Otázkou potom bylo, proč právě jeho polostátní společnost nepodporovala tento obor na ČVUT daleko výrazněji a nemotivovala studenty středních škol tento obor absolvovat a získat dobře placené zaměstnání. Forem podpory přitom může být mnoho, od finanční pomoci, přes pomoc materiální pro získání kvalitního experimentálního vybavení, po formu stáží, třeba i placených a v zahraničí.

Přes to všechno jsem optimista. Víím z praxe, že v Čechách je řada nadaných a talentovaných mladých lidí, kteří se díky svému talentu a zájmu dokážou prosadit i bez jakékoli pomoci. Prostě na to mají.

Životní prostředí ovlivňuje řada faktorů, jednak jsou ovlivněny přírodními jevy a planetárními cykly, což člověk ovlivnit nemůže, ale pak jsou to také vlivy způsobené lidskou činností. Toto je z logiky věci nepopiratelné a z těch vlivů v poslední době vyčnívá „uhlíková energetika“, reprezentována hlavně v Evropě uhlím. Ať se to líbí,

nebo ne, uhlí mělo na rozvoj lidstva zásadní vliv a bylo by dobré toto s chladnou hlavou posoudit. Jak Vy vidíte roli uhlí jako podmínku rozvoje a proč je dnes u nás na rozdíl od možná většiny světa tzv. na indexu a musím podotknout – ať to stojí co stojí?

O roli uhlí v historii rozvoje především techniky a díky tomu i rozvoji všech ostatních oborů a úrovni civilizace už toho bylo napsáno mnoho. Uhlí umožnilo se postupně zbavit otrocké závislosti na tom, jak přežít, jak získat potřebné zdroje. Uvolnilo ruce velké mase lidí začít se věnovat jiné problematice než jen tomu, co budu jíst zítra. Umožnilo lidem daleko rychleji cestovat a poznávat jiná prostředí než jen své okolí. Tím také umožnilo mnohem rychlejší výměnu informací a sdílení nových výsledků a objevů. Ještě v 17. a 18. století cestoval např. dopis z misionářské mise v Africe do Evropy více než rok a často i déle. Pokud se přitom cestou neztratil. To vše je však dnes již jen historie a nikoho to nezajímá.

Rozvoj, který využití uhlí umožnilo, postupně přerostl v obrovskou moderní technologickou, a především informační civilizaci. Tahle civilizace má dnes tři hlavní rysy. Lidská manuální práce se postupně vytrácí, rychlým tempem roste nadspotřeba domácností a s tím spojená spotřeba surovinových a energetických zdrojů a za třetí informace o celém světě jsou kdykoli k dispozici. Dnes není problém si ráno přečíst, co se včera odehrálo kdekoli

na světě. Tohle snadné šíření informací má však za důsledek, že všichni všechno ví a všichni všemu rozumí. Z přesvědčení, že každý má nárok na svůj názor a že je nutno k němu přihlížet, se dnes generují největší problémy současné civilizace. Sociální sítě začaly ovládat svět.

Ještě před padesáti lety byla kritickou otázkou každého státu dostupnost zdrojů, především energetických. Před sto lety kvůli dostupnosti zdrojů vypukly postupně dvě světové války. Sociální sítě však dosáhly toho, že obrovská část společnosti je přesvědčena, že energetické zdroje nejsou nevyčerpatelné, že je musíme nahradit a že cesta je snadná. A Evropa v tomhle hnutí hraje ve světě neslavný prim. Tahle myšlenka se však neobjevila sama od sebe. Všechno začalo díky ekologii a boji za lepší životní prostředí. Je pravdou, že v 70. a 80. letech bylo v Evropě s čistotou životního prostředí mnoho problémů. Environmentalistická hnutí však postupně přesvědčila veřejnost a díky tlaku veřejnosti i vlády, že za vše může nenasytý byznys a nekontrolovatelná průmyslová výroba. Došlo k určitým zlepšením, ale to už byl vlak environmentalistů rozjetý. Postupně se pak

tato hnutí dopracovala k tomu, že nejhorší je a všechno ovlivňuje výroba elektřiny spalováním uhlí. Nejhorší v té době byla opravdu obrovská prašnost a emise kyselých plynů z těchto zdrojů, které měly skutečně výrazný negativní dopad na kvalitu životního prostředí. Provozovatelé uhelných elektráren proto přistoupili k instalaci technologií, které tyto vlivy postupně minimalizovaly a dnes nehrají téměř žádnou roli. Pokud je však nebude uměle zveličovat. Například pokud si dobře vzpomínám, ještě před asi pěti lety tvrdili environmentalisté, že na následky emisí prachových částic z uhelných elektráren umírá v ČR pět tisíc lidí ročně. Nedávno jsem však zaznamenal číslo rovnou deset tisíc lidí ročně. A to přitom mezitím došlo k odstavení některých elektráren a u jiných k výraznému odprášení. Ale protože to není možno nijak doložit přesnou statistikou, je to pravda a všichni tomu věří, včetně vlády a všech politiků. Ti ani nemohou tvrdit nic jiného, jinak by tvrdě narazili a volební preference by klesly do záporu. To je právě vliv sociálních sítí. A v dnešní době také hlavních informačních médií. Všichni naskočili na stejnou vlnu a hledáte-li kritický názor, postavený na doložených argumentech a číslech, musíte se hodně snažit.

Protože environmentalistická hnutí by postupně musela ustoupit ze stanoviska, že výroba uhlí z elektřiny nekontrolovatelně zabíjí a ničí životní prostředí, musela rychle nalézt jiný, zástupný a dnes pro veřejnost mnohem horší problém. Uhelné elektrárny a potažmo tomu uhlí zabíjí tuto planetu obrovskými emisemi toxického oxidu uhličitého. A dnes to již není jen výroba elektřiny, ale jakákoli jiná lidská činnost, cestování autem, letadlem či lodí, pěstování hospodářských zvířat, jakákoli chemická či jiná výroba atd. Všechny lidské činnosti mají svou uhlíkovou stopu a je nutno ji minimalizovat. I banky dnes snižují svou uhlíkovou stopu. Odhlédneme-li od nesmyslného tvrzení o toxicitě oxidu uhličitého, což netvrdí všichni environmentalisté, ale jen ti nejzarputilejší, je myšlenka vlivu oxidu uhličitého na likvidaci planety a jejího životního prostředí oteplováním planety stejně nedoložitelná jako v případě vraždění lidí emisemi prachových částic. Ano, určitě je zde tzv. skleníkový efekt atmosféry, ale díky za něj, jinak by zde byla doba ledová. Tvrdit, že 400 ppm oxidu uhličitého má zásadní vliv na teplotu planety je totální nesmysl, pokud si jeho koncentraci porovnáme s koncentrací vodní páry v atmosféře, která je několikanásobně vyšší. Přitom hlavním skleníkovým plynem je právě vodní pára.

Samozřejmě, že environmentalisté a dnes tzv. klimatologové dokládají tuto teorii, a podotýkám, že je to jen teorie, svými výpočty a výpočetními modely. Ale to je právě ten problém, on to řekl počítač. A následně snad nějakým hlasováním výboru a shromáždění přesvědčených zastánců této teorie. Nikoli reálným výsledkem nějakého experimentu. On se takový experiment ani nedá realizovat. A že jsou tady jiné teorie a důkazy, to nikoho nezajímá. Na sociálních sítích a také i Gréta tvrdí, že planeta přece umírá. Nedávno jsem četl článek, který informoval, že někteří klimatologové se pokusili své modely aplikovat na jakési menší vesmírné těleso, jehož rozměry a podmínky byly dle nich dobře definované. Nepamatuji si již všechny výsledky, ale absurdní mi připadalo, že výsledkem výpočtů bylo, že nejhorší podmínky na studovaném tělese budou díky oteplování v tzv. „mírném“ pásmu, tedy v pásmu, kde se nachází i velká část Evropy, a budou podstatně horší než na rovníku tohoto tělesa. Proč tomu tak je, vysvětlili tím, že asi správně neodhadli všechny parametry, které mají na oteplování tohoto tělesa vliv. Ale kde máme záruku, že jejich modely správně odhadují všechny parametry s vlivem na oteplování naší planety? Odpoví si každý sám.

Stejně tak je to i s predikcemi, které z klimatologických modelů vychází. Představa, že snižováním koncentrace „toxického“ oxidu uhličitého v atmosféře planety dosáhneme zpomalení nebo zastavení určitého oteplování planety, se mi zdá absurdní. Asi tak absurdní, jako kdybych věřil, že mravenci, kteří mají mraveniště za plotem u mé rekreační nemovitosti, dosáhnou svým přesvědčením, vytrvalou a urputnou činností odstranit ten plot a poté i mou nemovitost, aby vylepšili své životní prostředí. A to tahle analogie, založená jen na porovnání velikosti objektů, ještě značně

kulhá. Mravenci jsou na tom lépe. Předpovídat na základě klimatických modelů, jaká bude průměrná teplota planety za dvacet, třicet i padesát let je stejně neuvěřitelné, jako věřit, že předpověď počasí na zítřek bude správná. I zde praxe ukazuje, že ani to ne vždy dokážeme. A to jde o 24 hodin. A předpověď je dnes také založena na výpočtech nejmodernějších a nejvýkonnějších počítačů a sofistikovaných modelech.

Ale dost ke kritice environmentalistů. Nechci zde vůbec komentovat myšlenku, že si někteří lidé, a to i vědci, z klimatického alarmismu udělali byznys a dobře se tím žíví. Věřím, že řada z vědců ke klimatologii přistupuje poctivě. I když historie zná řadu příkladů, kdy i velcí vědci občas něco upravili nebo raději nepublikovali, aby jejich teorie byla konzistentní a publikovatelná. Horší to asi bude v kategorii čistých environmentalistů. Ale každý se může mýlit. Všechny své kritické připomínky jsem zde uvedl hlavně proto, aby bylo jasné, z čeho vycházím při formulování následujících názorů. Co se týče role uhlí v budoucnosti, myslím si, že postupně tak jako tak upadá, protože díky extenzivní těžbě a využívání v minulosti jeho zdroje pomalu ale jistě dochází. Je pravdou, že se toto tvrzení v minulosti dost často objevovalo spíše ve spojitosti s ropou, ale pořád se nacházejí další naleziště. Alespoň v České republice ale uhlí skutečně pomalu končí. Environmentalisté tlačí na to, aby uhlí v ČR skončilo dokonce dříve, než dotěžíme všechny ekonomicky vytižitelné zásoby. Myslím si, že politici by měli zaujmout poněkud méně zbabělé stanovisko a postarat se o to, aby uhlí bylo nahrazeno bezpečně a postupně stejně stabilním a spolehlivým zdrojem, jako jsou uhelné elektrárny dnes. Není kam spěchat, těch pár komínů v ČR planetu určitě nezničí. Obnovitelné zdroje, proti kterým obecně nic nemám, uhelné elektrárny v ČR určitě nenahradí a představu, že můžeme energie dovážet, nebudu ani komentovat. Myšlenka využití sluneční energie, která je skutečně zcela zadarmo, a to činí jak fotovoltaické, tak i větrné elektrárny, pokud odhlédneme od investičních nákladů, je asi správná. Vždy však to budou zdroje doplňkové, které budou svou výrobu poskytovat pouze podle vývoje počasí. Osobně nevěřím, že by se podařilo v budoucích dvaceti či třiceti letech uspokojivě vyřešit otázku skladování elektrické energie tak, abychom obnovitelné zdroje mohli považovat za zdroje stabilní a spolehlivé. Zcela určitě to nebudou bateriová úložiště. Jedinou cestu, jak uhlí zatím nahradit, vidím ve využití stávajících nebo budoucích technologicky vyspělejších jaderných elektráren. Ani nadšení z pokroků ve výzkumu jaderné fúze a jejího využití v praxi nevidím jako řešení blízké budoucnosti. Cesta bude ještě pořádně dlouhá, pokud se vůbec nějaká najde.

Proto si myslím, že bychom neměli podléhat tlaku sociálních sítí, postupovat pomalu a s rozmyslem a zajistit energetickou soběstačnost a bezpečnost České republiky. Jak jste sám uvedl, ať to stojí, co to stojí. Konečný účet budeme platit my všichni a je potřeba hledat řešení stabilní a spolehlivé. Odpověď na otázku, proč je uhlí na tapetě právě v ČR a v Evropě, je samozřejmě jednoduchá a dle mne zcela zřejmá. Ostatní svět za prvé uvažuje ekonomicky, za druhé úplně nevěří, že klimatičtí alarmisté jsou na správné cestě a mají ve všem pravdu, ale hlavně za třetí, environmentalistická hnutí tam nemají zdaleka takovou váhu jako v Evropě. Čína sice hovoří o tom, že chce udržitelnou budoucnost a emisní neutralitu, ale nikdo neví, co si pod tím představí. A Čína ví, že slibem nikoho neurazíš a své stanovisko vždy snadno změní. A ať si někdo z Číňanů dovolí protestovat. Třetí největší emitent oxidu uhličitého, Indie, má jiné starosti než zachraňovat planetu, musí zachraňovat své obyvatele před hladomorem. Druhý největší emitent, Spojené státy, chrání především své hospodářství a teprve potom svět. A tak je možno pokračovat. Austrálie nepřestane s těžbou uhlí, když je to pro ni tak výhodný byznys. Japonsko má obavy z jaderné energie a věří více uhlí. Každý má své důvody a výchozí podmínky. Jen Evropský parlament a tím i politika Evropské unie je však zcela ve vleku ekologických a environmentalistických hnutí. Je potřeba se tomuto trendu a způsobu vládnutí postavit. Nakonec každý stát v Evropské unii má pravomoc o svém energetickém mixu rozhodnout samostatně.

O té reálné pravomoci by se dalo diskutovat, ale rozumná ekologie je hlavní téma tohoto čísla. Čím dál víc jsem přesvědčen, že ochrana planety se stává jakýmsi novodobým náboženstvím a duchovno, dá-li se to tak nazvat, předbíhá technické možnosti. V podstatě jsou slepě

a tupě ohrožovány ekonomické zdroje na realizaci racionálních počínů. Tedy pokud ono ráció bude vymazáno náboženstvím, což by v historii lidstva nebylo nic nového, pak je otázkou, jaká duchovní autorita nás ochrání. Jaký na to máte názor?

Ano, plně souhlasím. Ono to náboženství, tedy jak se často říká „slepá víra“, vyplývá právě z toho, že environmentalista může být každý. Ať už nějaké vzdělání, a nemusí být zrovna technické nebo přírodovědecké, má nebo ne. Stačí věřit sociálním sítím a médiím. Ze všech stran se na vás hrnou katastrofické vize, řada informací a faktů, které jsou interpretovány účelově a záměrně tak, že se zdůrazní jen jedna strana problému. Pokud se někdo pokusí zvednout hlas a argumentovat jinak, je rychle umlčen a zapomenut. Velice to souvisí se současnými hnutími často označovanými „cancel culture“. Je to přesvědčení, že kdo má jiný názor než my, musí být vymazán z veřejného prostoru a všech diskusí. Dnes není problém být smeten dokonce i ze svého zaměstnání jen proto, že si myslíte, že dvě jsou vždycky jen dvě. (Narážka na případ Rowlingová). Ale klidně jsou z univerzit v USA i v západní Evropě vyhazováni pedagogové, kterých se studenti chtějí zbavit, na základě jen prostého vyslovení názoru, který není konzistentní se současným většinovým veřejným prostorem.

Z klimatického alarmismu vytvořily náboženství aktivistická hnutí jako je Greenpeace nebo v Čechách Hnutí duha. Stačilo chytře uchopit informaci o jedné protestující studentce ve Švédsku a celá Evropa, a nejen ta, je zaplavena masami protestujících studentů, zatím převážně středních škol, kteří jsou přesvědčeni, že současný způsob života „zabíjí“ jejich budoucnost. Přitom řada z nich tohle hnutí považuje jen za příležitost, jak se „vyblbnout“. A podívejte se, jak na tuto situaci reagují politici. Oni si pozvou Grétu na zasedání OSN a pokorně se sklopenou hlavou poslouchají, jak je všechny obviňuje, že za to mohou oni. A ještě sklídí „stand-up“ ovace. Vždyť oni tím říkají, že holčina má pravdu. Jednou jsem dokonce slyšel od politika vyjádření, v tom smyslu, že si Grétu je nutno vážít, když to dotáhla tak daleko. Takových lidí, kteří to dotáhli daleko obhajováním „nesprávných“ názorů, bylo v historii víc. Ne všech si však vážíme. Když mám říct můj názor,

politici tahle hnutí tolerují a akceptují, protože mají strach. Protože cítí, že dnešní situace je tak daleko, že slepě věřící většina je schopna rozmetat i současné politické systémy.

Všechna tahle nově vzniklá environmentalistická hnutí tlačí na snižování emisí oxidu uhličitého, což samo o sobě je nesmysl, protože oxid uhličitý a jeho přítomnost v atmosféře umožňuje existenci života na téhle planetě. Bez oxidu uhličitého a zelené biomasy, která produkuje kyslík, by život na planetě zemi musel fungovat na jiných chemických základech. Uhlík je základní stavební prvek téměř všech živých organismů a na jeho koloběhu v přírodě stojí život. Pokud se však budeme prostřednictvím tlaku na emise oxidu uhličitého snažit o změnu všech lidských činností, dospějeme na konec pět do doby kamenné. Omezíme nebo spíše úplně změníme náš způsob života. Cílem snad má být udržitelná budoucnost. Všichni se musíme chovat, pokud možno, stejně, správně dle nových pravidel a spotřebovávat jen to, co nás udrží při životě. Jak jinak to interpretovat? To ovšem musíme úplně popřít přirozenou lidskou soutěživost a snahu vyniknout a mít se lépe než ostatní. Proč by to nešlo. No on to ve skutečnosti není jen lidský rys. Je to základní hnací motor přírodní evoluce.

A protože očekávané nové moderní technologie, které by nahradily současný „neudržitelný“ způsob života lidské společnosti stále nejsou v dohledu, je současný překotný tlak na změnu nejen nesmyslný, ale i nebezpečný. Klimatická změna je stále spojována hlavně s lidskou činností v oboru energetiky, špinavými způsoby výroby energií, a environmentalisté chtějí tento současný, minimálně sto let vznikající složitý a komplexní systém výroby čisté energie – elektřiny, rozbít. Pokud se jim to podaří, protože politici podlehnou jejich tlaku, potom nám nezbyvá než se s nimi pomodlit k všemohoucímu. Jiná řešení zatím nenabízejí.

Zůstaneme-li u onoho pojmu náboženství (věřící ať mi prominou), pak církev v době své největší slávy řešila nedostatek zdrojů i prodejem odpustků. Zdá se, že se i naše moderní společnost uchýlila k něčemu podobnému a zřídila emisní povolenky, které spolu s dalšími podivnostmi vyhnaly ceny energií do již existenčně ohrožujících hodnot. Je s podivem, že náš stát, který ještě disponuje nadvýrobou energie, dodává do evropské sítě za haléře a pak zpětně nakupuje za koruny. Vypadá to, že platíme Německu jeho energetické

dobrodružství, ovšem je podivné, že třeba naši sousedi mají ceny energií podstatně nižší. To prostě hlava nebere. Dnes se nejen za benzinem jezdí do Polska, ale prodlužovák ani potrubí z Polska a Slovenska si asi nenatáhneme a mimochodem naši celníci na naše příhraniční koumáky již vystartovali. Je to k zamyšlení, ale proti té naší stoosmičce v PS?

Jak byste hodnotil tento stav, na jehož počátku je ta ekologie, která to jaksi odstartovala?

Souhlasím. Současná situace na trhu energií je složitá a ceny energií začínají být problémem pro celou Evropu. Podotýkám, že hlavně pro Evropu. Nikde jinde na světě neblbnou tak jako v Evropě. Jasně, jedním z primárních důvodů současné krize je to, že systém obchodování s emisními povolenkami se zcela vymknul kontrole. Stal se z něj jen další spekulativní trh, který neslouží svému primárnímu účelu. Je to jen obrázek toho, že i dobře myšlená opatření ke snížení emisí oxidu uhličitého, které původně vymysleli a prosadili do života Evropy environmentalisté, dokážou nakonec finančníci zneužít. Ale není to jen tento důvod. Politiku Evropy v oblasti boje s klimatickou změnou výrazně ovlivňuje německé hospodářství, a to úspěšně pokračuje ke svému krachu.

Postupným omezováním svých stabilních energetických zdrojů a jejich nahradou OZE dávají světu jasný signál, že se blíží energetická krize v Evropě. Producenti fosilních paliv, v tomto případě zemního plynu, to jasně vidí a chovají se podle toho. A mají na této situaci výrazný podíl. A věřte, že je to těší. Mohou si totiž cenu diktovat. A Německu to zatím nevádí a ochotně platí. Bližší informace o spekulacích na trhu zemního plynu naleznete

v článku <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/anatomie-plynové-krize/r~61521dac7f6011eca89f0cc47ab5f122/>.

Dlouhé roky se v České republice hovoří o energetické soběstačnosti a bezpečnosti. K soběstačnosti vzhledem chybějícím ložiskům ropy asi dospět nemůžeme. Ale závislosti na zemním plynu dováženým z Ruska bychom se měli snažit co nejvíce vyhnout. Ti chytřejší v Evropě se zajistili dlouhodobými smlouvami. Česká republika však poctivě dodržuje pravidla a obchoduje s energiemi na společném trhu EU. A tak skutečně vyrábíme a prodáváme na společný trh s korunovými náklady a pro své spotřebitele zpět nakupujeme mnohonásobně draž. Jak z toho ven zatím politici nevědí. Díky pandemii covidu se český státní rozpočet propadl do hlubokého záporu a každý krok, který by vláda učinila, by jej jenom prohluboval. Zrušení spotřební daně na pohonné hmoty, jako to udělalo Polsko, by vedlo k výraznému výpadku státních příjmů. Stanovení horní hranice ceny elektrické energie pro české spotřebitele, jako to udělala Francie, by znamenalo obrovskou ztrátu pro polostátní společnost ČEZ, která by měla připravovat výstavbu náhrady jaderných bloků v Dukovanech. Přitom ve

Francii tohle opatření znamená ztrátu pro státní EDF v řádu 200 miliard korun. Francie to však pro své občany udělá. Začít prodávat v Čechách vyprodukovanou elektřinu českým spotřebitelům a teprve přebytky prodávat na společném evropském trhu by opět vedlo k poklesu zisku ČEZ a někdo by tu cenu musel stanovit. Francie například řekla, že nechce, aby cena elektrické energie rostla francouzským občanům o více než 3–4 % ročně. V Čechách to bude asi desetinasobek. Češi to ale stráví. Problémem je

samozejmě cena zemního plynu, tu česká vláda nedokáže nijak ovlivnit. A na uzavření dlouhodobého kontraktu, jako to udělalo Maďarsko, je teď již pozdě. A navíc bychom tím porušili politiku společných nákupů pro Evropu. To by asi ohrozilo naše čerpání dotací z EU. Jako poslední faktor vidím skutečnost, že Česko má novou vládu asi půl roku, a tato vláda chce být šetrná a neprohlubovat schodek státního rozpočtu, jako vláda předchozí. Mají to přece ve volebním programu. A tak to zaplatíme my občané.

Jak se díváte na dohodu o pokračování těžby hnědého uhlí na polském dole Turow, kterou naše nová vláda uzavřela a podepsala v únoru

2022 a jak jinak, „stará“ vláda ji osočuje, že „vyměkla“?

Tahle otázka je velice ošemetná. Spory kolem pokračování těžby na dole Turow se táhnou již delší dobu a na dosažení řešení je nutno se vždy podívat z úhlu pohledu zainteresované strany. Hned na úvod řeknu, že podepsaná smlouva řeší alespoň některé aspekty a asi nebylo možné dosáhnout něčeho více. Možná ještě větší peněžní kompenzace. Ale smlouvu jsem nečetl a informace mám jen z tisku a vyjádření českých médií. Tak jako v politice, tak i u těchto mezistátních smluv je to vždy otázka toho, co je možné, a otázka dosažení kompromisu.

Jsem pocit, že se problém poklesu vody řešil již v minulosti ve spolupráci s českou stranou. Byly zde vybudovány monitorovací vrty a očekával bych, že těsnící stěna bude vybudována tak, aby poklesům zabránila. Možná je stěna na špatném místě, možná je příliš krátká, možná odvodňování českého pohraničí nelze tímto opatřením úplně zabránit. V každém případě však Polsko konečně přistoupilo k vyplacení určité kompenzace za škody způsobené provozem lomu. Ty by snad mohly být použity k vybudování spolehlivého zásobování postiženého území ze vzdálenějších zdrojů. V tom bych viděl určitý pokrok.

Dle mého názoru od počátku bylo jasné, že Polsko v otázce ukončení nebo pokračování těžby nikdy neustoupí. Uhlí z lomu Turow a elektřina z elektrárny je pro Polsko otázkou ochrany polského hospodářství a lokální ekonomiky. Rozhodnutí Evropského soudního dvora o okamžitém pozastavení těžby a následné vyměření pokuty za každý další den těžby bylo jen formou nátlaku na obě strany, aby se dohodly. Polsko nikdy nemělo v úmyslu těžbu zastavit a pokutu také nezaplatí. Hospodářské i politické ztráty by byly daleko větší. Spor se vedl o to, že Polsko při dalším povolení prodloužení těžby neprovedlo posouzení vlivů na životní prostředí – EIA. Současně zde byl také dlouhodobý požadavek České republiky, aby Polsko provedlo všechna opatření, aby nedocházelo k poklesu hladiny podzemní vody v přílehlém českém pohraničí. Problém poklesu hladiny podzemních vod se Polsko již snažilo vyřešit dříve. Vybuďovalo těsnící stěnu bránící odtoku vody do jámy povrchového lomu. Čeští ekologové a aktivisté, společně s obyvateli obce Uhelná, však namítají, že těsnící stěna není na místě, které by poklesu hladin mohlo zabránit. Neumím posoudit, zda mají pravdu či nikoli. Měl

jsem pocit, že se obyvatelé obcí v postižené lokalitě nebudou nikdy spokojeni, protože kromě problému vody ve studních zde bude vždy problematická prašnost a hluk z provozu těžebních zařízení. Ten v severozápadních Čechách zná mnoho lokalit v okolí povrchových lomů. Polsko se zavázalo tento problém alespoň minimalizovat výstavbou protihlukové a protiprašné stěny. Ta však problém zcela nikdy nevyřeší. A tak bude boj proti lomu Turow z české strany beze sporu pokračovat, vydatně podporován aktivisty z Greenpeace a právníky ze společnosti Frank Bold, kteří se takto živí už dlouhé roky. Současně si však myslím, že podpisem smlouvy si česká strana otevřela dveře k možnosti s provozovateli lomu jednat častěji a snažit se je donutit k dalším opatřením, která by situaci zlepšila. Více se asi dosáhnout nedá. Poláci sice slíbili posílit svůj energetický mix o 30 % OZE a začít stavět jadernou elektrárnu, ale dle mne se zatím nic moc neděje. Jak jsem uvedl už u závazků jiných zemí. Slibem nikoho neurazíš.

V poslední době se objevuje a zejména v našem kraji fenomén „vodík“, jako palivo budoucnosti. Jde však o to jaké budoucnosti a kdy. Někde jsem četl a cituji: „Vodík není volný pro odběr, ale spíše je již kombinován s něčím jiným; a abyste oddělili vodík, abyste měli volný vodík k použití, musíte přidat energie. Jakmile přidáte energii a máte volný vodík, můžete jej spálit. Ale to je místo, kde přichází na řadu druhý termodynamický zákon. Kvůli nevyhnutelné neefektivitě v procesech,

když spálíte vodík, získáte zpět méně energie, než jste vynaložili na jeho uvolnění. Bez ohledu na to, jak se k problému postavíte, proces uvolňování vodíku a jeho následné spalování stojí více energie, než kolik vyrobí“. Na první pohled se zdá, že by na tom mohlo něco být a naskytá se otázka, zda to není jedno ze „šidítek“, které někdo předhazuje politikům jako argument k nespoknutí kruté pravdy – bez uhlíku a jádra to nepůjde. Jak to vidíte Vy?

Vodík a tzv. vodíková ekonomika je velké téma posledních dvou až tří let. Evropská komise uveřejnila v červenci roku 2020 strategii EU pro integraci energetického systému a strategii EU pro vodík. Zároveň také zahájila činnost Evropské aliance pro čistý vodík. Aliance si klade za cíl zavést vodíkové technologie v Evropě ve velkém. Podstatné je v názvu evropské aliance slovo „čistý“.

a vzájemně si sdílejí elektrony, které jsou také dva, tomu se říká chemická vazba. Těch partnerů, kteří mohou nabídnout podobnou vzájemnou spolupráci je mnoho, a tak se vodík jako čistý atom nebo molekula v přírodě skoro vůbec nevyskytuje. Nejjednodušší molekulou, která obsahuje vodík, je na Zemi samozřejmě molekula vody. Protože je tahle „symbióza“ pro vodík tak důležitá (a souvisí to s vnitřní energií molekuly), je pro rozbití (rozštěpení) této chemické vazby a získání „čistého“ vodíku nutné dodat molekule, která obsahuje vodík, energii. A ta není úplně malá. Proto to z pohledu energetické bilance není nijak výhodné. Protože kdybychom získali energii více, šlo by o perpetuum mobile. A to není z pohledu termodynamických přírodních zákonů možné. Zase tady narážíme na přírodní zákony, které nepřehlasujeme. Mluvím-li o získání „čistého“ vodíku štěpením chemické vazby, nemám na mysli stejný „čistý“ vodík jako Evropská komise. Evropská komise neměla na mysli vůbec chemicky čistý vodík. Oni to zamotali ještě více. A tak tady najednou byl vodík – zelený, modrý, šedivý,

Ono to s tím vodíkem není tak jednoduché. Souhlasím s Vámi, že vodík v přírodě nenalezneme nikdy jako čistý prvek. Tedy vlastně jen na Zemi. Ve vesmíru ano. Je to přece palivo pro všechny hvězdy, tedy i slunce. Tam jsou však úplně jiné fyzikální podmínky než na Zemi. Za normálních podmínek panujících na Zemi vodík z chemického hlediska strašně „touží“ po jakémkoli partnerovi (prvku nebo molekule), který by mu poskytl jeden elektron do jeho elektronové slupky. A tak se rád spojí i jeden atom vodíku do molekuly s druhým atomem vodíku a vznikne molekula vodíku H₂. Ta dvojka je tam proto, že v molekule vodíku jsou dva atomy vodíku

černý, červený – a kdo ví ještě jaký. Ty barvičky si vymysleli zelení. Asi barvy mají rádi. Ty barvy se váží k surovině, procesu a energii, které použijeme pro výrobu chemicky čistého vodíku. Evropská komise pod pojmem „čistý“ vodík vidí vodík vyrobený s využitím energie získané z OZE a jako vhodný proces vidí elektrolýzu vody. Nakonec snad trochu ustoupili a akceptovali by i energii z jaderných elektráren. Oni by to OZE, které mají primárně nahradit ty špinavé fosilní zdroje, asi neutáhli. Tady narážíme na jeden problém. Buď pro výrobu energie použijeme OZE, které jsou dostatečně stabilní a produkují přebytek energie, a ty jsou většinou k dispozici tam, kde stále svítí slunce a hodně vane vítr, nebo jaderné elektrárny. A tyhle podmínky nejsou všude k dispozici. Znamená to tedy, že vyrobený vodík musíme distribuovat do míst, kde ho potřebujeme spotřebovat. A to taky není nijak snadné, jak z hlediska bezpečnosti, tak i z hlediska nákladů a ztrát. Cesty jak přepravovat vodík na velké vzdálenosti jsou známé, většinou však dále zhoršují celkovou energetickou bilanci procesu.

Proto se v historii vodík vyráběl, a ještě dnes vyrábí z materiálů, které jsou v místě spotřeby k dispozici, nebo je tam lze snadno dopravit. Typicky šlo o zemní plyn, ropné zbytky nebo uhlí. Ale to jsou sakra zase špinavé fosilní zdroje. Dnes se mluví také o výrobě vodíku z různých odpadů. Ale všechny tyto procesy mají zase svou uhlíkovou stopu – emise oxidu uhličitého, protože v principu jde o štěpení vazby vodík – uhlík v molekule. To je sice snazší, než štěpení vazby vodík – kyslík, jako je tomu u vody, ale vzniká přitom ten hloupý oxid uhličitý.

Dobrá, nechme malé exkurze do chemie a podívejme se na vodík jako náhradu špinavých fosilních zdrojů. Energii je možno získat spalováním vodíku, má to však řadu nevýhod a problémů. Vodík je vysoce hořlavý. O tom se lidstvo přesvědčilo ve velkém v případě výbuchu a požáru vzducholodě Hindenburg v roce 1937. Vodík se totiž obtížně skladuje, jako nejmenší chemická molekula snadno difunduje mnoha materiály, které jsou pro tuto molekulu jakoby netěsné. Nepomáhají ani vrstvené materiály nádrží. Proto je výhodnější skladovat vodík v kapalném stavu, přitom je však nutné jej udržovat při teplotě $-253\text{ }^{\circ}\text{C}$, což opět vyžaduje množství energie. Z výše uvedených důvodů se vodík nehodí příliš ani k ukládání energie, existuje řada sloučenin, které jsou výhodnější. Skoro vždy to však potom vede k emisím oxidu uhličitého při zpětném využití uložené energie.

Vodík tedy nemůžeme, alespoň dle mne, považovat za vhodnou náhradu uhlí při výrobě elektrické energie. Úskalí, které ještě stále nejsou spolehlivě dořešeny, je zatím dost. Vodík bych ovšem plně nezavrhoval. Jestli považují vodík za téma budoucnosti, a dnes již skoro i současnosti, potom je to jeho využití v automobilové dopravě. Vodík ve spojení s tzv. palivovými články může sloužit jako náhrada fosilních paliv – benzínu a motorové nafty – pro automobily. Vodík je možno sice také spalovat v upravených klasických spalovacích motorech, zdá se však, že trend směřuje právě k palivovým

čládkům. Jejich konstrukce a výroba je určitě jednodušší než složitých spalovacích motorů. Otázkou je však jejich životnost, údržba a cena. Palivové články potom vyrábějí elektřinu a automobil je poháněn elektromotorem. Tímto směrem postupuje řada hlavně asijských výrobců automobilů.

Evropa zatím zůstává u představy elektromobilu, který využívá energii uloženou v bateriích. Já osobně tenhle směr považuji za slepou cestu. K prozažení téhle koncepce na trhu je ještě hrozně daleko, chybí infrastruktura a také kapacita baterií a problematika jejich nabíjení zatím není zcela optimální. A dle mne ještě dlouho nebude. Osobně zatím nevidím nové geniální řešení. Náhrada lithia za jiný prvek, jako katody baterie, snad z pohledu chemika není možná. Pokud použijeme jiný těžší prvek, než je lithium, budou baterie opět těžší, a to povede ke zvýšení váhy vozidla a potřebě uložit ještě větší množství energie než u lithiové baterie. Že u bateriových elektromobilů jde zatím o slepou cestu, dokládá příklad z poslední doby – naleznete ho na stránce https://www.idnes.cz/auto/zpravodajstvi/elektromobil-generator-dieselaagregat-peugeot-citroen-lyon.A220116_193811_automoto_fdv.

Ani na setkání ministrů evropské unie ve francouzském Lyonu nebylo možno jejich elektromobily nabíjet z normální elektrické sítě. Bylo nutno použít diesellových agregátů. A co potom teprve v libovolné klasické sídelní lokalitě. To by byl mazec. Dalším dobrým příkladem ze současnosti je požár nákladní lodi Felicity Ace, která přepravovala asi 4 000 automobilů. Problémem byly opět lithiové baterie přepravovaných elektromobilů.

Osobně si ale myslím, že k náhradě klasických spalovacích motorů v osobních automobilech za elektrický nebo vodíkový pohon v budoucnosti dojde. Nikoli však tak masivně, jak si to přejí zelení aktivisté a jimi v současnosti ovládaná Evropská unie. Je to totiž logické řešení pro zlepšení kvality ovzduší ve všech městech.

Ale zpět k vodíku. Ptáte se, proč je to tak významné téma i pro ČR a speciálně náš region? Odpověď je jasná. ČR a severozápadní Čechy mají s výrobou vodíku a s jeho nakládáním tradiční a dlouhodobé zkušenosti. Vodík se zde dlouho ve velkém vyráběl a stále vyrábí, jednak z uhlí a jednak z ropných zbytků. Ale ani elektrolýza vodných roztoků není v Čechách popelkou. Ústecká Spolchemie v roce 2017 zprovoznila membránovou elektrolýzu jako náhradu za dřívější rtuťovou technologii. Cílovým produktem zde sice primárně není vodík, ale chlór. Vodík je vedlejším produktem a může být v budoucnu po doplnění technologie využíván i pro vodíková auta. Ústecký kraj téma vodíku vnímá jako velmi důležité, a proto vznikla Vodíková platforma Ústeckého kraje. Ústecký kraj se jako první region v České republice zapojil do evropského partnerství „Hydrogen Valleys“ čili „vodíková údolí“, které podporuje rozvoj inovačních vodíkových ekosystémů již v roce 2021. Informace o aktivitách této platformy snadno naleznete na stránce <http://www.khk-usti.cz/2021/11/29/chemicke-forum-usteckeho-kraje-2021/>.

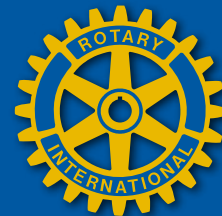
Jsme u závěru našeho rozhovoru. Evropa, tedy spíše Evropská unie se sama pasovala do spasitele planety a ono envináboženství se stalo

základním viděním světa. No, uvidíme. Jinak Vám děkuji za rozhovor a jestli byste měl něco na závěr, tak prosím.

Nebudu už příliš zdržovat. Dle mne není problémem Evropy a celého západního světa jen „envináboženství“. To je jen jedním z rysů nové tzv. „korektní“ politiky a tzv. „woke“ hnutí. Tahle hnutí a tahle politika vede k výraznému potlačování svobody slova, k naprosto bezprecedentnímu potlačování jiných názorů a myšlenek. Téměř úplně byly z mediálního světa a sociálních sítí vyhnány oponenti, kteří nesouhlasí s protlačováním názorů aktivistů. A současní politici jsou buď přímo částí tohoto systému, nebo se bojí a korektně tvrdí, že názory aktivistů je nutno brát v úvahu. Dobře vědí, že to jsou jen názory křičící menšiny, ale oponovat se jich mnoho nepokouší. Problémem také je, že tato hnutí a aktivisté často používají polopravdy nebo přímo dezinformace. Navíc se zdá, že v současnosti mají obrovský vliv i ve vzdělávacích systémech, a tak instituce, které mají produkovat novou inteligentní a vzdělanou generaci, produkují jen nové aktivisty.

Já však věřím, že se selský rozum a také technicky vzdělaná část populace probudí a nakonec prosadí. Není sporu, že se klima planety pomalu mění, ale představa, že je to hlavně vliv lidské populace, je pro mne nepřijatelná. Lidstvo by se tak stalo další „přírodní silou“, která ovlivňuje nejen naši planetu, ale i celý vesmír. A to je nesmysl. S těmito silami se vůbec nemůžeme poměřovat. Možná však k této změně potřebujeme poněkud větší stimul než jen nesmyslné diskuse na sociálních sítích. To ukáže budoucnost. Dovolte mi abych ukončil tím, čím jste náš rozhovor v mottu začal a vůbec nevádí, že to opakuji – naopak. Jak tedy řekl Albert Einstein, jedna z největších osobností minulosti:

„Definice šilenství je dělat stejnou věc znovu a znovu a očekávat jiné výsledky.“

Rozumné konání

– spočívá i ve schopnosti vědět co je třeba s odvahou dělat a neškodit

Motto:

„Nemůžeme moudrost stále jenom sbírat, musíme ji také uplatňovat.“

Cicero Marcus Tullius

Současnou dobu bych nazval jako turbulentní, kdy proti sobě víří dvě tažení: jedno evropské **proti-emisní** s cílem čistých, ale drahých technologií a druhé je emisní uhelné realistické a rekordní v roce 2021, kdy navíc výroba elektřiny z uhlí bude i v příštím roce ještě stoupat. Vše se to děje i ve finančním prostoru, který začínáme citlivě poznávat ve svých peněženkách.

Legislativa Evropské státy nutí k rychlejšímu odchodu od uhlí i plynu. Do vývoje nízké emisních technologií jdou obrovské peníze. Na druhé straně celosvětová poptávka po výrobě elektřiny z uhlí se v roce 2022 vyšplhá na historické maximum, jen v roce 2021 zpráva Mezinárodní agentury pro energii (IEA) uvedla, že se jí vyrobilo o devět procent více než předchozí rok. Na začátku října 2021 pak dosáhly ceny uhlí dosavadního maxima, přičemž u dováženého uhlí v Evropě dosáhly 298 dolarů za tunu. V polovině prosince pak spadly pod 150 dolarů za tunu, což je ale stále třikrát tolik, co stálo uhlí v polovině roku 2020. Tento nárůst způsobilo hlavně rychlé oživení hospodářství po pandemických uzávěrkách, které skokově zvýšilo poptávku po elektřině. Stalo se tak ale příliš rychle na to, aby s nárůstem mohla držet krok výroba z nízkouhlíkových zdrojů.

Poptávku po energii z uhlí také zvýšil prudký nárůst cen zemního plynu. Právě toto zdražení totiž podle zprávy učinilo uhelnou energii „nákladově konkurenceschopnější“. Pokud jde o celosvětovou poptávku po uhlí na výrobu oceli, cementu a elektřiny, může podle IEA zájem o uhlí v příštích dvou letech dokonce dosáhnout dalšího historického rekordu. Jeho produkce dosáhne maxima už v roce 2022 a poté se kvůli vyrovnaní poptávky snad ustálí. Uhlí tedy stále zůstává jedním z nejdůležitějších zdrojů k výrobě elektrické energie a jeho cena také ovlivňuje vyšší ceny proudu, což je problém, se kterým se v současné době potýká celá Evropa a který, jak jsem již uvedl, cítíme stále více v peněžence.

Dovolil jsem si k uvedeným tématům položit s lakavým dovolením několik otázek Stanislavu Štýsovi, který o sobě říká skromně, že je lesník, zemědělec i krajinný ekolog, ale podle mého je to především moudrý a zkušený člověk.

Souhlasíte, pane Štýsi, s výkonným ředitelem IEA Fatihem Biroleem, který označil uhlí za „největší zdroj celosvětových emisí uhlíku a letošní historicky nejvyšší úroveň výroby elektřiny z uhlí za znepokojivé znamení toho, jak daleko je svět od cesty k poklesu emisí směrem k čisté nule“?

Čistá nula jako cíl je nejen technologicky nedosažitelná, ale může být dokonce kontraproduktivní. Často zapomínáme, že CO₂ má v přírodě nezastupitelnou životní funkci.

Spotřeba elektrické energie poroste především v souvislosti s dopravou a s klimatizací.

Klimatizaci mám všeobecně na mysli to, že bude s vysokou pravděpodobností oteplování a o to více budeme vnitřní prostory muset chladit. To, že bude tepleji, to nikdo nerozporuje. Vysvětluje se však různě pouze to, co je toho příčinou, zda člověk, či příroda. Jaké je mé vysvětlení této příčiny, to se pokusím vysvětlit.

Energie tedy poroste. Uhlí je nejlevnějším zdrojem energie. A zde bych podotkl nedotovaným zdrojem. A také nejlevnějším zdrojem energie za situace, kdy elektrárny mají plánovanou životnost jako naše doly a jsou několikanásobně ekologizovány. Tím myslím to, že popílek likvidují z 99,5 %, což v rozptylu do okolí není takřka poznatelné, dále mají odsíření, kdy je dokázáno, že i ve vzdálenosti do 100 kilometrů nejsou překročeny přípustné evropské normy. Ale samozřejmě, že při spalování čehokoliv, tedy i uhlí, tak vzniká CO₂. A z toho se dnes dělá mediální strašák. Škodlivost CO₂ se totiž uměle přeceňuje. Dalšími zdroji energie jsou jádro, plyn a zelené zdroje. Zdroje z jádra mají své všeobecně známé nevýhody (bezpečnost...). Zelené zdroje mají v našich geografických podmínkách velmi omezené možnosti a zemní plyn dovážíme zase z rizikové oblasti. To znamená, že jediným zdrojem energie, který je pro nás jistý a máme jej tak říkajíc doma, je uhlí.

Takže čistá uhlíková nula je v nedohlednu. Snaha o čistou uhlíkovou nulu do roku 2050 není podložena realitou. Nebojme se to říci. Stále více současných vědeckých prací dokazuje, že člověkem vyprodukovaný CO₂ významně neovlivňuje klima a není znečišťující látkou. Naopak – suchozemské i vodní vegetaci a následně i živočichům oxid uhličitý významně prospívá. Řečeno mediálně: CO₂ je nezbytná složka, bez které bychom neexistovali.

Pařížská dohoda z roku 2015 cílí k omezení oteplování pod 2 °C, nejlépe ale na 1,5 °C ve srovnání s předindustriální úrovní. OSN k tomu poznamenala, že 1,5 °C je horní hranice, pokud jde o nejhorší důsledky změny klimatu. Budeme mít vůbec nějakou šanci omezit globální oteplování na 1,5 °C bez důrazných a okamžitých opatření ze strany vlád k řešení emisí z uhlí způsobem, který bude spravedlivý, cenově dostupný a bezpečný pro ty, jichž se týká? Budete se divit, ale já tvrdím, že omezení emisí CO₂ na 1,5 stupně Celsia je celosvětově nereálné. Takové omezení bych dokonce nazval politickým kalkulem. Ony totiž údaje o alarmujícím

Slavnostní udělení čestného občanství města Litvínova Ing. Stanislavu Štýsovi, DrSc.

oteplování a nutnost omezení oteplování a 1,5 či 2 st. C nejsou podloženy exaktním vědeckým výpočtem. Ani dnes totiž lidstvo nedisponuje takovou výpočtovou kapacitou, která by dokázala objektivně zhodnotit stav anebo dokonce vývoj klimatického systému. On totiž není stabilní, ale je permanentně dynamický s velkým počtem faktorů a proměnných. Cykličnost klimatu vědecky prokázal Milenkovič již v období 1. světové války. Dodnes se usmíváme při rčení, že někdo poručí větru dešti. Analýzy vzorků v Antarktidě, ze kterých byly zjišťovány obsahy CO₂ a teplot nám napověděly, že i když se navýší teplota o zmíněné 2 st. C, tak ještě nedosáhneme ani průměrné globální teploty období holocénu. Mezi roky 1982–2010 v oblastech pouští na jihu a severu Afriky, na okrajích pouští Austrálie, jihozápadě USA, na Blízkém Východě a ve střední Asii se zvýšila plocha zeleně o 11 %. Zvýšený obsah CO₂ v ovzduší podporuje intenzitu růstu veškeré zeleně i u nás. Prokazatelně podporuje zvyšování zemědělské produkce i růst lesů a přitom váže v organické hmotě uhlík. A čím více uhlíku v půdě, tím je produktivnější. Tím vším chci říci to, že mimořádně vysokým zpoplatněním emisí CO₂ si Evropa plánuje své zchudnutí a ztrátu statutu ekonomické velmoci. A navíc – vždyť je z celosvětového hlediska producentem pouhých deseti procent světových emisí CO₂. Není to úsměvné?

Pozoruji, že debaty o ekologických cílech, které si žádají snížení závislosti na fosilních palivech proti dopadům uhlí na životní prostředí, jsou často emotivní. Třeba Greenpeace tvrdí, že při spalování uhlí se uvolňuje více oxidu uhličitého než při spalování ropy nebo zemního plynu, takže představuje velký problém, pokud jde o změnu klimatu. Nevzniká tady rozpor, že sčítáme hrušky s jablky a do výpočtu nezahrneme z neznalosti ještě další věci?

Opoziční postoj Greenpeace představuje negativní a podceňuje kladné funkce CO₂ v našem životním prostředí. Je-li spalováno více uhlí, pak logicky je v jeho spalování více CO₂.

Další faktory, které tyto aspekty ovlivňují, jsou třeba, že plynové elektrárny mají řadu nevýhod: mají pouhou 1/3 životnost oproti uhelným, při koupi plynu jde navrch geopolitika a tím jeho cena. Třeba si uvědomit i fakt, že ruský plyn je asi z 90 % metan. A metan je sám o sobě větším skleníkovým plynem než CO₂. A při těžbě a manipulaci a dopravě plyn uniká a nakonec i při spalování plynu vzniká CO₂. Takže i v Německu je plyn brán jako záležitost přechodná a přechodová. I z geopolitického náhledu se dnes potvrzuje, že plyn není bezpečným palivem.

Premiér Petr Fiala před Vánoce poslal dopis šéfkyně Evropské komise Ursule von der Leyenové, k němuž přiložil usnesení obou komor českého parlamentu, že bez jádra energetickou transformaci nemůžeme udělat. Poslední dění

napovídá tomu, že je příznivější doba k oživení jaderného programu, tedy nepřipravovat jen dostavbu jednoho reaktoru v Dukovanech, ale i výstavbu dvou reaktorů v Temelíně. Samotné Dukovany, jeden reaktor navíc, moc neřeší. To je jen náhrada za to, až jednou skončí stávající kapacity v Dukovanech. Jak se díváte na jádro? Dá se bez něj dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2050?

Plně souhlasím se zněním dotazu. Je třeba podpořit současného předsedu vlády Fialu a legalizovat jadernou energetiku v rámci Evropy. V našich podmínkách nedokážeme bez využití jaderné energie zajistit energetickou bezpečnost. Ale v budoucnu může být plyn drahý, uhlí bude vytěženo. To je smutná vize. Ne však pro mne, ať jsem jakkoliv stár. Naše republika má mimořádnou energetickou a dosud nejmenovanou šanci. Tou mohou být vodní přečerpávací elektrárny v mostecké pánvi s využitím zbytkových jezer po těžbě a blízkost Krušných hor. Máme a budeme tu mít obrovská jezera. Mostecké jezero a jezero Milada by mohly být určeny pro rekreaci, ale třeba jezera po dobývání Merkur, ČSA a Vršany by mohly být využity pro přečerpávací elektrárny. Dokonce naši odborníci z ČVUT Praha spočítali, že jejich energetický potenciál se vyrovná energetickému potenciálu současných jaderných elektráren. A navíc k tomuto potenciálu nebyla zahrnuta fotovoltaika umístěna na některých jezerech.

Když se podívám na současné výrobní ceny kilowatthodiny elektřiny, tak jaderná vychází na 3,50 Kč. Solární respektive větrná jen asi na korunu. Ale zase je to bez započítání nákladů na záložní zdroje a na vyrovnávání nutných výpadků. A jedna je celoroční a druhá je, jak se větru zachce. Dění v energetice a zpřísňování emisních povolenek, včetně raketového růstu cen do toho vnáší celou řadu nových úvah. V přímém přenosu také vidíme, co by geopoliticky mohla způsobit dominantní závislost na plynu. Není nejvyšší čas na to, aby byla konečně aktualizována česká energetická koncepce?

Začnu energetickou koncepcí. Ta je samozřejmě nezbytnou podmínkou energetické bezpečnosti. Měla by definovat hlavní zásady a strukturu energetické soustavy a být přitom dostatečně flexibilní, aby reagovala na změny podmínek, které se na nás ve střední Evropě mohou vztahovat. A musí být schopná rámcového upřesňování. Jinak mám kritický pohled na porovnávání výrobních cen od jednotlivých výrobců elektřiny. Objektivní pohled získáme pouze zhodnocením celého životního cyklu těchto technologií a to od suroviny až po likvidaci zařízení. Jako příklad mohu uvést Německo, kde mají problémy s likvidací větrných elektráren, které po 30 letech dožívají. Listy jejich rotorů jsou vyrobeny z těžko zpracovatelných materiálů a tyto nelze dále využívat a ekologicky likvidovat, což přináší opravdu vysoké náklady. Stejně tak je to

s fotovoltaikou. A navíc u těchto technologií nejsou v nákladových cenách často uváděny dotace. To je jen ukázka toho, jak výrobní ceny výrobců elektřiny nejsou řešeny objektivní cestou.

Co je podle Vás pane Štýsi nejpříjemnější pro nás lidi v Česku a jak se stávající turbulentní energetické situace nejlépe ven? A co by bylo nejpříjemnější pro přírodu?

Pokud v Česku nebudeme mít dost energie z jádra, tak budeme muset využívat uhlí, protože jeho těžba je ekologizovaná rekultivací a naše uhelné elektrárny jsou technicky a ekologicky na vysoké úrovni. Samozřejmě je nutno počítat s energií jadernou, ale při výběru dodavatelů bychom měli preferovat nejmodernější perspektivní technologie. V kontextu s realitou však musíme počítat dočasně s uhlím a pravděpodobně částečně i s plynem, ale především s jádrem za předpokladu ekologicky bezpečného uskladňování vyhořelého paliva.

Pro přírodu je nejlepší samozřejmě tzv. zelená energie. A v naší krásné zemi české bych k tomu připojil i přečerpávací vodní elektrárny v mostecké pánvi.

Pro naše lidi v Česku by bylo nejlepší, kdybychom měli možnost získávat energii bez mezích článků přímou přeměnou fotonů v elektrony a to v měřítku odpovídajícím silové elektřině. Zatím to neumíme, a tak nezbyvá nic jiného než vhodný mix jádro-uhlí-plyn-slunce-větr a voda.

Po pravdě je třeba říci, že problematiku bezpečné a dostupné energie nebrala nejen naše společnost až do podzimu loňského roku příliš vážně a až krutá realita, která se nyní objevuje v našich peněženkách a fakturách firem, nás probudila z jakési energetické bohorovnosti a letargie. Začínají slyt hlasy právě o nutných, ale rozumných postupech a snad i tato moje diskuse s panem kolegou Štýsem do mozaiky názorů trochu přispěje a rozum nejen selský, ale i politický najde své místo.

Jaroslav Huráb
prezident
ROTARY KLUB Most

Náčrtnuto... od Lucie Bartoš

Eko-ezo-bio... Tenká nit mezi aktivismem a ekofašismem

NATURÁLNOST (UŽ) NENÍ DOST EKO?

„Vždy jste mi připadala taková... alternativní,“ podotkl během letmého setkání lékař, s nímž jsem jako redaktorka před lety prohodila pár vět, když byl veřejně činnou osobou. Jeho nynější slova mě celkem šokovala. „Jak alternativní?“ povytáhla jsem udiveně obočí. „Tak trochu ezo...“ dodal mile, a tím mě „dorazil“ zcela. Působím jako podivná „lesana“, která se nehodí do konzumní společnosti? Nebo – jako někdo, kdo udržuje zdravý životní styl, propaguje biostravu, třídí odpad a z rukávu vysype na potkání desatero ekologických principů? Bohužel, či bohudík, trefa do černého není ani jedno. Jsem eko a ezo jen v těch oblastech, kde se mi to děje tak nějak bez výrazného úsilí: Jsem sice abstinent a nekuřák, na zahrádce horkotěžko udržím pár vytrvalých bylinek, ale na druhou stranu neovládnu být vegetarián, ani pravidelný návštěvník fitka. Vlasy mi dávno ztrácí pigment, ale jsem prostě jen líná chodit obtyden ke kadeřnici. Příroda mě neoblažila apolinským vzhledem, nejsem však ochotná se svěřovat do rukou těch, kdo mě zrekonstruují umělými řasami, tetovaným obočím, botoxem, silikonem. Nekupuji líčidla testovaná na zvířatech – protože prostě celkově neholduji šminkám. Nechat věci *přírodní*, jak jsou, se zdá být v konzumní společnosti *alternativním* postojem. Dostát v péči o sebe „jen“ běžné údržbě a hygieně, zdá se být málo. Ano, ve světě, kde si muži nechávají uměle prodlužovat nohy, se *člověk, jak ho Bůh stvořil*, zjevně stává podivínem.

Ten stejný svět je pódium pro úderné ekobojovníky, kteří utužují pocit, že střídmost a přirozenost je nedostatečným *ekologickým altruismem*. Pozorujíc mladé aktivisty typu Greta Thunberg, jsem se sama sebe ptala, zda pro zelené dobro je potřeba víc přitlačit na pilu, nebo naopak – zdvihnout varovný prst, skloňovat při tom slovo „ekologický fašismus“ a vypíchnout z historických analýz všechny pokusy, kdy se ekotémata vnucovala urputným, autoritativním, fanatickým způsobem: Právě (znetvořená) ekotémata sehrála zárodečnou roli německého fašismu.

PŮDA A KREV. NENÍ EZO JAKO EKO

Vrchní esesák Heinrich Himmler měl výrazné ezo sklony, vystudoval zemědělskou fakultu a před politickou kariérou provozoval drůbežářskou farmu. Ve 20. letech se spojil se spolkem Artam, který prosazoval tradiční zemědělský život. Původně šlo o lidový svaz mládeže, který měl propojit mladé, jež pak posílal na venkovské statky do východního Německa. Měli si vytvořit pouto s půdou, udržovat tradice, být sexuálně zdrženliví, a zejména – na pozadí nacionalistických myšlenek – tam nahradit (vysídlit) polské sezonní dělníky. To bylo původním základem artamské ideologie „Krev a půda“.

Jako vůdce nacistických jednotek SS se pustil do zřizování farem, vznikala bylinková pole podle starých Germánů. Esesáci se s rakouským ezoterikem Rudolfem Steinerelem školili o biodynamické zemědělství, které mělo zajistit potravinovou

Extinction Rebellion, zdroj: David Holt, Wikipedia

soběstačnost „bez výmyslů židovské vědy“ jako jsou umělá hnojiva. Moc dobře víme, kam až dospěla Himmlerova představa „kultivace divočiny, vytváření zahrad a sadů“ a „utužování čisté rasy“ na nacionální půdě... Od pěstování satire, tympiánů či měsíčků lékařského za pletivem koncentračního tábora Dachau, přes lidskou farmu Lebensborn na plození dětí čisté krve... Ekónátak má u nás podobu zatím „jen“ úzkostných aktivistů, kteří se přilepují dlaněmi k silnici, aby upozornili na svá témata. Zároveň jsme na můj vkus celkem vlažní ke zprávám o snahách redukovat světovou populaci ve jméno ochrany životního prostředí. Jistě, hemží se to kolem nás (dez)informacemi, třeba že covid je biologickou zbraní určenou k vyhubení lidstva. Jenže – přes všechna poučení z 20. století lidem prostě hlodá v mysli přesvědčení, že někteří páni tvorstva vážně ušili plán na „kontrolu populace“, která svou produkci CO₂ vyčlila klima...

Cesta do pekel bývá často dlážděna dobrými úmysly.

- Právě Hitler zákonem zakázal násilné dokrmování zvířat na farmách. Ten stejný člověk, který přitom lidské vězně týral víc než zvířata na jatkách...

- Víte, že i u nás se na „ekologickém plánování silnic a dálnic“ podílel vlivný nacističtý Fritz Todt, který stavěl autostrády pro německého Vůdce?

Když před lety vyšel satirický román „Už je tady zas“ (napsal Timur Vermes) o tom, jak by někdejší Vůdce zapadl do soudobého světa, recenzent Václav Vlk glosoval, že kdyby Adolf Hitler žil, měl by zrovna on velkou šanci stát se eurokomisařem pro životní prostředí. Vojtěch Varyš v Reflexu přímo poukázal na führerovu abstinenci a vegetariánství, které by získaly „v dnešní bio- a zdravé Evropě“ nové konotace: „Chlapík, který má rád psy, čistotu a nejlépe maso, je zkrátka dneska cool. Z fleku by mohl být lídrem Zelených.“ Z jejich hypotéz mrazí. Pokud publicisté před deseti lety varovně připomínali Hitlerovu posedlost „čistou germánskou přírodou“ a někdejší experimenty esesáckých farem s „bio“ produkty, je na místě se hlučně ptát:

Jsme dostatečně poučeni z důsledků ekofanatizmu minulého století?

***

EKO A VÁLKA

Válka je největší ekologickou katastrofou, způsobenou člověkem. Tváří v tvář boji, který probíhá na Ukrajině, mě napadá mnoho vážného i bizarního.

- Až pojedou tank, asi nepomůže, když se ekologičtí aktivisté z Extinction Rebellion přilepí lepidlem k silnici: Taková „kampaň proti vyhnutí“ je poutavou masírkou jen v období míru.

(Pozn. V březnu spolek spustil iniciativu „3 °C pro Ukrajinu“, jejímž smyslem je, aby co nejvíce lidí stáhlo topení aspoň o tři stupně, čímž za dva měsíce ušetříme až 40 % plynu na topení, a upřeme tak Rusku miliardu na financování války. Zdůrazňují také slova šéfky ukrajinské delegace Svitlany Krakovské z konference k nové zprávě Mezivládního panelu OSN pro změny klimatu: „Změny klimatu a válka na Ukrajině mají stejnou příčinu – fosilní paliva a naši závislost na nich.“)

- Když se proti vám vztýčí voják se zbraní, bude vám i jemu jedno, jestli máte v pistoli ekonáboje bez olova, jak chtěla nedávno zavést EU (nápad neprošel).

Encyklopedicky je ekologie vědou o vztazích mezi organismy a jejich prostředím. Mezilidské vztahy, ach... Homo sapiens je živočišným rodem, který umí druhého člověka v jedné minutě milovat, a v druhé k smrti nenávidět. Za svou pravdu o přírodě a životě umí druhému život vzít a jeho půdu zplanařit na pouštinu.

- Není absurdní, že samotný pojem „ekologie“ zavedl bojovník proti „míšení ras“? Vědec Ernst Haeckel – člověk, který propagoval nacistickou myšlenku nadřazenosti germánské rasy. Tedy něco, co vůbec nepasuje do dnešní ideologie multikulturních vztahů, přijímání uprchlíků a tolerování alternativ. Nepoučení dějinami si někteří hrají na „krále zvířat“ i mezi svými a za ochranu udržitelné přírody umí schovat i myšlenky vedoucí ke genocidě. Tou není jen masové vraždění vlastního druhu. Je jím každé, byť ekologicky zdůvodněné, „opatření směřující k tomu, aby se bránilo rození [některých] dětí“ nebo „úmyslné uvedení kterékoliv skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit její úplné nebo částečné fyzické zničení [například omezování inteligence]“, jak stojí v Úmluvě o zabránění a trestání zločinu genocidia OSN.

Tank T-84, zdroj: Wikipedia

Není děsivé, k čemu nás dovede exkurz do dějin ekologie?

Historie je největší učitelkou pro rozumný ekoživot. Stále má ale příliš nepozorných žáků...

Lucie Bartoš, publicistka,
vydavatelství MEDIA POWER, s. r. o.

inzerce

TÝDENÍK HOMÉR

novinky a zajímavosti
z Mostecka

ČTĚTE
I ŽIVĚ

www.homerlive.cz

Udržitelný rozvoj a význam „resilience“

Česky: Nejlepší je být nezávislý a nedělat dluhy svým dětem
A také: Proč není dobré „pohřbít“ Green Deal

Udržitelný rozvoj má od osmdesátých let minulého století definici, kterou lze krátce vyjádřit větou „nedělejme dluhy svým dětem“. A dále má tři pilíře – sociální / společenský, ekologický / environmentální a hospodářský.

Ing. Rut Bízková

Význam resilience v jednotlivých pilířích udržitelného rozvoje začal být zřejmý postupně.

Varování přicházejí postupně

Napřed v ochraně životního prostředí a v ochraně klimatu. U nás v Česku jsme si povšimli, že nějaká odolnost je potřeba ve chvíli, kdy nás začalo stíhat sucho. Najednou jsme viděli, že klimatická změna se nutně nemusí projevovat jen v zestupem oceánů, což nás, jako suchozemce, nemusí zajímat. Že musíme jinak než dosud hospodařit s vodou, jinak jí nebude dost pro pole a do bazénů. Máme jen tu, která nám naprší a zvýší odolnost znamená nějakým způsobem zadržet vodu v krajině a udělat si zásoby. Při pozorování změn jsme snad už pochopili i to, že na řadě je půda a její destrukce může mít dalekosáhlé následky. Její odolnost je hodně diskutována, ale zatím se pořád hnojí chemickými hnojivy... Stále častější nahodilé jevy, mj. v poslední době mimořádně silné větry a předtím tornádo na Moravě ukazují, že nejsou jen situace, které umíme zvládnout, ale že příroda nám může ukázat, kdo má větší sílu. Pokud se tedy zaměříme na životní prostředí a klima, je řada oblastí, ve kterých si musíme říci, co znamená odolnost, do jaké míry jsme odolní, případně jak nějakou míru odolnosti zajistit. Klimatická změna a kvalita životního prostředí jsou oblasti, kde jsou změny viditelné až za delší dobu, a tak se nám může zdát, že vlastně není nic třeba, protože se nic neděje. A pak přijde suchý rok nebo tornádo... Okamžitý projev „ne-odolnosti“ na nás zapůsobí, zjišťujeme, že se někde stala chyba – jen asi před delší dobou...
To je první varování – myslíme a jednejme včas.

Další zkušenost nám přinesla koronavirová pandemie. Společenské změny, které jsou kvůli „ne-odolnosti“ vůči možným zdravotním rizikům již dnes zřejmé, budou dalekosáhlé. Vznikly z drobného, v podstatě zanedbatelného zdroje – buď přírodního (ve znečištěném čínském životním prostředí něco pravděpodobně zmutovalo) nebo lidmi vytvořeného (přes všechny filtry občas něco „uteče“, to vědí všichni, kdo se tímto zabývají). V Česku se ukázala mj. dlouhodobá poddimenzovanost hygienických služeb a zanedbávání resortních odborných organizací. Byť se toto zdá jako nejmenší problém celé koronavirové krize,

její zvládnutí by nemělo tolik obětí, pokud by tyto dva málo viditelné nástroje řádně fungovaly. Ale to je na samostatný článek. Zde se zcela jednoznačně „předvedla“ naše administrativní ne-odolnost. Největší a asi nejméně viditelné jsou však celospolečenské dopady, kdy se projevila ne-odolnost, resp. nedostatečná připravenost společnosti zvládat nahodilé jevy a jejich důsledky. Zdroj problému byl titěrný, problém narostl rychle, ovlivnil v podstatě celou planetu, podobně, jako je tomu v případě klimatické změny.

To je druhé varování – „motýlí křídla“ mohou „zamávat“ kdykoli, připravení musíme být vždy. Bohužel právě získáváme také třetí zkušenost v odolnosti. Napadení Ukrajiny nám připomenulo, co se může stát, když najednou nebude dost energie. Velmi rychle se začne „pokládat“ průmysl, služby i domácnosti. Nedostatek energie zakládá nedostatek veškerých hmotných statků a zásadní zhoršení podmínek života jednotlivých lidí i společnosti. Reakce na to, co se v těchto dnech na Ukrajině děje, může mít hospodářské následky stejného rozsahu jako koronavirová pandemie. Pro Česko určitě bude hrát roli, jaké vlastní zdroje energie a surovin má a co může využít pro vlastní hospodářskou stabilitu. V době úžasných digitálních technologií, které mění svět, jsme ovšem více zranitelní než kdy dosud, protože jakékoli aktivity jsou závislé na dostatečném a bezpečném přísunu (elektrické) energie.

To je třetí varování – nikdy nemůžeme vědět, co udělá náš soused.

Z varování ve všech třech pilířích udržitelného rozvoje plyne, že nic není bez dalších důsledků a souvislostí. Klimatická změna a nekvalitní životní prostředí ovlivňují společnost i hospodářství, společenská změna působí na životní prostředí i hospodářství, ekonomika, která neprosperuje, ovlivňuje život lidí a stav životního prostředí.

Zvyšovat odolnost – resilienci ve všech třech pilířích udržitelného rozvoje je tedy jistě namístě.

Proč „nepohřbít“ Green Deal

Po prvních zkušenostech z koronavirové pandemie Evropská komise zesílila zaměření na dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a poprvé zdůraznila význam resilience – odolnosti. Ta se stala součástí uvažování o všech nových řešeních,

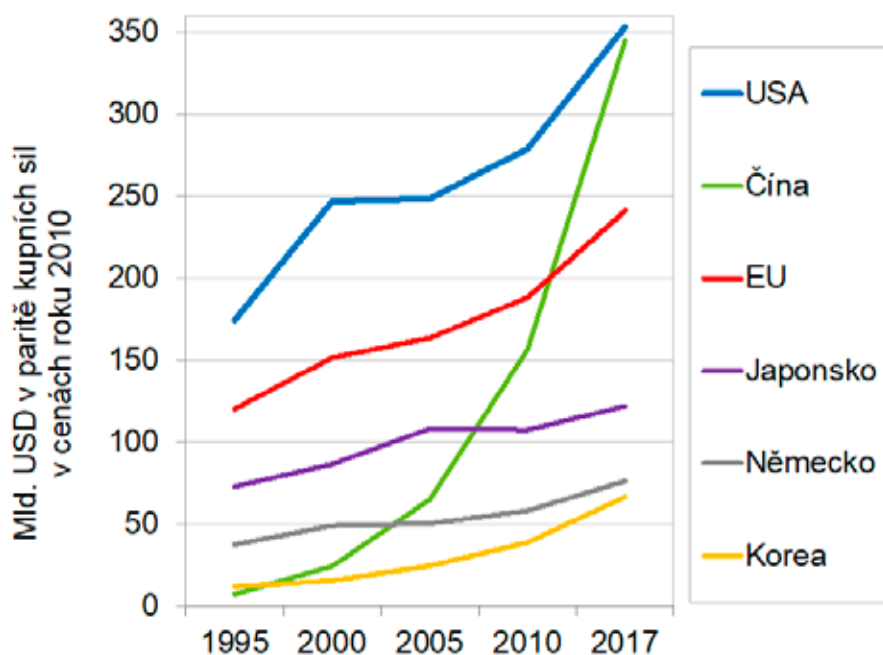
V tomto smyslu se začal termín „udržitelný rozvoj“ používat v době po prvních „ekologických“ bouřích, demonstracích za lepší životní prostředí. Postupně k němu přibyla dimenze resilience – odolnosti. V různých oblastech lidské činnosti je pojem „resilience“ diskutován již dlouho. Širší veřejnosti však není příliš znám, i když řečeno česky je naopak součástí našeho každodenního života – jde o to, jak jsme schopni zvládnout riziko a stres, existovat bez cizí pomoci.

Tedy udržitelný rozvoj, jehož významnou dimenzí je resilience, bychom mohli zjednodušeně přeložit do češtiny jako „**nedělejme dluhy svým dětem, budme co možná soběstační a nebudme příliš závislí na okolí**“.

Trochu složitěji byl pojem resilience definován takto:

„Resilience je schopnost systému vyrovnat se se změnou a pokračovat v rozvoji. Resilientní systém je schopen využít otřesy a zvraty (jako je například klimatická změna) k podnícení inovativního myšlení, které mu umožní obnovu a další rozvoj. Systémem můžeme rozumět jednotlivce, obec, komunitu nebo třeba ekosystém či celou ekonomiku.“ (Veronica)

Státy s nejvyššími výdaji na výzkum a vývoj v podnicích

kteří by měly k této klimatické neutralitě jako hlavnímu cíli evropského snažení vést. A musí to být **principiálně** nová řešení, protože stávajícími nástroji cíl není dosažitelný. Jedná se přitom o řešení, která v řadě případů zatím fungují jen „v laboratorním“ měřítku. Jejich zavedení do praxe vyžaduje dalekosáhlý výzkum a vývoj.

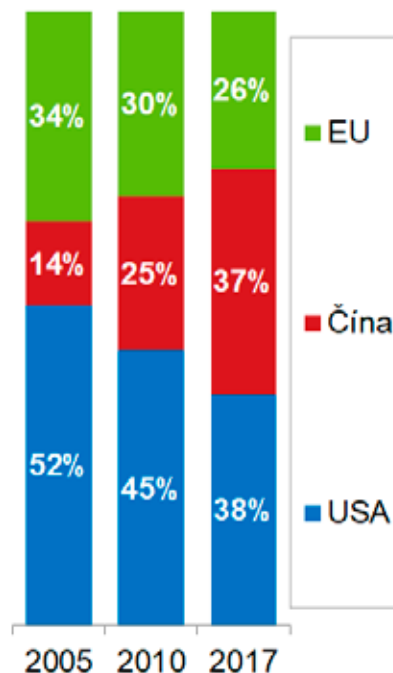
Resilience byla charakterizována takto: „**Resiliencí – odolností se rozumí schopnost nejen odolávat výzvám a zvládat je, ale také schopnost provést transformaci udržitelným, spravedlivým a demokratickým způsobem.** Resilience je nezbytná ve všech politických oblastech, aby bylo možné dosáhnout zeleného a digitálního přechodu a zároveň zachovat základní účel a integritu EU v občas silně turbulentním prostředí. Odolnější Evropa se bude zotavovat rychleji, bude silnější v současných i budoucích krizích a bude lépe implementovat cíle udržitelného rozvoje OSN. **Resilience**, odolnost, má čtyři dimenze: **sociální a ekonomickou, geopolitickou, zelenou a digitální.**“ (viz 2020 Strategic Foresight Report – Charting the course towards more resilient Europe, vydaný Evropskou komisí v září 2020, COM (2020) 493 final).

V každém případě však platí, že jistou míru odolnosti, nezávislosti a soběstačnosti potřebujeme ve všech oblastech života, a to jako jednotlivci, obce, regiony, Česká republika nebo Evropská unie. Po všech třech varováních z poslední doby by to zkratkovitě mohlo vést k tomu, co slyšíme v posledních dnech – „Green Deal je mrtev“ – v překladu do češtiny: „Na náš průmysl nesahejte, uhlí nám neberte.“

Je to ovšem daleko složitější. Při znalosti řady strategických dokumentů Evropské komise a analýz OECD se nabízí trochu jiná interpretace Zelené dohody pro Evropu než je ta, která je často

tradována u nás – že je to nás poškozující výmysl z Bruselu. A nutně nemusí jít primárně o to, co je představováno jako velký cíl EU – tedy že klimatická neutralita EU do roku 2050 je přispěvkem Evropy k dosažení stavu, kdy se zastaví růst vlivu lidí na emise skleníkových plynů a nedojde k nevratné klimatické změně, tedy k apokalypse, která Zemi jako planetu zachová, ale lidskou společnost smete.

Možná nejsprávnější interpretace je velmi prozaická – jde totiž o to, **jaké bude za pár let postavení Evropy v tvrdém konkurenčním boji s Čínou a USA.** Výše uvedený graf ukazuje, jak rychle rostou výdaje na výzkum a vývoj v podnicích v Evropě, Číně a USA. I když se jedná o starší data, trend je stále stejný – rostoucí výdaje na výzkum a vývoj znamenají rychlý rozvoj znalostí a nových řešení v Číně. Nová řešení přináší hospodářský prospěch, roste konkurenceschopnost. Také další indikátory výzkumu a ekonomické výkonnosti ukazují, že se těžiště nových řešení přesouvá z Evropy do Asie, kde je také podstatně větší trh než v Evropě. Když vezmeme do úvahy, že Číňanů je 1,45 miliardy a Indů přes miliardu a další národy jihovýchodní Asie také rychle rostou, je zřejmé, kde je „množstevní“ výhoda Asie, a to jak v počtu chytrých a vzdělaných lidí, kteří mohou tvořit nová řešení, tak v počtu těch, kteří mohou tato nová řešení nakupovat. Občanů EU je necelých 450 milionů... Z tohoto úhlu pohledu pak Green Deal není nic jiného než snaha udržet se „na špičce“ v nových řešeních a tím si udržet konkurenceschopnost. V blízké budoucnosti, tak jako dnes, bude to nejčtenější vymyslet nová řešení, ne vyrobit. A resilience znamená, že se najdou cesty, kdy firmy v Evropě budou nositeli know how a zároveň to, co je potřebné, bude možné vyrobit doma, i když v Evropě nemáme

Zdroj: OECD a Eurostat

miliony čínských rukou... To je interpretace blízké budoucnosti na základě výše uvedeného grafu.

Co z toho plyne pro Česko?

Česká republika je relativně odolná země. Ve srovnání s jinými evropskými zeměmi jsme např. v zajištění energie zatím méně závislí na vnějších zdrojích než jiní. Po zkušenostech se suchem a vichry, z pandemie a z hrozby, že nám někdo zavře plyn (a také příští nedodá jaderné palivo!) bychom však měli usilovat o další posílení resilience, a to jak v České republice, tak jako součást Evropské unie. V oblasti energetiky, která je speciálně pro severozápadní Čechy velkým tématem, však nejde o to, že nikdy nezavřeme uhelné elektrárny. Naopak bychom měli velmi pečlivě zvážit, kdy je zavřeme, protože momentální špatné rozhodnutí může v budoucnosti přinést problémy, které nemusí být zvladatelné – viz úvod článku. Na druhé straně cestou k zajištění energetické bezpečnosti pro následující léta není plyn nebo ropa, ale to, co máme sami na svém území či na území EU. Rovněž bychom měli zvážit, zda i nadále chceme mít ekonomiku založenou na průmyslu, zpracování velkých objemů surovin, dovážených zejména z Ruska a Turecka. Nabízí se ekonomický skok k digitálním službám, který ovšem má jiná velká rizika než ta, na která jsme dosud uměli dohlédnout. Green Deal, nová řešení vedoucí k dosažení uhlíkové neutrality do poloviny století, udržitelný rozvoj s výraznou dimenzí resilience, je, podle mého názoru, potenciálně správná cesta k rozvoji České republiky.

Ing. Rut Bízková
27. 2. 2022

Ekologické tmářství – smutná realita

Sluneční energie za jasného a oblačného dne v letním slunovratu, aneb proč věříme více modelům než skutečnosti?

Bez sluneční energie by měla naše planeta Země povrchovou teplotu několik Kelvinů, například minus 263 °C, Slunce tedy ohřívá naši Zemi o nějakých 290 °C. Světové klimatické konference, IPCC a vědecký mainstream varují před přehřátím Země s tím, že je nutné téměř za každou cenu snížit emise oxidu uhličitého. V tomto podání přestává být sluneční energie darem, podmínkou života, ale nebezpečím, kterého se máme zbavovat odraznými plochami atd.

Adaptace na klimatickou změnu a její tlumení určuje politiku, rozpočty, daně. Firmy počítají svoji uhlíkovou stopu a hledají způsob jak dosáhnout klimatické neutrality, tedy vyrábět, dýchat a přitom neprodukovat oxid uhličitý. Svět přijal dogma, že zvýšená koncentrace oxidu uhličitého z 250 ppm v polovině 18. století na dnešních 420 ppm je příčinou nárůstu průměrné globální teploty, sucha a povodní a extrémů teplot. Podle IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) se následkem zvýšené koncentrace CO₂ zvýšil skleníkový efekt o 1–3 W.m⁻² a proto vzrůstá globální průměrná teplota, stoupá voda v oceánech a zvyšuje se rychlost výparu vody do „přehřáté atmosféry“. Dočítáme se, že atmosféra sálá vůči zemi.

Množství přicházející sluneční energie a tok tepla do atmosféry lze poměrně snadno měřit. Jako příklad uvádím srovnání denního chodu bilance sluneční energie v letním slunovratu při zatažené obloze (2020) a při jasné obloze (2017). Měření probíhají dlouhodobě a soustavně na stanici v obci Domanín u Třeboně, podrobněji jsou výsledky popsány v recenzované práci Jirka a kol (2021).

Na obrázku 1. je netradiometr, který měří přicházející sluneční záření (PyrUP), odražené sluneční záření (PyrDOWN) a tok tepla mezi čidlem a povrchem země (PyrgDOWN) a tok tepla mezi oblohou a čidlem (PyrgUP). Slunce má teplotu cca 6000 K a vysílá krátkovlnné záření, povrch země má teplotu zhruba 20× nižší (300 K) a vysílá záření dlouhovlnné (teplo), což popisuje Wienův zákon a teoreticky dokládá Planckův zákon.

21. 6. 2020 bylo oblačno a za 24 hodin dopadlo na zemský povrch 1 190 Wh.m⁻² sluneční energie, což je **13,3 %** z teoretické hodnoty 8 962 Wh.m⁻² pro tento den v roce při jasné obloze. Odrazilo se 265 Wh.m⁻² (22,3 %) dopadajícího (krátkovlnného) slunečního záření. Dlouhovlnného záření se ve formě tepla do atmosféry za 24 hodin vyzářilo 342 Wh.m⁻² (28,7 %), z toho ve dne 149 Wh.m⁻² (12,5 %) a v noci Wh.m⁻² (16,2 %). Hodnota čisté radiace za 24 hodin byla 583 Wh.m⁻² tj. **28,7 %** z energie dopadlé na zemský povrch, což představuje **6,5 %** z teoretické hodnoty dopadajícího záření. Čistá radiace (net radiation) je sluneční energie, která „zbyde“ na ostatní procesy po odečtení sluneční energie odražené a vyzářené do atmosféry ve formě tepla.

19. 6. 2017 bylo jasno a za 24 hodin dopadlo na zemský povrch 8 217 Wh.m⁻² sluneční energie, což je **91,7 %** z teoretické hodnoty 8 960 Wh.m⁻² pro tento den v roce při jasné obloze. Odrazilo se 2 053 Wh.m⁻² (25,0 %) dopadlého (krátkovlnného) slunečního záření. V dlouhovlnné (tepelné) oblasti se do atmosféry za 24 hodin vyzářilo 2 429 Wh.m⁻² (29,6 %), z toho ve dne 2 102 Wh.m⁻² a 527 Wh.m⁻² v noci. Hodnota čisté radiace za 24 hodin byla 3 735 Wh.m⁻² tj. **45,5 %** z energie dopadlé na zemský povrch, nebo **41,7 %** z teoretické hodnoty dopadajícího záření. V období letního slunovratu, kdy má teoreticky za jasné oblohy dopadnout za 24 hodin 8 960 Wh.m⁻², přišlo za oblačné oblohy pouze 1 190 Wh.m⁻², tedy pouze 13,3 % teoretické hodnoty. Za oblačného dne se do oblohy vyzářilo za 24 hodin pouze 342 Wh.m⁻². Za jasného dne přišlo za 24 hodin 8 217 Wh.m⁻² a do atmosféry se vyzářilo 2 429 Wh.m⁻². Tok tepla do atmosféry se řídí rozdílem teplot mezi povrchem země a atmosférou. Vodní pára a mraky absorbují tepelné záření vysílané zemským povrchem a teplota mraků a teplota povrchu země se vyrovnávají, takže tok tepla do atmosféry je nízký okolo 10 W.m⁻². Na proti tomu jasná obloha má velmi nízkou teplotu, a proto je tok tepla od povrchu země do atmosféry vysoký. Na obrázku č. 3 je patrné, že

Doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc.

tok tepla mezi čidlem atmosférou je až 180 W.m⁻², k tomu lze přičíst 20 W.m⁻² toku tepla od povrchu země k chladnějšímu čidlu. Takže do atmosféry teklo od povrchu země až 200 W.m⁻². Tok tepla do atmosféry se řídí rozdílem teplot mezi povrchem země a atmosférou, vztah je popsán Stefan Boltzmannovým zákonem. Na rozdíl teploty 1 °C připadá tok přibližně 5 W.m⁻². Za jasné oblohy je rozdíl teploty povrchu země a oblohy běžně i několik desítek °C, takže tok tepla do atmosféry přesahuje 100 W.m⁻². Proto v dubnu za jasných nocí mrznou květy stromů. Je pozoruhodné, že četnost přizemních mrazů v dubnu v posledních letech stoupá. Je to úbytkem vody v krajině a vodní páry v atmosféře. Odvodněná krajina se v létě přehřívá, nechládí se výparem vody. Akce a opatření ke snižování emisí oxidu uhličitého jako hlavní příčiny klimatické změny, „implementace New Green Deal“ převrací naši energetiku a vede k inflaci a energetické závislosti na zahraničí. Namísto četby několika tisíce stránek IPCC zprávy, studia modelů a nekonečných diskusí s interprety IPCC zpráv doporučuji vyjít ven a změřit si toky sluneční energie a teploty. Přístroje jsou dostupné. Je na pováženou, že měníme naši ekonomiku, zavíráme doly a uhelné elektrárny a nerespektujeme naměřené údaje o toku tepla, tedy o skleníkovém efektu. Ukázali jsme, že oblačnost a množství vodní páry ve vzduchu určuje, kolik sluneční energie přijde na povrch země i kolik tepla se do oblohy vyzáří. Rozdíly jsou v desítkách až stovkách wattů na metr čtverečný a jsou měřitelné. Zatímco

radiative forcing, tedy zvýšení skleníkového efektu následkem vyšší koncentrace skleníkových plynů je 1–3 $W.m^{-2}$ od roku 1 750 do nynížka a v následujících 10 letech se má zvýšit o 0,2 $W.m^{-2}$. To jsou vypočtené a neměřitelné hodnoty. Nepatrné ve srovnání s měřeným efektem oblačnosti a vodní páry na množství přicházející sluneční energie a množství tepla odcházejícího do atmosféry.

Člověk ovlivňuje zásadně distribuci sluneční energie, místní, regionální i subkontinentální klima hospodařením s vodou a vegetací v krajině, urbanizací. I tyto efekty jdou snadno měřit.

V rámci projektu Technologické agentury ČR jsme s Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity vypracovali Metodiku výuky a vzdělávání vztahů Slunce – voda – rostliny – klima, dostupné na: <https://www.pf.jcu.cz/projekty/svv/>

Zásadní otázka tedy zní – ovlivňuje člověk oblačnost a množství vodní páry ve vzduchu? Odpověď zní, ovlivňuje: nad lesy nad mokřými loukami je mlha a více oblačnosti.

Související otázky: kolik procent sluneční energie naváží rostliny fotosyntézou do biomasy, jaký je rozdíl v distribuci sluneční energie živého stromu a jeho věrné plastové kopie, kam „dávají“ rostliny vodu, kterými je zaléváme? Necelé 1 % sluneční energie se naváže do rostlinné biomasy (spalné teplo 1 kg rostlinné biomasy = 4,5 kWh = 16 MJ). Za slunečního letního dne chladí živý strom sebe a své okolí výkonem několika set wattů na metr čtverečný (rychlost výparu 100 $mg.s^{-1}$ = 240 W, skupenské teplo výparu při 20 °C = 2,45 MJ.l⁻¹ = 0,68 kWh). Úroveň vzdělání na toto téma věnujeme příští článek.

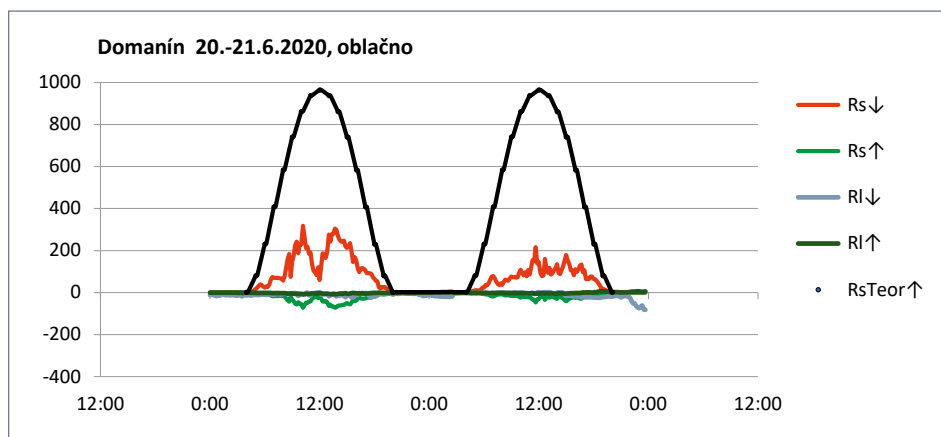
Na letošních zimních Olympijských hrách v Pekingu byly dny, kdy bylo jasno, svítilo slunce a mráz klesal k minus 30 °C., kam se poděl oxid uhličitý a jeho skleníkový efekt? Je to oblast blížící se mrazové poušti, chybí vlhkost v atmosféře, teplo uniká do atmosféry, která má velmi nízkou efektivní teplotu blížící se minus 40 °C, ve které se pohybují velká dopravní letadla ve výšce kolem 10 km.

Doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc
ENKI, o. p. s. ředitel

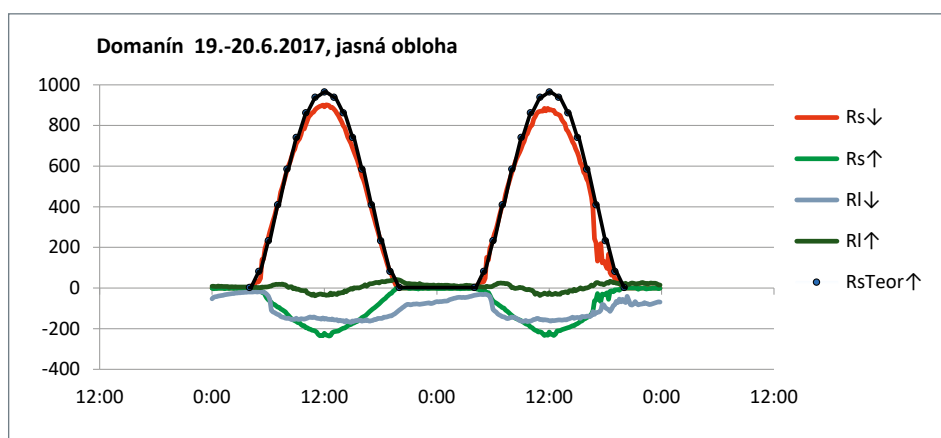
(přednášel na Přírodovědecké fakultě UK Praha ekofyziologii rostlin 27 let, Univerzita Turku/Finsko 7 let – Erasmus Water Quality Management, 8 let člen Výzkumné rady Technologické agentury ČR, 25 let vědecký pracovník AVČR, řešitel mezinárodních projektů EU)

Literatura:

Jirka, V., Hesslerová, P., Huryna, H., Pokorný, J., (2021), Energetická výměna mezi zemským povrchem a atmosférou v závislosti na meteorologických podmínkách bez ohledu na obsah CO₂. Vytápění, větrání, instalace 5: 234–239.

Na obrázku 2 je vynesena denní chod přicházejícího ($RS_{\downarrow}$, PyrUP) a odraženého ($RS_{\uparrow}$, PyrDOWN) slunečního záření ($W.m^{-2}$) a dlouhovlnného/tepelného záření mezi čidlem a oblohou ($RI_{\downarrow}$, PyrgUP) a dále mezi čidlem a povrchem země ($RI_{\uparrow}$, PyrgDOWN) v letním slunovratu při zatažené obloze 20.–21. 6. 2020. $RsTeor_{\downarrow}$ znázorňuje průběh teoretické hodnoty dopadajícího slunečního záření při jasné obloze.

Obr. č.3: Denní chod přicházejícího ($RS_{\downarrow}$, PyrUP) a odraženého ($RS_{\uparrow}$, PyrDOWN) slunečního záření ($W.m^{-2}$) a dlouhovlnného/tepelného záření mezi čidlem a oblohou ($RI_{\downarrow}$, PyrgUP) a dále mezi čidlem a povrchem země ($RI_{\uparrow}$, PyrgDOWN) v letním slunovratu při jasné obloze 19.–20. 6. 2017. $RsTeor_{\downarrow}$ znázorňuje průběh teoretické hodnoty dopadajícího slunečního záření při jasné obloze.

Moderní ekonomika nemůže být rukojmím nestabilních zdrojů energie

Nejméně 30 uplynulých let zvýšeného uvědomění si problémů spojených s životním prostředím (a také v kontextu ukončení tehdejší vyhocené studenovělečnické konfrontace mezi Východem a Západem zánikem sovětského bloku) je nepochybně odrazem myšlení západních elit. Jejich příslušníci nabytým majetkem a postavením získali takový blahobyt, že začali hledat další možnosti seberealizace ve spojení s vysokým společenským kreditem a úctou. Tak se zrodily základní ideje environmentalismu a nakonec i dnešního úsilí o „záchranu planety“ před stoupající teplotou vinou emisí oxidu uhlíku. Ocitli se tak ve známé Maslowově pyramidě potřeb (1943) až na samém jejím vrcholu po naplnění všech nižších lidských potřeb. Tzv. zelená politika dnes nabyla rozměrů všeobíhající ideologie, kterou si také osvojily byznysové kruhy, které našly ve společensky vysoce vítaných a masivně dotačně podporovaných zelených technologiích nové možnosti zbohatnutí a také získání moci.

Milan Smutný

V Evropské unii tato politika s názvem Green Deal (Zelený úděl – původně se zamýšlel název Za čistou planetu) soustředila v drtivé většině jen na zelený přístup. Taxonomie EU v podání Evropské komise je chybně založena na konceptu udržitelnosti, který je příliš restriktivní a omezuje se pouze na „zelené“ ekologické aspekty. Zapomněla v našich demokratických zemích totiž na ultimativní požadavek SPOLEČENSKÉ, nikoli jen environmentální udržitelnosti. V klíčové oblasti energetiky musí totiž panovat zdravá rovnováha mezi pilířem ochrany životního prostředí, pilířem sociálně-ekonomické akceptace, tedy cenové dostupnosti realizovaných opatření a v neposlední řadě pilířem bezpečnosti a spolehlivosti zásobování energií. Bez vzájemné vyváženosti těchto pilířů není výhradní atribut „zelená“ pro společnou životaschopná, tudíž ani udržitelná.

Skutečnost, že i sama Evropská komise přiznává v důsledku zelené tranzice úpadek až třetiny z 450 milionů obyvatel EU do energetické (tedy i obecné) chudoby ovšem vrátí miliony Evropanů k boji za své základní životní jistoty zcela naspod Maslowovy pyramidy potřeb. A takoví prudce zchudlí lidé klidně ve svých kamnech spálí i plasty, aby netrpěli zimou, když nemají na ušlechtilé zdroje energie, a bude jím zcela lhostejný alarmisticky prezentovaný možný budoucí osud luxusního resortu a souostroví Maledivy. **Znovu se tak potvrzuje, že nejodpovědněji se k životnímu prostředí doma i v širším kontextu světa chová ekonomicky zajištěný, vzdělaný a informovaný občan.** Cesta k lepší a udržitelné planetě Zemi tak

v žádném případě nepovede k šetření (neúnosné zdražení energie) formou zbídačení stamilionů lidí. Ke snížení zátěže životního prostředí nám přitom i dnešní věda a technika dává vhodné prostředky. V Evropské unii s jejím hlavním politickým programem Green Deal vidíme fakticky soubor dvou ideových postupů, jež jsou rozhodující i pro směřování české energetiky. Na jedné straně je to naprostá, až slepá sázka na to, že občasná zdroje energie, hlavně větrná a sluneční v kombinaci se zeleným vodíkem budou s to zajišťovat energetickou soběstačnost. Takovou politiku ztělesňuje Německo. Na straně druhé je to odhodlání zajistit svou energetiku na století dopředu budováním flotily nových jaderných elektráren. V čele tohoto úsilí stojí Francie.

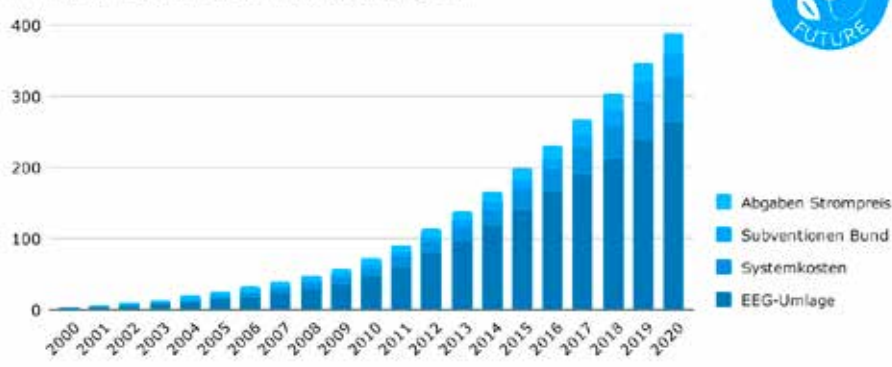
Sousední Německo začalo se svou zelenou tranzicí v roce 2000, tedy dávno předtím, než si ji vypsal na svou standardu Evropská unie. Původní cíle v náhradě klasické německé energetiky za tzv. obnovitelné zdroje (OZE) byly opakovaně navyšovány, až nyní za nové německé vlády sociálních a liberálních demokratů se Zelenými instalované k moci v prosinci 2021 dosáhly zřejmě vrcholu, který je v rozporu s technickými, fyzikálními i ekonomickými možnostmi. Tzv. semaforová koalice

v Berlíně se usnesla, že chce za devět let v roce 2030 mít 80 % podíl OZE na energetickém mixu země (připomeňme si, že v roce 2021 klesl tento podíl o čtyři body na 41 % ve prospěch zvýšeného využití uhlí, přičemž kapacita OZE se loni zvýšila o 6,7 GW na 136 GW). Mělo by to ztrojnásobit rozšíření větrné a solární energie na průměrných 94 GW jmenovité kapacity každoročně od letoška do roku 2030 včetně. Například formou 38,8 GW solárních elektráren (FVE) navíc ročně, 50,7 GW navíc větrných elektráren (VTE) ročně na pevnině a 4,6 GW čistého rozšíření VTE energie na moři ročně. Němci by podle tohoto plánu museli každý rok přidat zhruba tolik větrné a solární energie jako za posledních 20 let.

I podle racionálních hlasů v Německu by pro takový gigantický projekt nebyl dostatek půdy, natož materiálu nebo kvalifikovaných pracovníků. Další masivní rozšíření 30 000 současných obřích VTE na souši by měl napomoci zábor 2 % půdy v každé spolkové zemi, což je v ČR například v součtu plocha Jihomoravského kraje. Přitom z principu těchto zdrojů závislých na povětrnostních podmínkách i se současnou i budoucí obřích kapacitou OZE jsou a budou dny i celé týdny, kdy slunce a vítr energeticky náročnou ekonomiku Německa prostě neutáhne,

Kosten der Energiewende in Deutschland

In Milliarden Euro kumuliert - Inflationsbereinigt €₂₀₁₈

Quellen: Netztransparenz (2020), Bundesfinanzministerium (2020), Ueckerdt et al (2013)

Graf: Rostoucí náklady Energiewende

a to ani se zeleným vodíkem, jehož výrobní kapacita je nyní zanedbatelných 20 MW. Řada komentátorů v této souvislosti konstatuje, že výraz „ambiciózní“ je zde spíše synonymem pro zbožné přání či fantasmagorii. Ostatně další parlamentní volby v roce 2024 napoví, zda němečtí voliči budou chtít nadále věřit zeleným pohádkám.

To vše je spojeno s obřími náklady, které se v roce 2020 přiblížily 400 miliardám eur. Ještě před současným zvýšením původních zelených plánů předchozí velké vládní koalice CDU/CSU-SPD na dvanáctinásobek se další náklady Energiewende do roku 2045 prognózovaly na 5 mld. eur, 5,2 % HDP Německa ročně.

Teď se už raději o ceně za tyto megalomanské projekty ani nemluví. Výsledky jsou tristní ve dvou klíčových parametrech: protože nestabilní a přeřezované OZE, které nikdy nebudou s to krýt energetické potřeby Německa, musí suplovat emisní uhlelné a plynové elektrárny, emise CO₂, kvůli nimž svůj zelený boj celá Unie vede, se nesnižují a Německo tak má šestkrát větší měrné elektroenergetické emise než jaderná Francie. Cena běžné kWh stojí Němce v přepočtu 10 Kč, tedy pětikrát tolik, než je obvyklá cena 1 kWh elektřiny ve Francii.

Francouzský prezident Emmanuel Macron v polovině února znovu potvrdil, že jeho vláda nechá postavit dalších šest jaderných reaktorů, které budou mj. náhradou za některé ze zastarávajících

bloků, jichž má země 56. Francie bude rovněž usilovat o prodloužení životnosti některých reaktorů a posoudí projekt výstavby dalších osmi jaderných zdrojů. Zatímco se české ceny elektřiny kvůli deformovanému středoevropskému trhu reprezentovanému na burze v Lipsku stále více přibližují ceně německé, francouzská vláda se naopak tímto „společným trhem“ s elektřinou nedala převálcovat. V lednu totiž svému dominantnímu většinově státnímu výrobcí elektřiny a obchodníkovi EDF přikázala, aby od 1. února zvýšil ceny elektřiny nikoli o plánovaných 35 %, ale jen o procenta čtyři. A to i navzdory poklesu zisku EDF či riziku právních sporů. Francouzská vláda si je vědoma faktu, že i s nižšími zisky EDF nebude mít o mnoho větší sociálně-ekonomické i politické náklady na boj s energetickou chudobou. Proč by tohle nemohla prosadit také vláda ČR v politice vůči společnosti ČEZ, kde vlastní 68 % akcií?

V České republice se objevují další nové alarmující informace o dopadech raketově rostoucích cen elektřiny. Kromě vládního projektu cílené pomoci prostřednictvím dávek na podporu bydlení se v podání ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely objevila i úvaha zavedení zvláštního tarifu cen elektřiny a plynu pro chudé. To je naprosto zcestná myšlenka řešení problému nikoli od kořene jeho příčin, ale stále znovu od konce. Příklad Francie, s níž se mohla Česká republika v minulých

měsících spojit v úspěšném prosazení jádra do taxonomie zdrojů podporovaných Evropskou komisí, je pro Česko jedinou variantou jak pro budování dominance jádra v energetickém mixu, tak pro řešení cen elektřiny, která se samozřejmě propisuje také do inflace. Podíl obnovitelných zdrojů by přitom podle výpočtu energetických expertů neměl v energetickém mixu země překročit jejich časovou využitelnost, tedy v případě FVE je to 10 %. Tento podíl už v ČR máme. Jinak totiž následuje vzájemná kanibalizace těchto zdrojů s nadprodukcí ve stejném prostoru a čase, s poklesem cen elektřiny až do záporných hodnot a neschopností zajistit ekonomiku jejich provozu jinak než dotacemi. Vláda ČR se podle všech známek chystá vydat zásadní rozhodnutí o výstavbě dalších jaderných bloků, a to možná i formou nikoli tendru, ale přímé mezivládní smlouvy. Máme sice v budování těchto stabilních zdrojů zpoždění, ale s bezodkladným rozhodnutím nebude nic ztraceno. Pak bude moci Česká republika postupnou náhradou uhlí za podmínky nových jaderných zdrojů efektivně přispět jak k dekarbonizaci, tak k zajištění prosperity republiky a jejích podniků a domácností.

Milan Smutný
mluvčí think tanku
Realistická energetika a ekologie
www.realisticka.cz

inzerce

ENIMA PRO

Provozovatel hotelu Širák v Mostě

Proč by se jaderná energie měla stát hlavním tématem českého předsednictví Evropské unii?

Když jsme naposledy předsedali Evropské unii, slíbili jsme našim sousedům, že jim to osladíme. Pokud bychom měli naši výhružce dostát, nabízí se při první asociaci téma jaderné energie. Právě ona už dlouho zdárně štěpí evropské společenství na dva vzájemně nesmiřitelné tábory. Bylo by proto chybou promeškat nastávající příležitost a nepřilít olej do ohně. Avšak ne s cílem Evropské unii uškodit, nýbrž za účelem ji posílit. Neboť síla tkví ve schopnosti vydržet nejednotu, ustát pluralitu, vystavit se diferenci.

Jakožto evropská země bychom měli vědět, že základní „hodnotou“ takzvané západokřesťanské civilizace je schopnost se štěpit, rozdvoujet, individualizovat, osamostatňovat, vyčleňovat, sebeurčovat. Vzpomeňme na křesťanství, jež rozpůlilo tehdejší židovské společenství ve dvě, anebo na protestantismus, který vyprovokoval třicetiletou válku a jejím prostřednictvím položil základní stavební kámen sekulárního právního státu a potažmo i moderní demokracie. Naproti tomu princip jednoty, sourozenství a pospolitosti má původ ve „východním“ myšlení, jež je výrazně starší. Nikoli tedy budhistický kosmopolita, nýbrž

pouze Evropan se dokáže radovat z toho, že Evropa je nejednotná.

Evropu dnes rozdvouje možná ta nejzákladnější otázka: z jakých zdrojů hodlá získávat energii. Její odpověď rozhodne o tom, kolik celkově bude ve společnosti blahobytu (tj. energie). Teprve poté nastupuje otázka, jak blahobyt napříč společností rozdělit. Jestliže oceňujeme historický výkon levicových stran za to, že ve dvacátém století významně pomohly spravedlivěji přerozdělit společenský blahobyt, měli bychom stejnou měrou poděkovat i fosilním palivům za to, že jejich vysoká energetická produktivita – řádově vyšší oproti předindustriálnímu využívání obnovitelných zdrojů energie – vůbec umožnila, že napříč společností bylo co rozdělovat.

Díky panujícímu rozštěpení Evropské unie nemá nadále žádný smysl postaru polemizovat nad tím, zda máme jít s Bruselem, nebo proti němu, protože otázka dneška zní, jakou Unii chceme. Principiálně má každá země na výběr mezi dvěma možnostmi. Buď se přidá k Evropě, která projekt osvícenství hodnotí kladně a považuje ho za nedokončený, tudíž další pokrok vědeckotechnické civilizace závislý na rozvoji jaderné energetiky je pro ni na prvním místě. Anebo se na místo toho připojí k té druhé Evropě, která osvícenství a vědeckotechnickou civilizaci problematizuje a podvrací, protože se dalšího pokroku bojí, jako by ho už bylo dost. Není proto divu, že hodlá svět předmoderně napájet sluncem, větrem a vodou, jako bychom byli nějaká rostlina.

Nyní po roce 1989 se tak ocitáme v analogické situaci, ve které jsme byli po založení Československa. Jako kdysi jsme se i nyní rozhodli svázat svou budoucnost s vývojem pokrokové Evropy, kterou reprezentuje jaderná Francie. V duchu Masarykově jsme se opět rozhodli ostře se vymezit vůči našim germánským sousedům. Tento náš geopolitický počin bychom měli během našeho předsednictví Evropské unii umět co nejdůkladněji ospravedlnit.

Za první, tak jako existují popírači korony se svými jalovými sofismaty „s covidem – na covid“, existují neméně nebezpeční popírači atomové energie. Ti dodnes ignorují bazální historický fakt,

že jediná velká průmyslová země, která kdy v dějinách lidstva dokázala dekarbonizovat svou ekonomiku a současně uspokojit rostoucí poptávku po energiích, byla Francie v osmdesátých letech. Dokud germánská „bio“ Energiewende celému světu neprokáže, že vůči francouzské jaderné revoluci existuje alternativa, do té doby je známkou tvrdšího hrát vabank a sázet všechno na jednu kartu. Do té doby je třeba být předběžně opatrný, tedy nezapomenout rozvíjet jadernou energii. Do té doby si proto jaderná energie zaslouží být v unijní taxonomii zařazena jako „trvale udržitelný zdroj energie“. Bude tak moci svobodně konkurovat jiným trvale udržitelným zdrojům energie. V uchovávaní si plurality energetických zdrojů je síla, zatímco odstranění této plurality by mohlo Evropu výrazně oslabit.

Za druhé, tu existují tolik skloňovaná rizika spojená se získáváním energie z jádra uranu. Je však obtížné někomu vyvrátit subjektivní představu o nemírném riziku pomocí statistiky, že jádro má na svědomí nejméně mrtvých ze všech zdrojů energie na vyprodukovanou terawatthodinu. Za této argumentačně nepříznivé situace se nabízí využít komparativní metodu a začít během českého předsednictví Evropské unii nahlas a otevřeně mluvit o rizicích spojených s neprovozováním jaderné energie.

Za třetí, naši sousedé by měli vědět, že i my máme upřímný strach, protože rizika spojená s neprovozováním jaderných elektráren jsou vskutku nevyčíslitelná. Náklady spojené s geopolitickou závislostí na čínských obnovitelných zdrojích, respektive ruském plynu se skutečně pohybují mimo veškerou naši představivost, a proto ani nelze v tomto ohledu hovořit o nákladech, jako by se snad geopolitická závislost dala vyjádřit peněžně. I kdyby nový reaktor v Dukovanech stál místo plánovaných 160 miliard půl bilionu korun, je liché z toho vyvozovat závěr, že je příliš drahý a nemůžeme si ho dovolit. Protože to, co si nemůžeme dovolit, je v první řadě alternativa v podobě geopolitické závislosti na ruském plynu a čínských obnovitelných zdrojích energie.

Mgr. Tomáš Korda (1989)

je doktorandem Ústavu politologie FF UK a ve svém výzkumu se zabývá Hegelovou filozofií, respektive možnostmi jejího uplatnění pro porozumění současnému dění. K dalším oblastem jeho bádání patří postkomunismus, environmentální krize, jaderná energie a geopolitika. Absolvoval stipendium v Lipsku (Erasmus), ve Vídni (Institut für die Wissenschaften vom Menschen), v Berlíně (Česko-německý fond budoucnosti) a nyní se na Vídeňské univerzitě věnuje problematice mezinárodních vztahů v Hegelově filozofii.

Za čtvrté, musíme našim evropským partnerům umět vysvětlit, že není zboží jako zboží a že je třeba rozlišovat závislost na cizích zemích podle komodit, které z nich importujeme. Něco jiného je totiž být závislý „banánové“, např. na Hondurasu, a něco jiného je být závislý energeticky. Než Německo ukončilo proces schvalování Nord Streamu II kvůli jednostrannému uznání Donbaské a Luhanské lidové republiky ze strany Ruské federace, současný německý kancléř Olaf Scholz tento podmořský plynovod obhajoval slovy, že jde o čistě obchodní záležitost, čili zaujímal stanovisko, jako kdyby si chodil do Kremlu kupovat banány.

Za paté, měli bychom Evropě připomenout, že jaderná energetika má potenciál se dále rozvíjet. Zatímco fosilní a obnovitelné zdroje energie už víceméně vyčerpaly možnosti svého dalšího rozvoje, má jádro díky doposud skoro nevytěžené energetické hustotě uranu a thoria skoro všechnu svou budoucnost před sebou. Abychom dali příklad, velcí větrní „vizionáři“ sní o létajících dracích s „turbínou“, kterou bude jednou roztáčet stabilní vítr ve vysokých výškách. Realističtější smýšlející průkopníci tohoto odvětví uvažují o větrných „mlýnech“ ve tvaru „V“, kde z jednoho místa povedou dva stožáry a na každém jejich konci se budou otáčet lopatky.

Avšak žádné sebedůmyslnější inovace nemohou prolomit zoufale nízkou energetickou hustotu

větru a slunce. Přes všechny vynálezy proto energetická návratnost investice (koeficient EROI – Energy Return of Investment) u obnovitelných zdrojů energie zůstane navěky zhruba na úrovni před industriální revolucí, tedy v řádu jednociferných násobků energie, která byla vynaložena na jejich výrobu, provoz a recyklaci. Výsledkem je chudá společnost – bez ohledu na to, zda je organizována kapitalisticky, socialisticky anebo jinak.

Ne jádro, nýbrž občasný zdroj energie stojí před soudním tribunálem, který snad dříve, nežli později rozhodne o tom, že žádnou budoucnost nemají, protože žádnou budoucnost nikdy neměly – tak jako všechny německé slepé uličky (Sonderweg).

2. 3. 2022
Mgr. Tomáš Korda

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Dokončení ze 4. strany

- Nabízí se na první pohled, že by se mohlo jednat o opeřence, ale lze těžko předpokládat, že by se hrdí Moravané a Slezané vzdali své orlice a Češi již tradičně tíhnou k sokolovi. Takže tudy asi cestička nevede a pan premiér jako Moravák to jistě ví, a navíc jeho rodná strana již svého ptáka, tedy opeřence, aby bylo jasno, již také má. A navíc opakující se epidemie ptačích chřipek opeřencům na popularitě nepřidává.
- Pak je tu další význam, spíš přežívající z dob povinné základní vojenské služby, kdy ptákem obecně, bažantem konkrétně, byl nazýván vojník v prvních měsících vojny. Jak je to dnes u profesionálních vojáků nevím, i když vyhodnocený excelentní nováček by se pro nábor vojáků mohl hodit. Ale ani toto na novou paní ministryni zatím nevypadá, i když zatím o její strategii a teoretickém vojančení nic moc nevíme.
- Další význam pochází se světa sportu, konkrétně tedy z tenisu, kdy ptákem, známěji kanárem, se nazývá set prohraný bez získání hry. Tady by snad jistá naděje byla, protože vzhledem k oblibě tohoto sportu i z řad elit by to od věci a úvah hypoteticky nebylo, ale vzhledem k problematice

- průběžného hodnocení by to mělo značné náklady a dnes v době deklarovaných úspor by to mohl někdo vnímat jako provokaci. I když jsme v oblasti státních nákladů jaksi otrlí, tak tudy asi také ne.
- Pak je tu další poněkud choulostivý výklad. Naše výkladové slovníky nám nabízejí pojmy hlupák, blbec, trouba, nemešlo a také člověk podezřelý, mazaný, přelétavý a nestálý je takto zván. Tady je snad pole možností největší a navíc různá, již dnes používaná hodnocení přes současný, podle některých korzarů ještě nedostatečně kvalitní digitální prostor, jsou osvědčeným způsobem, jak vybrat toho pravého. A až bude záhy, malou partají slibovaný digitální stát – pak není z hlediska technického vůbec co řešit. Ale že vláda, které by se to hypoteticky také mohlo týkat tento výklad přijme, případně přes nějakou neziskovku uvede v život, je málo pravděpodobné – co kdyby?
- A nakonec dovolíme-li si trochu fantazie a připustíme s velkou mírou pravděpodobnosti budoucí drobné korekce vládního prohlášení, pak nám náš skvělý český jazyk nabízí i jistou zdobnělinu. Totiž v době, kdy televizní stanice, která nevaří je silně out, a kdy dokonce na obrazovce víceméně trapně

vaří silně všestranný ředitel jedné komerční televize, vnáší do hry i další zajímavou variantu k naplnění vládního prohlášení. Ano, jedná se o Českým národem milovaného „španělského ptáčka“ a vzhledem k „módní“ geopolitické orientaci ne s rýží, ale s našim knedlíkem. Vzhledem k popularitě tohoto pokrmu a k poměrně jednoduchému a vyzkoušenému systému hodnocení různých pokrmů, se může jednat o slušného favorita. (*Jo a abych neurazil, i moravský vrabec by mohl být ve hře.*)

Dělat si legraci z tak důležitého a úcty hodného dokumentu, kterým by prohlášení vlády mělo bezesporu být, je zpravidla nepatřičné. Ovšem pokud jej samotná vláda opatří takovou znehodnocující ptákovinou, pak se nelze i s přihlédnutím ke stávajícím doslova ohrožující potížím divit, že nejen mne to přivedlo k neodolatelnému pokušení nabídnout i trochu jiný pohled. A pokud by to v této stresující době vyloudilo úsměv, pak bych byl rád.

28. 1. 2022
S úctou a pardon
Ing. Rudolf Jung

Hlubinné úložiště

Otázky a odpovědi

Hlubinné úložiště bude sloužit k bezpečnému uložení všech radioaktivních odpadů, které v České republice vznikly a vzniknou a které není možné uložit do povrchových a přípovrchových úložišť. Funguje na základě systému geologických a inženýrských bariér, které se navzájem doplňují.

Proč hlubinné úložiště?

Česká republika je zemí, která využívá jadernou energii. Hlubinné úložiště je považováno za nejbezpečnější řešení, jak lépe izolovat vysokoaktivní odpady od životního prostředí. Nejde jen o odpady z elektráren, ale třeba také výzkumu nebo zdravotnictví. Odpady, které budou v hlubinném úložišti uloženy, budou pocházet pouze z České republiky.

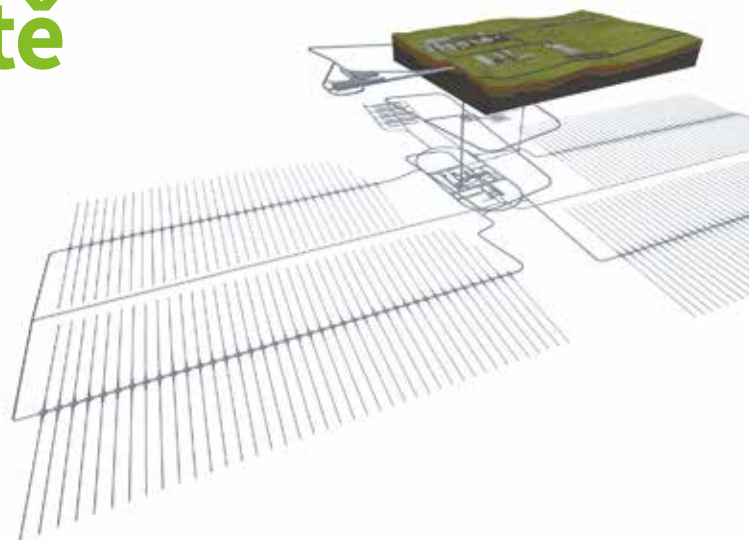
Přípravou hlubinného úložiště se zabývá řada vyspělých zemí. Nejdále jsou nyní ve Finsku, jejich budoucí úložiště Onkalo se nachází na poloostrově v Botnickém zálivu. I pokud by producenti přistoupili k přepracování a dalšímu využití vyhořelého jaderného paliva, hlubinné úložiště bude nutné postavit. Žádné technologie totiž nejsou bezodpadové.

Jak bude zajištěna bezpečnost úložiště?

Zajistit maximální možnou bezpečnost při výstavbě hlubinného úložiště, během manipulací s radioaktivními odpady i po celou dobu jejich uložení, je pro nás prioritou. Uděláme maximum pro to, aby ukládané odpady neovlivnily životní prostředí a nepředstavovaly hrozbu pro současné ani budoucí generace.

Bezpečnost je zajištěna vlastní horninou, tedy 500 metry neporušeného horninového masivu a kombinací inženýrských bariér. Každá má velmi přesné požadavky na životnost, například ukládací kontejner musí vydržet až stovky tisíc let.

Základním systémem je tedy kombinace přírodních a uměle vytvořených bariér proti únikům radionuklidů. Hornině pomáháme uměle vytvořenými překážkami – samotným ukládacím obalovým souborem, v němž bude materiál umístěn, jílovým těsněním, kterým tento ukládací soubor bude obklopen, nebo vysokopevnostním betonem.

Jak bude úložiště vypadat?

Většina komplexu se bude nacházet v podzemí. Nadzemní areál chceme co nejlépe zakomponovat do krajiny, aby narušoval ráz okolí. Projekt výstavby úložiště projde procesem EIA, který zhodnotí rizika dopadů na životní prostředí a navrhne opatření, jak je minimalizovat. Cílem je vybudovat bezpečné úložiště, což zahrnuje maximální ochranu lidí a životního prostředí. Budeme usilovat o co nejmenší dopady na stávající podobu území, na kterém bude úložiště postaveno. Finální podoba úložiště bude předmětem jednání s obcemi. Chceme, aby povrchový areál byl citlivě začleněn do krajiny a aby co největší část provozu byla pod zemí.

Jak velkou část podzemí úložiště zabere?

Úložiště je ve srovnání s jinými podzemními díly (například doly) relativně malé dílo s důmyslným systémem ukládacích chodeb. Mělo by se rozkládat na ploše 2 až 3 kilometrů čtverečních pod povrchem.

Jak bude vypadat povrchový areál?

Bude se jednat o stavbu srovnatelnou s průmyslovými areály, které již existují na celém území České republiky. Podle zpracovaných studií se velikost nadzemního areálu pohybuje řádově okolo 20 hektarů. Záleží ovšem na podmínkách v lokalitě, např. na morfologii terénu i na dopravně-obslužných možnostech, jak bude nadzemní areál situován. Důležitá jsou i specifická environmentální omezení, jako například povětrnostní podmínky nebo krajinný ráz.

Na základě jakých kritérií doporučila SÚRAO 4 lokality?

Při nedávném procesu hodnocení, jehož výsledkem bylo doporučení 4 lokalit, byla zvolena kombinace 13 kritérií. Dají se rozdělit do tří skupin: bezpečnost, vliv na životní prostředí a technická proveditelnost. Na základě těchto kritérií jsme doporučili čtyři lokality pro případné další práce.

Hlubinné úložiště je jaderné zařízení s povrchovým a podzemním areálem; spadá proto pod působnost jaderné a báňské legislativy, pozemního stavitelství a environmentálních vlivů a musí splňovat veškeré relevantní požadavky z těchto oblastí.

Podrobná kritéria najdete zde:

<https://www.surao.cz/kriteria-vyberu-lokalit/>

Jak ovlivní úložiště život obyvatel a co mohou obce očekávat?

Nejvíce při výstavbě. Bude probíhat samotná těžba, odvoz rubaniny a další práce, uděláme ale všechno pro to, aby zásah do běžného chodu obcí byl minimální, a to i v porovnání s obdobnými stavbami.

Obcím, na jejichž katastru bude stanoveno průzkumné území, náleží ze zákona příspěvek, který mohou využít podle svých potřeb na rozvoj obce. Až bude vybrána finální lokalita, pak každá obec ve finální lokalitě dostane z jaderného účtu jednorázově příspěvek 50 milionů korun. Každý další rok až do doby, než se úložiště spustí, bude dostávat další jednotky milionů korun ročně. Každá obec ve finální lokalitě by tak měla být v roce 2065, kdy by mělo úložiště začít fungovat, bohatší o stovky milionů korun. Zákon myslí i na poplatky za provoz

a ukládání radioaktivního materiálu, což jsou v tomto případě řádově další stovky milionů po celou dobu provozu úložiště.

Neohrozí nám geologické práce nebo úložiště pitnou vodu?

Problematice vodních zdrojů se intenzivně věnujeme, voda hrála hlavní roli v několika kritériích, podle kterých byly lokality hodnoceny. Je naprosto samozřejmé, že SÚRAO při svém postupu dodržuje a bude dodržovat veškeré požadavky právních předpisů týkající se ochrany vodních zdrojů tak, aby nemohlo dojít k jejich ohrožení. Jsme si vědomi důležitosti jejich ochrany.

Budou se muset lidé stěhovat ze svých domovů jako například v minulosti v případě přehrad?

Ne, s tímto postupem se nepočítá.

Jaká pozitiva může úložiště přinést?

Úložiště je otázka společenské zodpovědnosti za něco, co sami využíváme a produkujeme. Na příkladu ze zahraničí, třeba z Finska nebo Francie, víme, že úložiště znamená pro daný region také velký rozvoj. Pojí se s ním mnoho pracovních příležitostí, v lokalitě bude poptávka po řemeslech, přinese podnikatelské příležitosti i poptávku po stravování či ubytování. Budou posíleny obecní rozpočty, zlepší se také infrastruktura nebo služby.

O problematice hlubinného úložiště se můžete více dozvědět i na internetových stránkách SÚRAO. Zveřejňujeme na nich i odborné technické zprávy, které nám slouží také k tomu, abychom znali všechna rizika, která se s výstavbou a provozem pojí, a mohli se jich vyvarovat. Rizika netajíme, ale pracujeme s nimi. Pokud byste měli jakékoliv otázky, obraťte se na nás, naši odborníci jsou připraveni se jim věnovat.

Rozumná ekologie ano, ale?

Rozumná ekologie. Jak odpovědět na to, co to vlastně je? Vždyť odpovědět již jen na to, co je to ta samotná ekologie, je už samo o sobě nejednoduché. Konec konců studuje se to na univerzitách i několik let, jsou k tomu výzkumné ústavy po celém světě a najít dva ekology, kteří mají na děje v přírodě stejný názor, je většinou dosti složité. Ale přesto existuje obecná definice třeba na wikipedii: „**Ekologie je věda, jež se zabývá popisem, analýzou a studiem vztahů mezi organismy a jejich prostředím**“. Už v této definici je ukryt jeden háček – je těmi organismy myšlen i organismus Homo sapiens? A je prostředím tohoto organismu jen okolní příroda nebo i jeho vlastní společnost, tedy „societa“? A jak k tomu přiřadit a vysvětlit, co je a co není „rozumné“? Rozumné z pohledu koho? Jednoho z těch organismů žijících v jakémsi prostředí, ať již je chápáno místně či časově jakkoli široce? Nebo z pohledu jiného organismu, který sice žije ve stejném prostředí, ale slouží za potravu právě těm organismům, které chtějí vykládat, co považují za rozumné? Nebo to má být chápání „rozumné“ z pohledu nějakého vyššího obecného „Univerzálního Rozumu“?

To jsou filozofické otázky, které lidstvo (tedy společenství jednoho z organismů, jehož vztahy studuje ekologie) řeší skoro odjakživa. Již starověcí filosofové si kladli podobné otázky. Pro Platóna a celou platónskou tradici je rozum nejvyšší schopností duše, která jediná má přístup k tomu, co je neměnné a věčné.

Významným příkladem činnosti rozumu tak byla chápána matematika a geometrie. Náboženství a církev všeho druhu si pojem „rozumného chování či chápání“ zjednodušily do podstaty podřízené se vyššímu principu, který stojí nad jedinci, nad společenstvími a nad celou přírodou. Je jedno, jestli tou autoritou stojící nad vším je jeden Bůh a jak se jmenuje nebo jak je nazýván, nebo jich je celá řada, vždy určují „pravidla hry“, a tedy vše, co je s nimi v souladu pro člověka – jedince, rozumné.

Novodobá věda do této jednoduchosti vrátila, a ještě více zdůraznila původní filozofické otázky

antických filosofů. Důraz na rozumové – a tedy spolehlivé poznání stojí u kořene evropské vědy a její snahy o matematizaci skutečnosti. Naopak spíše praktická orientace britského myšlení stavěla do popředí zkušenost. Rozum se pak projevuje spíše jako **intelekt**, schopnost zobecňování a zacházení s pojmy na základě smyslových zkušeností. Přesto myšlenka Božího nebo také světového rozumu, pevného a dokonalého řádu, který má člověk poznávat, nezmizela a je základem novověkého racionalismu.

Jak si tedy po této kratičké exkurzi do filozofie vykládat pojem „rozumná ekologie“? Moderní racionalisté budou tvrdit, že rozumná ekologie je přizpůsobení se lidí a jejich společnosti „božím“ řádu, tedy poznání vycházejícímu z popisu v historii reálně existujících, neměnných vztahů a vazeb všech „božích tvorů“. Lidé spoléhající spíše na intelekt, matematickou odvoditelnost událostí a inteligenci jednotlivých organismů se budou spíše přiklánět k výkladu, že rozumné je to, co umožní přežití vlastního druhu i z části (a tady bude velká škála toho, z jak velké části) na úkor organismů jiných.

Jednou z částí ekologie je studování toho, jak se chovají skupinové organismy, tedy společnosti organismů, ať již jde o včelí roj nebo vlčí smečku. Vždy je cílem každého společenství růst a zvyšování blahobytu jedinců této společnosti. Vždy ale také jen do určité fáze, tedy do chvíle, kdy růst jednoho společenství narazí na hranice dané prostředím, ve kterém organismy daného společenství žijí. V takovém okamžiku začínají ekologové používat pojem „přemnožené organismy“. Okolní prostředí na přemnožení reaguje – objeví se více predátorů, naopak v daném prostředí zmizí zdroje potravy původního společenstva a přemnožené organismy začnou vymírat. Tak to funguje na planetě Zemi od počátku věků. Pak ale na vrcholu vývojové pyramidy stanul člověk, sám sebe nazval „rozumným = Homo sapiens“ a svým rozvinutým rozumem začal objevovat a později ovlivňovat přírodní zákony a „ohýbat“ je ve svůj prospěch.

Sloveso „ohýbat“ je v uvozovkách správně, protože přírodní zákony ohýbat nelze, lze je zneužívat, lze je po určitou dobu ignorovat, lze se jimi neřídít. Vždy se však po určité době prosadí. Lidská společnost se v současnosti blíží k bodu, kdy bude možno v jejím chování vykázat určité parametry přemnoženého druhu. Nemáme (zatím) predátora, který by nás v souladu s přírodními zákony redukoval, díky našemu rozumu a intelektu, vědě i praxi si dokážeme stále ještě opatřovat i dostatek potravy, takže bezprostřední nebezpečí nehrozí (snad), nicméně čas se krátí a přírodní zákony se jednou projevovat začnou.

„Ať už tedy použijeme jakýkoli výklad „rozumné ekologie“, vždy dojdeme k tomu, že bychom měli ekologii používat k minimalizaci svých negativ a k posílení svých šancí přežít.“

Ať už tedy použijeme jakýkoli výklad „rozumné ekologie“, vždy dojdeme k tomu, že bychom měli ekologii používat k minimalizaci svých negativ a k posílení svých šancí přežít. Nikdy v historii to neměli lidé jednoduché, vždy jim ten nejvyšší dar, tedy schopnost myslet, vymýšlet a hledat nové cesty, přinášel nejen pokrok, ale i komplikace a strach. Je tedy na nás, abychom ten rozum, ale i zkušenost a cit používali **s rozumem**, a tedy bez jakýchkoli ideologických a politických zkratk. Právě podlehnutí svodům ideologie (dokonce i té „zelené“) a z ní odvozené praktické politiky není rozumné, protože je v rozporu jak s platónským pojetím rozumu, tak všemi formami racionalismu, a jsou-li přísloví a úsloví vyjádřením lidské zkušenosti po mnoho generací, tak i společenského intelektu. A proto jedno takové úsloví na závěr: „všeho moc škodí“, i tlaku na **rozumnou ekologii**.

Ing. Jan Sixta
odborný konzultant

Rozumná environmentalistika a ekologie – základ energetické bezpečnosti

V následujících desetiletích Evropu čeká bezprecedentní ekonomická, sociální a environmentální transformace. Evropská unie si ve strategickém dokumentu Zelená dohoda pro Evropu (The European Green Deal) vytyčila ambiciózní cíl, že Evropa přejde na uhlíkově neutrální hospodářství a dosáhne klimatické neutrality do roku 2050. Česká vláda musí zodpovědně reagovat a zajistit, že ve snižování emisí nezůstaneme oproti zbytku Evropy pozadu. Je klíčové aktivně hledat správnou cestu, jak se do transformace Evropy zapojit, otevřít odbornou diskuzi a hledat realistické postupy a strážlivá řešení, která je Evropa schopna v horizontu několika desetiletí aplikovat.

Česká vláda se musí k tématu obnovitelných zdrojů, zemního plynu, uhlí i jaderné energetiky postavit strategicky, efektivně a transparentně. Nejen česká energetická koncepce stojí na křižovatce, v celé Evropě se hraje o velké peníze. Z balíčku opatření Zelené dohody pro Evropu se proto rychle stalo populistické a současně s ohledem na aktuálně vysoké ceny energií širší veřejností kontroverzně vnímané téma. Při tvorbě českého energetického programu dochází k zásadním názorovým střetům a často proti sobě stojí zastánci extrémně rychlých zelených řešení a vyhranění kritici Zelené dohody pro Evropu či zastánci krajně klima-skeptických názorů. Je proto potřeba otevřít a maximálně odpolitizovat odbornou diskuzi, nastavit přehlednou komunikaci směrem k širší veřejnosti, poukázat na strategickou potřebu zavedení dalších přechodných cílů a současně aktivně vyjednávat o Zelené dohodě pro Evropu a navázaných iniciativách.

Evropská komise přednesla v rámci klimaticko-energetického legislativního balíčku Fit for 55 rovněž ambiciózní cíle. EU se v návrzích zavazuje do roku 2030 snížit evropské emise skleníkových plynů o 55 % v porovnání s rokem 1990. Balíček Fit for 55 je v současné době v jednání jako součást Zelené dohody pro Evropu.

Zelená dohoda pro Evropu představuje zásadní plán proměny evropské ekonomiky a klade si v krátkém časovém horizontu cíle zaměřené především na integraci obnovitelných zdrojů energie, technologie pro ukládání energie a využívání vodíku jako nosiče energie. Přechod Evropy na uhlíkově neutrální hospodářství smysl jednoznačně má a je nezbytné se těmito plány seriózně zabývat. Otázka zní, zda jsou napříč Evropou předpoklady pro dosažení těchto cílů již do roku 2050, případně jakými konkrétními společnými kroky toho může Evropa dosáhnout. Uhelná komise doporučila ukončit v Česku využívání uhlí pro výrobu elektřiny a tepla do roku 2038, s čímž v koaliční smlouvě v závěru roku počítala i nová vláda. Ta ovšem ve svém lednovém programovém prohlášení termín „konce uhlí“ v České republice posunula již na rok 2033.

Urychleně a bez náhrady odstavovat uhelné elektrárny není žádoucí. Plánu udržitelných investic současně musí předcházet otevřená, odborná a maximálně odpolitizovaná diskuze a příprava, kterou nesmí česká vláda podcenit. Do obnovitelných zdrojů energie je potřeba investovat strategicky, efektivně a transparentně.

Veřejnému mínění o přechodu na obnovitelné zdroje energie nenahrávají ani aktuálně vysoké ceny energií. Příčin současné energetické krize ve světě je celá řada, ovšem možný pokles cen v tomto odvětví pochopitelně bude brzdit i postupné odstavení jaderných i uhelných elektráren

v celé Evropě. V Německu s tímto trendem pokračují a v letošním roce odstaví z provozu poslední tři fungující jaderné elektrárny. Čína naproti tomu plánuje výstavbu nových uhelných elektráren, aby předešla výpadkům elektrické energie, kterým čelila v minulém roce. Čína jako největší světový producent skleníkových plynů po energetické krizi přehodnotila své klimatické závazky a s nimi i postupné vyřazování uhlí z elektroenergetiky. Její klimatické ambice jsou přítom při globálním snižování emisí CO₂ zásadní.

Snížení dodávek plynu z Ruska, které do EU dodává přes 40 procent dováženého plynu, v minulém roce ukázalo, jak je energetická nezávislost Evropy důležitá. V letošním roce se navíc Evropa utvrdila v tom, že geopolitické problémy mohou způsobit významné energetické výkyvy na trhu. Řešení energetické nezávislosti Evropy, stejně jako přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství je tedy nasnadě.

Potenciál Ústeckého kraje v rámci České republiky

Ústecký kraj jako tradiční uhelný region stojí před řadou výzev spjatých se Zelenou dohodou pro Evropu. Historicky je úzce spjat s chemickým průmyslem, energetikou a strojírenstvím, ovšem krajina po těžbě uhlí již z velké části prošla a nadále prochází rekultivací. Ústecký kraj tedy disponuje vhodnými znalostními, technickými i přírodními předpoklady pro další transformaci a rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Má potenciál v aplikaci a využití solárních, větrných a vodních elektráren, geotermální energie a v rozvoji a následném uvedení vodíkového hospodářství do praxe.

Ústecký kraj je první český region na mapě evropských vodíkových údolí a v minulém roce se

stal členem regionálního pilíře evropské asociace Hydrogen Europe. V letošním roce bude mít jako první a zatím jediný kraj v České republice zpracovanou Vodíkovou strategii Ústeckého kraje, která navazuje na Vodíkovou strategii České republiky. Ve své strategii kraj stanovuje konkrétní cíle pro rozvoj robustního vodíkového hospodářství a definuje klíčové příležitosti k jejich dosažení. Cílem Ústeckého kraje je aktivně se do debaty a zejména implementace cílů Zelené dohody pro Evropu zapojit a významně přispět ke snižování negativních dopadů klimatických změn a energetické transformace na místní ekonomiku a zaměstnanost.

Ing. Vladimír Zemánek
předseda
Krajská hospodářská komora ÚK

Téma „TEMA“ podle Jochmana

Vážení čtenáři, na tomto místě jste mohli až do prvního čísla roku 2021 číst pravidelné příspěvky k našim tématům od našeho kolegy RNDr. Jaroslava Jochmana, který bohužel prohrál svůj boj s covidem a již není mezi námi. Je nám potěšením, že se těchto příspěvků na naše témata ujal jeho synovec, Ing. František Jochman, a tak tato pravidelná rubrika může v zavedeném formátu pokračovat. Redakce

Ing. František Jochman

Chudneme či bohatneme?

relativně stejné množství, nemůžete ho natisknout jako peníze, takže reprezentuje stálou hodnotu. Když klesá hodnota peněz a hodnota zlata je stálá, roste jeho relativní cena vůči penězům. Z vývoje ceny zlata lze určit, jak se vyvíjí hodnota peněz a na grafu je znát, že hodnota peněz klesá. Za stejnou bankovku směním dnes méně zboží.

„Chudneme, protože jsme se tak rozhodli“

Takže je jasné, že když si rozdáme více peněz, nebudeme bohatší. Ale proč subjektivně a objektivně chudneme a jiní bohatnou? Chudnutí neznamená, že nám někdo něco nesebere, ale je to situace, kdy nám za naše „vyprodukované statky“ nabízí ke směně méně svých „vyprodukovaných statků“. Naše produkce není tak dobrá, jiní ji mají lepší, jiní to umí produkovat lépe, rychleji, efektivněji. Proč? Protože mají kvalitnější vzdělání, lepší inovace produkce, menší byrokratický aparát, méně nesmyslných nařízení, drakonických ekologických norem apod. To jsou věci,

na které podnikatelé mnoho let upozorňují a říkají tomu snižování konkurenceschopnosti. Přesto jsme se k tomu rozhodli, dál mrzačíme vzdělávací systém, dál financujeme nesmyslné výzkumy bez efektu, dál bobtná byrokratický aparát, dál zavádíme stále přísnější normy a regulace, dál ve jménu ekologie nařizujeme další a další omezení. V naší pravěké ekonomice to znamená, že naše výrobky pro ostatní nejsou tak cenné a ti ostatní nám za to nabízejí méně svých výrobků.

„Energetické chudnutí“

Co nás čeká dále? Rozhodující sektor, který bude určovat naše bohatství je nyní energetika. A s energetikou je těsně svázaná ekologie, která určuje její směr vývoje. Při transformaci energetiky směrem k ekologické dochází k tomu, že se budou využívat zdroje energie, které vyžadují stále více práce ostatních, tj. větší náklady. Navíc vlivem války na Ukrajině bude dále docházet k tomuto navyšování. Na vybraném příkladu výroby elektřiny lze vidět, že budeme muset energetické

„Ekonomie jako z pravěku“

Ekonomicky jsme stále v pravěku a je to tak správně, protože princip ekonomie je stále stejný. Směňujeme si navzájem to, co jsme vyprodukovali. Něco jsem vyprodukoval já, potřebuje to někdo jiný a já to směním za něco, co vyprodukoval někdo jiný a potřebuji to naopak já. A stejně to také platí pro energii. Někdo „vyrábí“ teplo, elektřinu, benzin, já „vyrábím“ něco jiného a společně to všichni směňujeme.

A kdo je tedy dle těchto základních principů bohatý, kdo chudý?

„Peníze nestačí“

Peníze samy o sobě nejsou bohatství, jenom reprezentují, co se vyprodukovalo či vyprodukuje a co si budeme mezi sebou prostřednictvím peněz vyměňovat. Pokud je toho ke směně málo, peníze se stávají zbytečnými. Pokud se toho ke směně vyprodukuje málo, stane se jenom to, že více peněz reprezentuje méně věcí ke směně, tj. klasická inflace. To se nám mj. stalo během kovidové pandemie a nyní se inflace ukazuje. Krásně je to vidět na zlatě. Zlata je stále

Fractum est factum

CO SE STALO, TO SE STALO

Nejširší definice ekologie říká, že je to nauka, která se zabývá vztahy organismů a jejich prostředí. Mezi ostatními vědeckými obory je to „Popelka“, která světlo světa spatřila až ve dvacátém století, ačkoli předzvěsti jejího vzniku nacházíme i v dílech klasiků. Podobně jako například klimatologie nebo ekonomie je to velice komplexní disciplína, která musí pracovat s ohromným množstvím dat často velice rozmanitých a nesourodých. Také analytická práce v tomto oboru vyžaduje mimořádně rozvinuté kritické myšlení, hlubokou pokoru a pochopitelně i mnohé další vynikající předpoklady. Je to zkrátka věda, kterou se nemůže zabývat každý, ale v ideálním případě jen ti nejlepší z nás.

První ekologové prošlapávali cestičky vědecké práce jen pomalu a obezřetně, brzy ovšem začala vyplouvat na povrch nesmírná šíře záběru, kterou je třeba v tomto oboru zvládnout. Zjednodušeně řečeno se čím dál více ukazovalo, jak ve vztazích organismů a prostředí všechno souvisí se vším. Což pochopitelně brzy začala vnímat i širší veřejnost, zvláště pak po masivním nástupu environmentálního hnutí v 60. a 70. letech 20. století. Zdálo by se, že pozornost, které se ekologii začalo pravidelně dostávat, povede správným směrem. Významnou oporu ostatně získala i díky jedné z nejlivnějších knih 20. století „Meze růstu“, která byla představena na Konferenci OSN o životním prostředí člověka (1972) ve Stockholmu.

Již 70. léta a pak všechna následující decenia však negativně poznamenal a stále poznamenává ideologicky motivovaný aktivismus, který

má s ekologickou vědou pramálo společného. Skuteční odborníci sice dobře vědí, koho lze považovat za vědeckou kapacitu v oboru, avšak jejich hlasy zanikají v přehrslí informací, kterými mediální prostor zaplňují právě aktivisté. Ti s oblibou vytrhávají informace z kontextu a pracují s nimi vyloženě jako ideologové. Ve světě člověka a jeho prostředí rozdělují věci striktně černobílým způsobem a podle toho i jednají.

Bohužel tato hnutí nedokáží dlouhodobě sledovat jeden směr, a tak v čase přeskakují z jednoho tématu na druhé. Například zanícení pro záchranu velryb již dávno „vyšumělo“ a nyní již ostatky těchto velkých savců vyplavovaných na břehy oceánů nikoho z nich nezajímají. Podobně i ozónová díra, která sice stále existuje, ale dnes již není dostatečně „sexy“. Dnešním nepřítelem číslo 1 je uhlík, ale jeho atraktivita už značnou část svého potenciálu ztratila, takže bude nutné najít zase něco nového.

Ukvapené soudy, vznikající pod vlivem této rábdoby zelené ideologie, se bohužel už po léta promítají do politických rozhodnutí v řadě zemí světa, současně s tím, jak aktivisté rostou a získávají politický vliv.

Přesto má i ekologický aktivismus značnou samočisticí schopnost, a tak v konečném důsledku zaznamenává i měřitelné přínosy. Příkladem může být používání palmového oleje jako paliva pro automobilovou dopravu, kterému se podařilo zamezit mimo jiné i díky tlaku Greenpeace. V minulosti „zelená“ Evropa bohužel stála u eskalace poptávek po palmovém oleji, což vedlo

k mimořádnému rozšíření plantáží v Indonésii, vypalování lesů a značně přizivilo lokální ekologickou katastrofu. My Evropané jsme „ekologicky“ přilivali olej do pohonných hmot a následky na druhém konci světa nás nezajímaly.

Každý z nás proto musí důkladně rozvažovat, který postoj přijme za vlastní. Mezi informacemi, které se k nám dostávají, je třeba hledat souvislosti a přistupovat k nim kriticky. Snáze pak poznáme, kdo nás jen vodí za nos a kdo, naopak, to s naším prostředím skutečně myslí vážně a má k tomu dostatečnou oporu v ekologické vědě.

S přáním všeho dobrého

Mgr. Michal Soukup

ředitel Oblastního muzea a galerie v Mostě

zdroje směřovat za více odvedené práce, a to tím více, čím více budeme požadovat stále přísnější a přísnější ekologické regulace. Vyrobit elektřinu již není spojeno jen s prací jako vykopat uhlí, postavit elektrárnu a spálit ho v ní. Když nahradíme uhlí větrnými nebo fotovoltaickými elektrárnami, potřebujeme, aby někdo vyrobil ocel, vytěžil drahé kovy, dodal energii na tavení křemíku, přepravil materiál a panely... Jsou to statisíce úkonů, které chtějí jejich tvůrci od nás zaplatit směnou za naše úkony. Za stejné teplo či elektřinu musíme ve výsledku vykonat více své práce. Potom nám již nezbyvá tolik prostředků, které bychom mohli směnit za auto, dovolenou, bydlení. Jsme tedy bohatší? Zase si ale kupujeme kvalitnější zboží v podobě nezávislosti či zdánlivě ekologičtější energie. Jsme tedy naopak bohatší?

„Anihilace ekologických dotací“

Energie budou již dlouhodobě drahé a ceny výrazně nespádnou. To je patrné z výše řečeného.

Již dnes jsme na hraně ekonomické únosnosti energetických zdrojů a další tlak na ještě vyšší ekologičnost zdrojů již způsobí jejich praktickou nedostupnost.

Jsou řešením dotace na energie, jak se nyní ozývá? Odpověď je dle pravěké ekonomie zcela jasná. Nejsou.

Když rozdávám dotace, tak jsem v situaci, kdy jsem nic víc nevyprodukoval, nikdo se mnou nechce víc směňovat. Jenom jsem možnost směny (peníze) odebral někomu, kdo jí měl a předal jím. Jinak jsme o nic víc všichni nezbohatli. Vyšší cenu za směnu energie z náročnějších a ekologičtějších zdrojů zaplatím buď já, nebo transferem od někoho jiného, nebo všichni poměrově na daních. V celkovém systému je ve výsledku stav, že co dostanu na dotaci, to stejně přímo či nepřímo odevzdám. Nic nového do ekonomiky nepřišlo, nezbohatli jsme díky dotacím, nic se neztratilo, nic se nezměnilo, jenom se kladný příjem přijaté dotace vynuluje se záporným výdajem na

financování zdrojů dotace stejně, jako se anihiluje hmota a antihmota.

„Neutečeme tomu“

Prostě chudnutí a vyšším cenám energií neutečeme, ať se to zabalí do jakékoliv podoby daní, dotací, podpor apod. **Další a vyšší tlak na ekologizaci zdrojů způsobí jejich vyšší nákladnost a tím i naše relativní chudnutí.** Náš pračlověk pro udržení stejného ohně v jeskyni bude muset chodit pro dříví do lesa mnohem více a věnovat tomu více práce, úsilí, jak my dnes říkáme „nákladů“, bez ohledu na to, do kolika hromádek si to dříví před jeskyní přerovnává a jak jim říká. Nezbude mu tak už tolik času jako dříve na ostatní pravěké životní radosti.

S úctou

Ing. František Jochman

Pane Větvičko, zdravím Vás a přeji hodně zdraví. Zároveň prosím, zda byste nenapsal jakousi úvahu k hlavnímu tématu letošního prvního čísla TEMA, kde se hodláme zamýšlet nad ožehavým tématem rozumné ekologie a enviromentalistiky, kde naše flóra hraje významnou roli a je jakýmsi indikátorem aktuálního stavu nejen dnes, ale i v minulosti. Mám dojem, ale i řada chytřejších a vzdělanějších lidí, že se z rozumné ochrany životního prostředí stalo jakési novodobé, spíše Evropské náboženství a ekolibé vize prosazované v nesmyslně krátkých časových termínech v podstatě likvidují zdroje na jejich realizaci. Je to jakýsi začarovaný kruh postrádající ten náš podceňovaný zdravý selský rozum a trojčlenku. Protože máte rád mudrosloví, tak se hodí: „Cesta do pekel je dlážděná dobrými úmysly“. Ale Vy na to máte jistě svůj specifický názor 😊 a pokud byste se s námi chtěl podělit, myslím, že naši čtenáři by to stejně jako v případě Vašich předchozích mouder v TEMA rádi přivítali.

Ing. Rudolf Jung

Na přírodu s rozumem a s trpělivostí

Když chce mít „pámbu“ velký meloun, trvá mu to asi 3 měsíce.

Když chce mít statný dub, potřebuje na to 300 let.

Nebudu se pouštět do dlouhodobých úvah o vývoji vegetace na Zemi nebo jen u nás, v naší kotlině. Jen od časů trilobitů nás dělí pěkných pár set milionů let, a to bylo za tu dobu nějakých globálních klimatických změn – a to to ještě neřídili odborníci z nadřazených úřadů. Od jurských ještěřů pana Spielberga jsme vzdáleni ani ne 200 milionů let a stromovité kapradorosty můžete dnes vidět třeba už jen v botanické zahradě. Javor *Acer tricuspidatum* rostl v čase třetihor na 29 místech pod Krušnými horami (spíš byl dnes nalezen na...), o patisovci evropském – *Glyptostrobus europaeus* ani nemluvě. Už vypadaly jako dnešní stromy, a přesto tu rostly před 25–70 miliony a po nejméně 50 milionů let.

Proč sahat tak daleko, postačí i jen (před)současnost, holocén, vývoj přírody (na příkladu vegetace) v poledové době, za posledních zhruba 15 000 let, po ústupu posledního zalednění kontinentu, což byl velký mezník ve sledování sekulární sukcese ve střední Evropě. Samozřejmě, že vývoj nebyl plynulý a přímočarý, ale kolísavý, oteplení klimatu střídala jeho ochlazení. V holocénu teplota stále progresivně stoupala, a asi před 6 000–7 000 lety zavládlo klima, které bylo v průměrných ročních teplotách asi o 3 °C teplejší a také podstatně vlhčí nežli klima dnešní. Takové období se označovalo (vědci, nikoliv úřady) za holocenní klimatické optimum, během něhož ve střední Evropě vznikly husté porosty smíšených listnatých lesů. Pak sice nastalo další ochlazení a menší výkyvy teploty až na hodnoty dnes známých klimatických poměrů.

Přehledně: Na konci glaciálu (ledové doby) se tu asi 20 000 let střídala tundrová vegetace s borovými a březovými lesy. Období, začínající před 10 000 lety se označuje jako preboreaál (borové a březové lesy pokračují); v navazujícím

boreaálu se značně rozšířila líska obecná – (asi jako dnes ve Skotsku), pak, ve starším atlantiku převládaly smíšené doubravy, vystřídané později buko-jedlovými lesy a posléze i lesy habrovými, resp. dobo-habrovými, habrovými doubravami. Takové znalosti nám umožnily pylové analýzy, dobře datovatelné rozbory pylových zrn v rašeliništích.

Uprostřed mladšího atlantiku vstoupil do vývoje vegetačního krytu ve střední Evropě člověk a jeho „neolitické“ osídlení. První neolitické zemědělci se tu usadili zhruba před 600 lety, zprvu v sušších a teplejších okrajích severozápadních a středních Čech a jižní Moravy. Nedotčená krajina tzv. nekumena byla vytlačována do okrajových hor, ale pastevecké zemědělství (subekumena) nemělo ještě tak velký vliv na krajinu. S trvalým osídlením a s polářením nastoupila tzv. ekumena, a rozsáhlé okrsky přírodního bezlesí se šířily dál jako, tzv. kulturní step. Na většině našeho území byl výsledkem přirozeného vývoje, sukcese, les. I lesy se měnily: tzv. **původní** (termín pralesy není vhodný) nebo blízké přirozeným se dodnes zachovaly jen na několika málo místech (Boubín), lesy **přirozené** byly ty, kde již člověk vstoupil do vývoje porostů těžbou a záměrnými výsadbami (např. na Křivoklátsku), a pak vliv člověka způsobil to, čeho jsme svědky, tj. nastoupil lesy **kulturní**, často bohužel monokulturní (smrkové monokultury). K čemu to vedlo nám ukázal kůrovec, lýkožrout se svou kalamitou.

Ta jediná je hodna označení dynamického (spíš překotného) vývoje. Všechno ostatní trvalo desítky a možná i stovky let, od slovanského osídlení a jeho typu zemědělství až do průmyslové revoluce a do dneška. Ale stále šlo o **plynulý vývoj**, začínající ecesí (tj. úspěšné uchycení diasporu rostlin na nové lokalitě, její vyklíčení a životaschopné rozmnožení až po sled určitých změn porostů na určitém místě, který se nazývá **sukcesí rostlinstva**). My se ocitáme ve stadiu, kdy převládá sukcese antropogenní, vyvolávaná vlivem a působením člověka.

Nejsem si jist, zda je rozumným řešením ústup od hospodářských zásahů a ponechání přírody samu o sobě, tzv. bezzásahové řešení, jak je vidět např. na Šumavě. Tam antropogenní kulturní lesy (vedle zbytků klimaxových smrčín přirozených) byly ponechány svému osudu, nezasahovalo se ani proti kůrovci a lesy v první fázi uhynuly. Dnes jsou takové plochy opět zelené – ale čím? Na Šumavě stály v podstatě hospodářské lesy – konečně potvrdili to zejména Schwarzenberkové po kalamitách v 70. letech 19. století, kdy k okamžitému osázení devastovaných a sežraných ploch přistoupili i k výsevům tzv. směsného osiva, semeny smrků z jiných než horských poloh, včetně tzv. chlumního smrku. Ten ovšem nebyl s to odolávat jak větrným, tak následným kůrovcovým atakům a padl. V této chvíli měl nastoupit ekolog = rozumný hospodář, znalý toho, jak by měl vypadat (polo)přirozený šumavských les. Např. buko-jedlový se vtoušeným smrkem. Na Šumavě ovšem nikdo k takovému kroku nepřistoupil, aby založil či pomohl populacím vhodných dřevin – a tak se dnes Šumava zase začíná zelenat, ale jen potomky z hospodářských lesů schwarzenberských.

A to budiž výstrahou všem, kteří se chtějí vydat podobnou cestou a případně chtějí dosáhnout „předem vypočítaných“ změn rychle až překotně. Není jen třeba, ale je nutné odlišit rozumnou ochranu prostředí od krátkodobých vizí (násilných) změn, které se mně zdají být novodobou religii případně politikem. Mám před očima krásný doklad: Ing. Vladislav Ferkl v poleší (či v lesním úseku) Klokočná u Řičan už více než 30 let v lese hospodáří přírodě blízkým způsobem. Je to tzv. nepasečné hospodaření, těžba je výběrná, individuální – a přesto má v některých letech i vyšší hospodářské výnosy než klasická plošná pasečná těžba. Jeho les je mnohoetážový, podobně jako jsou mnohoetážové tropické lesy. Je to první les, ve kterém jsem zabloudil, protože nemá ani klasické hospodářnice a tenatnice, průseky. To je trpělivý, a přesto hospodářsky udržitelný a ekologický přístup k přírodě.

No a k tomu dnešku mne nic rozumnějšího nenapadlo, tak jsem "vsadil" na čas a jsem nějak z tohoto světa nerozpoloženej:

Děsí mne bruselská zemědělská politika, která povede k tomu, že chleba bude za 200,- Kč a rohlík za 15. Děsí mne současná pseudovláda, slepenec neodborníků s náhledem na dotace. Jsme papežštější než Svatý Otec.

U vědomí starých zákonů pánů Lavosiera a Lomonosova o zachování hmoty a energie si nedovedu představit, že celé Čechy budou pokryté solárními panely. Co jejich "uhlíková stopa" (další pitomost, které se zelenkaví chytli, i když to BP myslelo jinak a na svou obranu). Když ve velkém přeměníme sluneční energii na elektrickou, nebude taková energie chybět Zemi i zemi (půdě)? Když v horách dopadá za slunečního dne na dno údolí 100% energie, na severní svah jen 0–10 %, zatímco na jižní svah 129 %. Podle toho se vyvíjí také příslušná vegetace jižních a severních svahů. Co roste pod panely?

A kam si schováme proud, abychom svítili a topili v noci? Soláry v noci taky spí. Já osobně z těchto zdrojů mám nejraději „větráky“ – nezabírají (moc) půdu, nepotřebují dovoz surovin a odvoz odpadu, jsou (dost) nezávislé na režimu den a noc – jen je problém, když je vítr líný. Co dělá vítr, když nefouká? Je to stejná otázka jako „Co papaj kameny?“

Na využití větru nepřišli jen Holanďani, ale i na Děčínsku, (a na Sedlčansku) kde byly v minulosti větrné mlýny. Můj kamarád, veterinář z Děčína, si jeden upravil.

Do toho někteří moudří a vzdělaní bukáři, tentokrát nikoliv z Karibiku, ale z tuzemska (sami jsme je na takovou misi vyslali) vyslovují názor, že vlastně ani panely, ani větráky nepotřebujeme, že neviditelná ruka trhu nám zajistí dostatek energie z dovozu pro všechny, pro celou českou kotlinu i moravské úvaly. Máme jistě na to. Jen nějak například zapomněl i na výdaje za podporu v nezaměstnanosti pro takové pensum občanů, kteří,

vyřazením či nepotřebností energetického sektoru, budou stát s nataženou dlaní.

No co, ještě stále to můžeme svádět na Babiše.

Ale asi to je všechno jedno, jestli bouchne Slunce (jak vyhrožují), tak se s tím všichni (nejen „elektrifikovaní, mobil – isovaní, dálkově ovládaní“) svezeme.

Tak takovéhle pamýšlenky jste mi přivodil!

Má úcta a to mé „Žijte a nechte žít“.

5. 2. 2022

Zdraví Václav Větvíčka

Naše krajina a životní prostředí v čase

Od šedesátých let 20. století se životní prostředí stalo bohatě skloňovaným pojmem. A význam jeho ochrany i péče o něj v čase logicky narůstá, souběžně s tím, jak roste zátěž způsobovaná civilizací. Pojmy jako ekologie, ekologická katastrofa, znečištění a podobně však téměř automaticky spojujeme s průmyslovou érou, aniž bychom si uvědomovali, že se dobře hodí i do dob velice vzdálených.

V Mostecké pánvi sledujeme, zejména očima archeologie, vývoj krajiny od mladší doby kamenné, která přinesla první razantní zásahy do její podoby. Osídlení mladší doby kamenné, tedy neolitu, bylo typické zejména rychlým a masivním odlesňováním. Příchozí obyvatelstvo totiž tvořili především zemědělci, kteří na rozsáhlých plochách vypálených a vykloučených lesů zakládali pole. Po nějakou dobu pole využívali a po vyčerpání jejich plodnosti pak vesnice opustili a přestěhovali se na jiná místa. Opouštěné území zarostlo náletovými dřevinami a dřevohnilitě domy se rozpadly. S odstupem desítek let, někdy i dříve se v rámci režimu, který byl kdysi nazván cyklickým zemědělstvím, lidé vraceli na původní místa, poté, co si půda odpočinula a obnovila živiny. Podle archeologických nálezů se neolitické obyvatelé opakovaně vraceli zejména na území vymezené Mostem, Souší a Komoňany. Další enkláva se pak nacházela v okolí Mariánských Radčic a Libkovic, Hrdlovky a dále až po Duchcov. Mezi ekologické dopady rychlého odlesnění, spojeného s uvolněním velkého množství CO₂ do ovzduší, je kromě lokální eroze nutné započítat i razantní změny ve fauně i flóře. Všechny větší savce příchozí osadníci odlovili a zkonzumovali. Díky razantní změně prostředí musely téměř ze dne na den vymizet mnohé druhy rostlin, stejně jako hmyzích populací. Vodní toky a plochy byly vystaveny intenzivnímu rybolovu a samozřejmě docházelo k jejich znečišťování. A na části vykloučeného území vznikly pastviny pro dobytek.

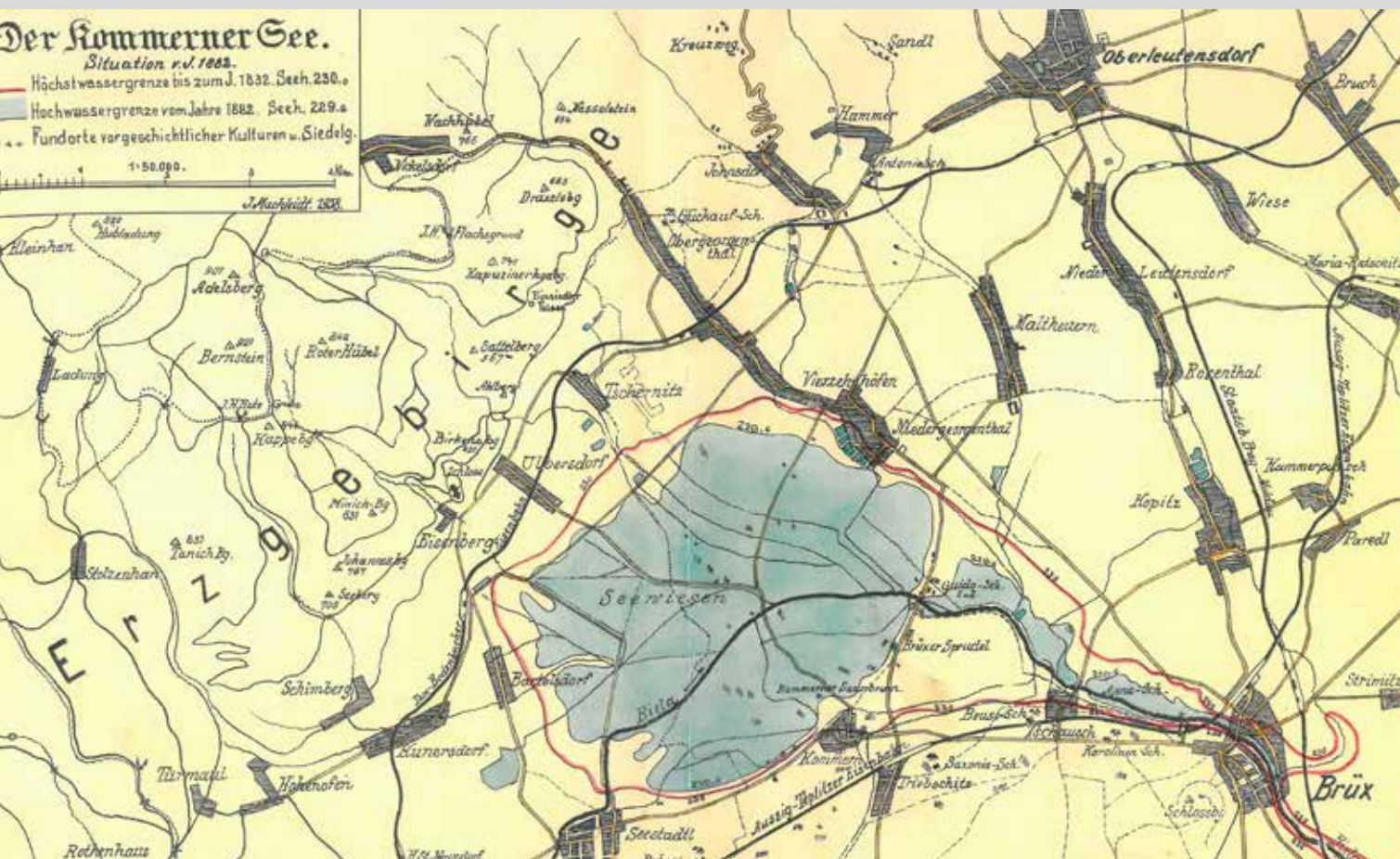

**OBLASTNÍ MUZEUM
A GALERIE V MOSTĚ**
příspěvková organizace Ústeckého kraje

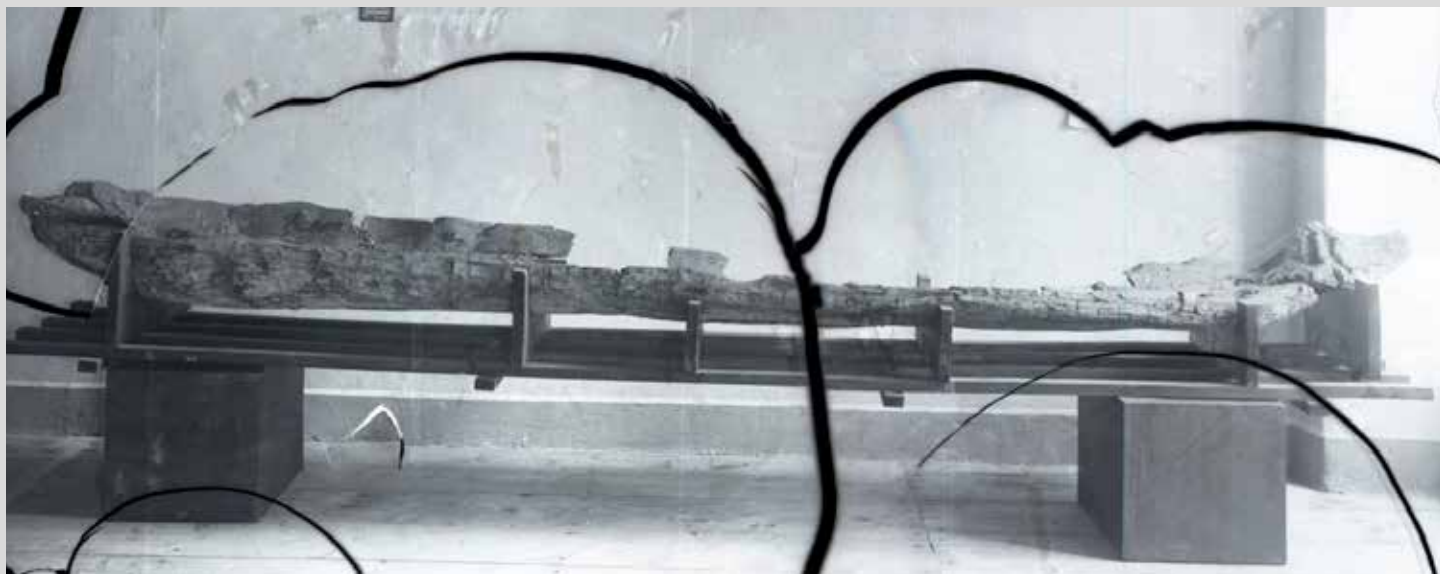
Neměnným krajinným prvkem bylo na Mostecku až do počátku novověku Komoňanské jezero. Od nejstarších dob člověka přitahovalo, takže v jeho okolí vznikaly zejména rybářské osady. Už se asi nikdy nedozvíme, nakolik mělo houstnoucí osídlení vliv na stav rybí populace v jezeře ani to, jaké znečištění jezerní vody způsoboval vysoký počet osad na jeho březích, ale je to aspekt, který také musíme brát v potaz. Nálezy z jezerních sedimentů zároveň dokládají, že do vody se dostával sídlištní odpad, včetně zbytků artefaktů, převážně keramických nádob. Zajímavostí jsou dva dřevěné čluny z pravěku, které se za dávných časů utopily v jezeře a byly postupně převrstveny bahnem.

S narůstajícím počtem obyvatel na Mostecku, zejména v době bronzové a železné, se dopady pobytu člověka projevují výrazněji. V Krušných horách začala těžba cínu a mědi, v pozdějších dobách pak i stříbra, železa či olova. Při hutním zpracování rud kovů se spotřebovávalo enormní množství dřeva, takže tentokrát trpěly lesy krušnohorské. Při těžbě cínu se využívala i rýžoviště, což vedlo k překládání koryt potoků. Skleněné korálky jsou svědectvím další výroby, při níž se spalovalo dřevo. Dole, pod horami, se setkáváme s vysokou koncentrací sídel, po kterých archeologové zpravidla nacházejí takzvaná kulturní souvrství,

Mapa Komoňanského jezera, rekonstrukce rozsahu vodní plochy podle hladiny povodní v roce 1882, tedy v době, kdy už bylo jezero dávno vysušeno.

Jeden z prehistorických člunů nalezených v usazeninách bývalého Komořanského jezera. Silně poškozený negativ z období první republiky je jedním z mála dokladů původní podoby člunu.

Výroba dřevěného uhlí v milířích přetrvávala na Mostecku po staletí. Zde ukázka z počátku 20. století – oblast Českého středohoří.

často o mocnosti přesahující desítky centimetrů. Tyto vrstvy vznikají při dlouhodobém pobytu člověka na jednom místě a v jejich hmotě se mísí sídlištní odpad, vyhazovaný z domů ven, samozřejmě i exkrementy, stavební odpad atd.

Všechno dohromady se pak spojuje v období středověku, kdy se vytváří pevná struktura sídel v krajině. Do ekologické rovnováhy tak zasahují další plošně rozsáhlé činnosti, jako je těžba hrncířské či cihlářské hlíny, těžba kamene a rovněž i rud kovů, tentokrát ovšem v násobně větším rozsahu, než v pravěku. Po hřebenech Krušných hor pochodují skláři, dehtáři a uhlíři, kteří při své činnosti spalují lesy ve velkém. Dřevo se uplatňovalo i ve stavebnictví a také jako výdřeva v rudných dolech, takže rozsah odlesnění lze při srovnání s předchozím stavem právem označit za ekologickou katastrofu. Při zpracování rud se ve středověku uplatňují i první chemikálie, které nezářdka unikají do půdy. A díky dálkovému obchodu se navíc v bohatě osídlené krajině objevují i zavlečené druhy rostlin, často pocházející z velkých dálek, například rdesno ptačí. Znečištění vodních toků dosáhlo úrovně, kdy nebylo možné pít nepřevařenou vodu. A i ta často obsahovala toxické látky, které se varem neznichly, například kvůli průsakům z městských či venkovských latrín. Město Most tímto problémem trpělo dlouhodobě, což výmluvně

dokládají záznamy o obětech tyfu, který ještě v 19. století kosil celé rodiny.

Pokud bychom se chtěli důkladně problémy životního prostředí v minulosti zabývat, pak bychom zřejmě zjistili, že vliv člověka byl možná ještě významnější, než bychom byli ochotni připustit. Rozhodně však musíme dát vale romantickým představám o čisté a neposkvrněné civilizaci dávnověku.

Mgr. Michal Soukup
Oblastní muzeum a galerie v Mostě

Pohled na obec Fláje, dnes zcela zaniklou. Letmý pohled do okolí ukazuje rozsah odlesnění v okolí horských vsí, který má své kořeny už ve středověku.

Hospodářská a sociální rada Mostecka řešila problematiku nezaměstnanosti

HSRM

Hospodářská a sociální rada Mostecka (HSRM) se na svých jednáních pravidelně snaží otevírat témata, která jsou pro rozvoj regionu důležitá. Nosným tématem únorového jednání regionální tripartity byla nezaměstnanost.

Také tentokrát se členové HSRM ještě nemohli sejít fyzicky, jednání se tak konalo elektronickou formou, důležitým podkladem ale byla prezentace Veroniky Kubalové, ředitelky Kontaktního pracoviště Most, Krajské pobočky ÚP ČR Ústí nad Labem, která mapovala vývoj stavu nezaměstnanosti v Ústeckém kraji a okrese Most.

Podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích Česka se ke konci loňského roku snížil, Ústecký a Moravskoslezský kraj jsou však s více než pětiprocentní nezaměstnaností stále nejpostiženějšími regiony. V rámci Ústeckého kraje je Mostecko i přes meziroční pokles nadále okresem s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob (6,2 %) a překračuje i celorepublikový průměr. Doby, kdy nezaměstnanost na Mostecku v prvních letech nového tisíciletí dosahovala více než 23 %, už jsou minulostí, naopak podíl nezaměstnaných osob za poslední roky vykazoval trvale sestupnou tendenci, v posledních dvou letech ale nezaměstnanost v regionu zůstává nad šesti-procentní hranicí.

Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání v regionu meziročně poklesl, mírně ale narostl počet žen v evidenci úřadu práce. Snížil se ale také počet volných pracovních míst, vzrostl proto počet uchazečů na jedno volné pracovní místo (4,7). Ze statistik úřadu práce mimo jiné vyplývá, že více než polovinu uchazečů o zaměstnání tvoří lidé se základním vzděláním. Zajímavý je i údaj, že v Ústeckém kraji

je v evidenci úřadu práce ve srovnání s ostatními vyššími územně správními celky v republice nejvyšší počet mladistvých.

Součástí prezentace je rovněž přehled projektů, které jsou na podporu snižování nezaměstnanosti realizovány Úřadem práce ČR celorepublikově, ale i přímo na regionální úrovni. Přehled obsahuje i výdaje na takzvanou Aktivní politiku zaměstnanosti, kam spadají například veřejně prospěšné práce, což je aktivita, kterou především obce v regionu považují za velmi důležitou. Za zmínku stojí i Cílený program ANTIVIRUS, jehož cílem byla ochrana zaměstnanosti a zamezení propouštění zaměstnanců v souvislosti s pandemií covid-19.

Kompletní prezentace je k dispozici na webových stránkách Hospodářské a sociální rady Mostecka. Zčásti s tématem nezaměstnanosti souvisel i další z projednávaných bodů únorového jednání regionální tripartity. HSRM se totiž zabývala výsledky hodnocení „Kvality života v 205 obcích s rozšířenou působností a v Praze 2021“, sestavenými projektem společnosti Obce v datech a společností Deloitte. Město Most bylo zařazeno na 204. místo a Litvínov na 203. místo, což HSRM považuje za neobjektivní a nedávající skutečný obraz o kvalitě života na Mostecku. Regionální tripartita ve svém usnesení podpořila a připojila se ke stanovisku primátora Statutárního města Mostu Jana Paparegy, který už na výstupy projektu v tomto duchu reagoval v médiích.

Podobně důležitou problematikou se Hospodářská a sociální rada Mostecka zabývala i v lednu, kdy byla nosným tématem doprava. Ještě před koncem loňského roku regionální tripartita shromáždila podněty od svých členů, aby mohly posloužit jako podklady pro lednové jednání krajské hospodářské a sociální rady se zástupci Ústeckého kraje, Ministerstva dopravy a Ředitelství silnic a dálnic. Doprava je už od dob vzniku Hospodářské a sociální rady jednou z priorit regionu. Nejde přitom výhradně o dopravní obslužnost, ale také o bezpečnost a řešení hlučnosti v obcích a městech.

Na řešení hlučnosti a bezpečnosti poukazuje dlouhodobě například obec Želenice v souvislosti s provozem na komunikaci I/13 v úseku mezi Mostem a Bílinou. Obdobné problémy požaduje řešit i obec Korozluky na komunikaci I/15. Už v listopadu podpořila regionální tripartita přesunutí železniční zastávky Most – Minerva, případně vznik nové vlakové zastávky u Podkušnohorského technického muzea. Členy HSRM rovněž zajímá, v jakém stádiu se nacházejí projekty, o nichž se hovoří již delší čas. Jde například o obchvat obce Havraň, zkapacitnění silnice I/27 spojující Most a Litvínov, případně modernizace uzlu železniční trati Rudolice – Most.

Ing. Helena Veverková
předsedkyně
HSRM

Pohled na Most z vrchu Ressler

Zdroj: DavidusWikipedista

Hledáte práci na zkrácený úvazek?

Jste mladší 30 let, nemáte praxi a chcete získat pracovní zkušenosti od stávajících zaměstnanců firem, kteří jsou v předdůchodovém věku?

Hledáte nové zaměstnance?

Úřad práce ČR nabízí komplexní balíček aktivit pro uchazeče a zájemce o zaměstnání a také pro zaměstnavatele.

PODPORA FOREM FLEXIBILNÍHO ZAMĚSTNÁVÁNÍ

Klientům nabízíme

- Individuální přístup, **poradenství** a pomoc při orientaci na trhu práce (kariérové poradenství), **zprostředkování zaměstnání**
- **Rekvalifikace** k získání nových dovedností
- Úhradu **cestovních nákladů** souvisejících s účastí na aktivitách nebo nákladů na **hlídání dětí**

Zaměstnavatelům nabízíme

- Mzdový příspěvek na **sdílené pracovní místo** (§ 317a zákoníku práce)
- Příspěvky na mzdy nových zaměstnanců a také pro udržení stávajících pracovníků v předdůchodovém věku (**podpora generační výměny** a podpora mezigenerační solidarity na trhu práce)
- **Příspěvek na zapracování**

Pro více informací a kontakty navštivte naše webové stránky, FB profil [@uradprace.cz](https://www.facebook.com/uradprace.cz) nebo pište na email flexi@uradprace.cz. Podrobnosti vám sdělí také zaměstnanci Call centra ÚP ČR na bezplatné telefonní lince 800 77 99 00.

Elektromobilita

– proč, pro koho a za kolik?

Motto: „Nejsou žádné přesvědčivé důkazy o tom, že CO₂ emise moderních industriálních aktivit v minulosti, v současnosti a v budoucnosti mohou být příčinou katastrofální změny klimatu.“
(Manhattanská deklarace, 2008)

Ing. František Kružík

Axiom musí být dokazatelný

Při formulování výroků v idealistické filozofii a výrokové logice se jako základní formule používají axiomy, které jsou automaticky a bez dokazování přijímány jako platné. **Axiomy v přírodních a technických vědách** jsou chápány jako zásadní poučky vyjadřující samozřejmou nespornou pravdu a jsou používány jako východiskové formule vědeckých teorií, které v dané teorii není nutno dokazovat (protože důkaz byl proveden jinde). Platí však, že každý axiom musí být dokazatelný. Řetězením nebo jiným strukturováním axiomů vznikají axiomatická schémata různých typů. Chybně formulovaný nebo nevhodně použitý axiom v axiomatické struktuře pak znamená zhroucení celé struktury.

Mezivládní panel IPCC při OSN, který už čtyři desítky let pracuje na tom, aby jím vytvořený axiom, totiž že CO₂ v atmosféře způsobuje globální katastrofické oteplování a navazující axiomy, tedy další instance vyfabulovaného axiomatického schématu, které vějířovitě pokrývají většinu současných způsobů života (potraviny), jednání (průmysl), zajišťování energií a tepla, dopravy osob, zboží a surovin...

Po celou dobu si pěstovali placenou síť spojenců (různé brčálické strany, NGO a aktivisty), pro které je axiom o CO₂ výchozí formulí s různou motivací, ať již z utilitárních důvodů (finance) nebo skutečně věří v platnost axiomu.

Zde je ovšem ta nepřekročitelná podmínka, totiž dokazatelnost axiomu, aby byl platný. Tisíce publikací, studií a experimentů, které popperovsky a vědeckými metodami falzifikovaly platnost „axiomu“ i přes často zoufalou snahu o jejich zablokování či znemožnění publikování, jsou šířeny a vnímány jako ta zásadní pravdivá důležitá informace, že CO₂ není hrozba a jeho libovolné reálné koncentrace mají na změnu klimatu zcela marginální vliv.

Proto tak spěchají, stanovují ambiciózní cíle, které nejsou ničím jiným než stínovým divadlem, aby stihli dojít do bodu odkud není návratu dřív, než si většina začne uvědomovat, že jsou vlastně jenom nestydatě okrádání novými sociálními inženýry.

Prohlašujeme, že současné plány na omezování antropogenních emisí CO₂ jsou nebezpečnou a chybnou alokací zdrojů a intelektuálního bohatství, které by měly být zaměřeny k řešení skutečných a vážných problémů lidstva.
(Manhattanská deklarace, 2008)

Cenová exploze poplatků za elektrickou energii a plyn v roce 2021, která s plnou silou dopadne s vyúčtováním plynu, elektřiny a dodávek tepla teprve v roce 2022, z hlediska příčin má svůj technický původ v uplatňování a násilném prosazování tzv. OZE, obchodování s nesmyslnými CO₂ „odpustky“ a nesmysl největší – obchodování s plynem a doma vyrobenou el. energií na Lipské burze.

Nesmyslný tlak na omezování fosilních paliv při transformaci na teplo a el. energii, absurdní obavy z jaderných elektráren, prosazování zelené ideologie do bankovníctví, automobilismu a dopravy obecně. To vše založené na axiomatickém

předstírání, že za všechno může antropogenní produkce CO₂ a že OZE jsou technologiemi, které pomáhají ochraňovat klima a zastaví klimatickou změnu, což je od samého počátku lež jako věž.

Ve velmi moudré a srozumitelné přednášce R. Svobody zaznělo hned v úvodu autorovo krédo a vymezení se proti slovnímu spojení tzv. OZE, které pro jeho výstižnost rád opakuji, cit:

„Žádné ekologické obnovitelné zdroje energie neexistují, je to naprostý nefyzikální a nevědecký blud. Proto mi taky nikdy nešlo vyslovovat toto slovní spojení bez určitého trnutí v zádech a zubů.“

(R. Svoboda in
(Kalenda, a další, 2021))

Přestože široká česká veřejnost má ve věci OZE poměrně jasno a z důvodů, které jsou nasnadě, tj. především negativními dopady „na peněženku“ a většinově je proto odmítá i přesto, že jen malá část této veřejnosti je si vědomá celého komplexu nedostatků, které hrubě převažují nad přínosem. Ukazuje se, že i již zmiňovaní odborníci, schopní dohlédnout „za obzor“, jsou pesimističtí, mají-li se vyjadřovat k možnostem zvrácení nastoupeného vývoje, neostře vymezeného bojem proti klimatické změně a New Green Dealem.

Dánský statistik Bjørn Lomborg postuloval tezi: „Cílem EU je učinit elektřinu tak drahou, aby se vyplatily solární a větrné elektrárny.“

Cena ruského plynu z obvyklých dlouhodobých smluv je cca 7 korun za m³, cena plynu na burze ovlivňovaná zásahy ze strany EU je 20 až 25 korun za m³, vláda přesto preferuje LNG. Bjørn Lomborg má pravdu, EU spekulacemi s povolenkami a nelogickým svázáním cen plynu s cenami elektřiny zvýšila výrazně cenu plynu a elektřiny na burzách. Má pravdu i v tom, že si díky Green Dealu budujeme ještě větší závislost, dokonce na neznámých dodavatelských materiálu v Asii pro zelené elektrárny, než je závislost na jednom dodavateli plynu.

Prohlašujeme, že pokusy vlád, uvalit daně a nákladné regulace na průmysl a jednotlivé občany s úmyslem redukovat emise CO₂, bezprecedentně nesmyslně omezí prosperitu Západu a vývoj rozvojových zemí, bez vlivu na klima.
(Manhattanská deklarace, 2008)

Elektromobilita a New Green Deal

Podrobnější kritiku bezhlavě prosazované elektromobility, která zatěžuje automobilky a představuje typickou slepou uličku, zvláště v kontextu rostoucích cen elektrické energie je v rozsahu tohoto článku nemožné pitvat. V rámci New Green Dealu se uvádí, že od roku 2030 bude zakázána výroba automobilů se spalovacími motory, ale odborníci se shodují na tom, že norma EURO 7/ VII to patrně stihne ještě dříve. (viz obr. 1)

„Noví dogmatici, noví elitáři, vědci a aktivisté vnucují lidstvu potrhle představy, jak se má vyrábět elektřina, co se má jíst, na jaké palivo, či dokonce motor se má jezdit. Klimatické cíle, procenta, závazky, normy. Cílem je rozvrát trhu pomocí subvencí, dotací, povolenek a pokut. Prý dokonce nehledě na náklady. „Klimatický český velekněz Radim Tolasz radí politikům nastavit ceny tak, aby se kapitalistům produkce všech hovadin vyplatila. Čistý bolševismus.“ (Kříž, 2019)

Sedm stupňů inkompetence, ignorance a pokrytectví

Zatímco první označující normy emisí z provozu vozidel se spalovacími motory byly vydávány již koncem 60. let jako reakce na smogové stavy velkých městských aglomerací (např. v roce 1968 Kalifornie v oblasti San Diego – Los Angeles – Sacramento – San Francisco), v 90. letech se již cíleně zavádějí normy pro emisní limity motorových vozidel, které mají zcela nový účel – postupnou likvidaci vozidel poháněných spalovacími motory, pod pláštěm starostlivě znějících eufemismů (zastavení antropogenního globálního oteplování, zastavení zdraví škodlivého znečištění ovzduší, ochrana obyvatel před nemocemi pramenícími z emisní zátěže, vymanit se ze závislosti na dovozu ropy, atd.).

Tabulka 1: Posloupnost přijetí norem EURO pro osobní a nákladní automobily

EURO 1	1992	EURO I	1992
EURO 2	1. leden 1996	EURO II	1995
EURO 3	1. leden 2000	EURO III	1999
EURO 4	leden 2005	EURO IV	2005
EURO 5	1. září 2009	EURO V	2008
EURO 6	září 2014	EURO VI	2013
EURO 7	?? 2025	EURO VII	??? 2025

Obrázek 1: Stručně a jasně charakterizuje tato anekdota "vysoké ambice" pro dosažení uhlíkové neutrality EU pomocí norem EURO 1–7/ I-VII, pro které je EU komise ochotna přehlasovat i přírodní zákony. Zdroj: PXE

Emisní norma Euro je závazná norma Evropské unie stanovující limitní hodnoty škodlivin ve výfukových exhalacích benzinových a naftových motorů pro motorová vozidla v závislosti hmotnosti škodliviny na ujeté vzdálenosti. Normy stanoví limity oxidu uhelnatého (CO), uhlovodíků (HC), oxidů dusíku (NOx) a pevných částic (PM); nezabývají se oxidem uhličitým (CO₂ má samostatně nastavený limit) ani sirnými sloučeninami (dtto). Norma je vydávána v postupně se zpřísňujících číslování verzích. Normy pro osobní automobily a lehké užitkové automobily jsou číslovány arabskými číslicemi, normy pro těžké nákladní automobily a autobusy římskými číslicemi. Limity se vztahují na vozidla nově uváděná na trh.

Radikální tlaky Evropské komise na emisní normy naprosto mění situaci na evropském automobilovém trhu, který tak bude násobně přísnější než všechny ostatní trhy a hrozí tak odchod některých značek z Evropy. **Připravovaná norma Euro 7 v podstatě přímo nahrává elektromobilům, ale bez dotací si běžný občan, dokonce ani většina firem nový elektromobil zkrátka nekoupí. Následné zhroutil výroby aut by v rámci kontinentu připravilo v automobilkách a dodavatelských řetězcích o práci statisíce až miliony lidí.** Dosti tvrdě to za všechny shrnul šéf francouzského Peugeotu Carlos Tavares: „Současné požadavky na snižování emisí CO₂ jdou daleko za hranice toho, co se dá označit jako ekonomicky proveditelné a společensky ospravedlnitelné.“

V zásadě tady platí totéž, co B. Lomborg napsal o elektřině. Umělými zásahy znemožnit běžné používání automobilů se spalovacími motory a ožezat jejich konkurenční výhody. Zde se opravdu neštítí ničeho, od zamýšleného zdanění pohonných hmot na bázi fosilních paliv (benzín, nafta, LPG) a umělého vyšroubování ceny za litr na několiknásobek současných cen (tento návrh zelené vědky A. Baerbock, nynější ministryně zahraničí SRN, byl v Německu rozsáhle diskutován již před Katowickým koncem UNFCCC COP 24). Zákaz vjezdu do městských aglomerací, poplatky za užívání komunikací...

Ekonomické dopady „snižování emisí CO₂“

Hlavním znakem proponovaných opatření, jež mají být zárukou udržení současného klimatu (je to opravdu žádoucí?), pomocí v zásadě nepodloženého omezení emisí CO₂, je jejich neskutecná ekonomická náročnost, která s plnou silou dopadne přímo na jednoho každého obyvatele signatářských zemí. V principu jsou to opatření, která v neudržitelné spirále budou zdražovat – primárně, přímo i nepřímo, produkci veškeré energie – a sekundárně vše ostatní, ve jménu dosažení – zejména tímto postupem – nedosažitelného. Toho jsme nyní přímo zúčastněnými svědky – zdražování všeho, růst inflace, znehodnocování úspor. Dle zatím nejasných obrysů budou obrovské finanční prostředky obětovány do oblastí

tzv. ekologických způsobů výroby energie z obnovitelných zdrojů, ačkoli odborníci marně bijí na poplach a dokazují, že dosud vyvinuté technologie výroby energie z obnovitelných zdrojů jsou ekonomicky nerentabilní, málo účinné a v konečné bilanci značně ztrátové.

Namísto stejné masivní alokovaní financí do výzkumu technologií vedoucích ke snížení nákladů na výrobu energie, jsou fabulovány záměry vedoucí k mrhání finančních prostředků nevidaného rozsahu a celkového zdražování energie.

Sofistikovaná civilizační sebevražda?

Obyvatelé signatářských zemí tzv. Kjótského protokolu, Pařížské smlouvy, Fit for 55, New Green Dealu, namísto aby se snižovaly jejich denní životní náklady, tak budou nuceni do posledního centu zaplatit tento „zdravým rozumem neuchopitelný“ sociálně – ekonomický experiment. Přirozeně se budou jejich životní náklady zvyšovat, což kromě vnitřního sociálního pnutí, odlivů části akceschopnějších a zpravidla ekonomicky silnějších občanů do jiných zemí – mimo EU, dalšího strukturálního zaostávání zemí EU za USA, povede k nevyhnutelnému ekonomickému kolapsu, tím dříve čím rigoróznější opatření budou přijata. A dovolím si prognózovat, že k tomu

dojde daleko dříve, než se opravdu oteplí nebo než dojde k další době ledové.

Dopady na demografický vývoj signatářských zemí

Je vcelku předvídatelné, že většina obyvatel signatářských zemí, která dosáhla určité životní úrovně pro sebe a své již narozené potomstvo, nebude ochotna rezignovat na svůj životní styl. Je tedy také snadno předvídatelné, že již nastavený demografický trend stárnutí obyvatelstva se prohloubí úměrně s klesající sociální jistotou generace dnešních 20–30letých, středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných, na jejichž potomstvu by měla mít společnost největší zájem. Oni jsou totiž těmi, kdo ponесou největší zátěž onoho pochybného ekologicko-sociálního experimentu. Největší přírůstky potomstva budou pochopitelně vykazovat, již tradičně, ty nejméně ekonomicky aktivní vrstvy občanů, nemluvě o enklávách ekonomických imigrantů – tedy skupin, které jsou z hlediska sociálně ekonomické reciprocity, prakticky čistými příjemci.

Dnes reprodukčně zralí a ekonomicky aktivní občané EU a ostatních signatářských zemí, kteří se vzdají potomstva, se v případě zhroutení společné ekonomiky (tedy i důchodového systému), stanou nežádoucí přítěží a v zásadě tak mohou

podruhé – a daleko draž – zaplatit svůj (ne)dobrovolný altruismus. Ve scénáři nevylučujícím případnou následnou atomizaci společenství států, by jejich sociální postavení pak mohlo být přímo fatální. Je ještě jeden aspekt tohoto jevu, který má, na rozdíl od „globálního oteplování“, skutečně globální dosah. Jedná se o tzv. „humanitární povinnost“ rozvinutých zemí „bohatého severu“ k zemím „chudého jihu“ – četné příznaky tohoto stavu jsou již dnes, nikterak novým, denním vnitropolitickým problémem některých signatářských zemí. V zájmu zachování jakéhosi smíru, se obrovské finanční sumy přesouvají na „chudý jih“, který si na takové dotace snadno a rychle uvykl i přes to, že nezanedbatelná část se nenávratně „vsakuje“ bez jakéhokoliv efektu. Tíhu „humanitárních dotací“ opět nesou ti ekonomicky aktivní občané „rozvinutých zemí“, jejichž rezignace na vlastní potomstvo se již v současnosti prakticky bezostyšně vyžaduje – samozřejmě v lhbivě pocukrovaném obalu altruismu a humanity.

Že určitá část byrokracie EU a jejich spojenci tuší, jak fatální mohou být alternativy jejich „ekologických“ kroků, lze vysledovat i z díkce některých ustanovení připravovaných implementací balíčků k New Green Dealu i z prohlášení některých reprezentantů eurounijní byrokracie, budujících už nyní četné „fortifikace“ proti jiným názorovým proudům i proti reakcím a odporu vlastních občanů, které se dají s jistotou očekávat až s plnou silou pocitů dopady ekologických iniciativ na vlastních domácích, peněženkách a životní úrovni.

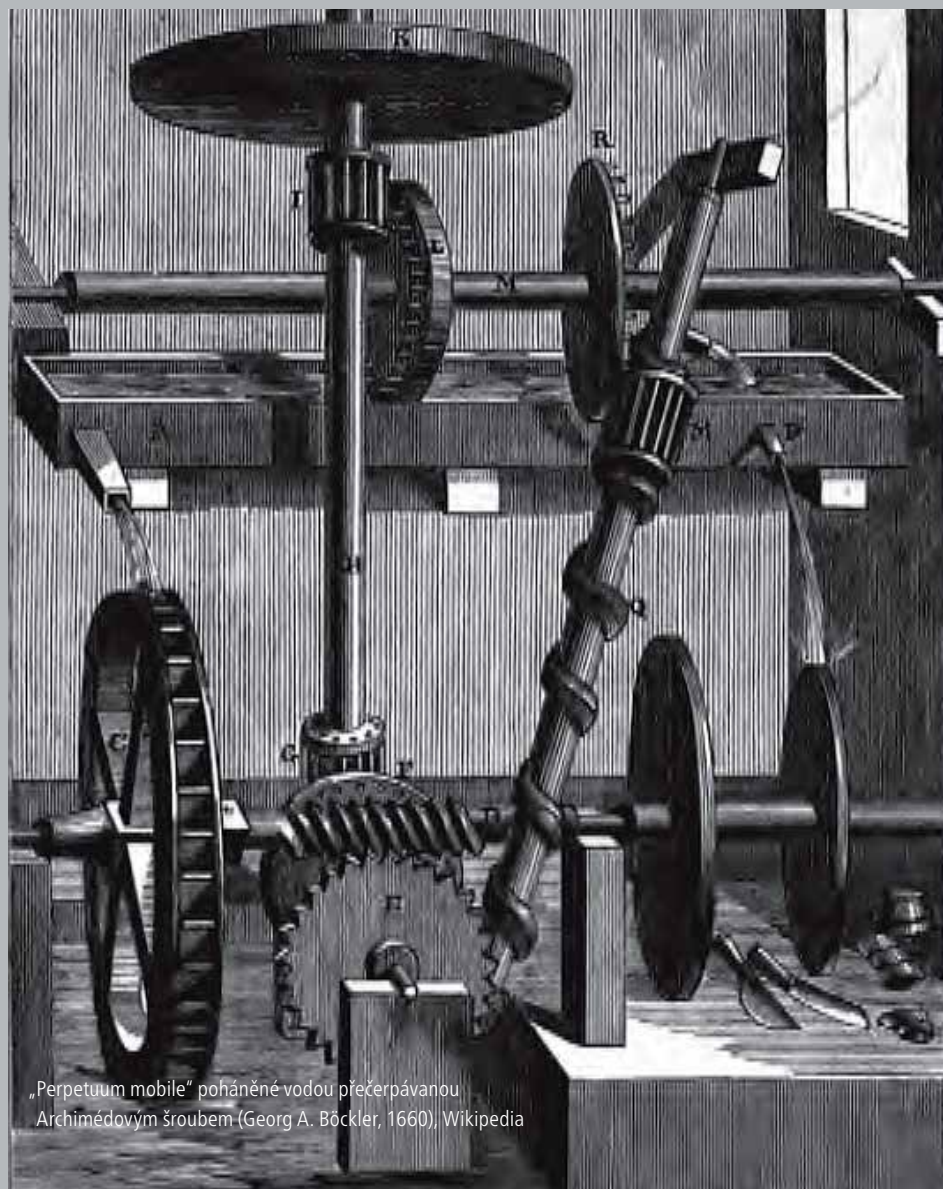
Jak z toho?

Jestliže naše civilizace dokáže odmítnout voluntaristické experimenty nynějších spojenců – byrokratů a ekologů – a soustředí svůj potenciál v oblastech ve kterých je opravdu silná, tedy na racionální plánování a důkladnou přípravu na „zimu“, není pochyb, že dokáže vzdorovat nejen přechodnému periodickému zahřívání i ochlazování.

A proto doporučujeme: aby světoví čelní představitelé odmítli názory vyjadřované „Mezivládním panelem pro klimatické změny při OSN“, stejně jako bulvární a zavádějící práce jako je „Nekonvenční pravda“ a aby všechny daně, poplatky, regulace a další intervence zaváděné s úmyslem snížit emise CO₂ byly bezodkladně zrušeny. (Manhattanská deklarace, 2008)

Je k tomu také zapotřebí potlačit efekt „ptačího hnízda“, tj. že nejvíce řvoucí mládě s nejvíce roztaženým zobákem dostane nejvíce potravy a méně nápadná mláďata končí mrtvá pod hnízdem, a to s jistotou všechna, je-li to nejvíce křičící ptáček – kukačka.

Ing. František Kružík
únor 2022

„Perpetuum mobile“ poháněné vodou přečerpávanou Archimédovým šroubem (Georg A. Böckler, 1660), Wikipedia

Ekologické centrum Most pro Krušnohoří – je tu pro veřejnost již 22 let

V březnu uběhne už dvaadvacet let od chvíle, kdy v sídle Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí v Mostě svým podpisem změnilo přístup k ekologii deset průmyslových společností z Mostecká. Díky tomu již od dubna 2000 mohlo svou zelenou cestu zahájit Ekologické centrum, které dlouhodobě zvyšuje informovanost obyvatel regionu v otázkách ochrany životního prostředí. V rámci přeshraniční spolupráce má svého zástupce i v Komisi životního prostředí v Euroregionu Krušnohoří / Erzgebirge.

V rámci široké veřejnosti bohužel přetrvává přesvědčení, že životní prostředí na Mostecku je dlouhodobě znečišťováno mnohem závažnějším způsobem než jiné části České republiky. Ačkoli je to názor v mnoha ohledech opodstatněný, v oblasti postupně dochází k dlouhodobému zlepšování stavu životního prostředí a co víc, stále vznikají nové a nové aktivity zaměřené na čistotu ovzduší a revitalizaci krajiny. Polovinou úspěchu je však dostatečná informovanost veřejnosti, a právě to je jedna z hlavních úloh ekologického centra – ve spolupráci s dalšími zainteresovanými organizacemi vzdělávat a šířit osvětu o ochraně životního prostředí se zaměřením na region, ve kterém žijeme.

Komunikace především

Ekocentrum vytváří vhodné prostředí pro efektivní tok informací o životním prostředí mezi průmyslovými podniky, veřejnou správou a nejširší veřejností a rozšiřuje tak celospolečenské environmentální povědomí. Svým působením vytváří komunikační platformu a odbourává tak pomyslné bariéry. Ve spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, s dispečinkou průmyslových podniků a se sdělovacími prostředky ekocentra také napomáhá přenosu informací při řešení mimořádných situací, které mají charakter ekologických škod či havárií. Ekocentrum slouží také jako zdroj aktuálních informací o životním prostředí – telefonicky, e-mailem, osobně či prostřednictvím populární služby Mobilní rozhlas reaguje na jakékoliv dotazy z oblasti životního prostředí. Nejčastějším námětem zvědavých dotazů občanů zůstává dlouhodobě kvalita ovzduší.

Chceme vrátit ekologickou výchovu ven, do přírody

Dalším, neméně důležitým posláním ekocentra je vést mladší generaci k uvědomělému vztahu k přírodě a respektování trvale udržitelného rozvoje. Smyslem environmentálního vzdělávání, které ekocentrum realizuje, je předat žákům a studentům co nejvíce námětů, poznatků i příležitostí, aby dokázali posoudit míru přínosu vlastního chování člověka k životnímu prostředí. Vzbudit v nich vědomí, že člověk je nedílnou součástí přírody, kterou ke svému přežití budou potřebovat i další generace. Jádrem činnosti Ekocentra Most je realizace ekologických výukových programů, které nabízíme jak školám, tak zájmovým skupinám z řad široké veřejnosti. Pro tu jsou také připraveny terénní exkurze a další osvětové akce, které postupně přibývají a doplňují tak základní činnost ekocentra. Pedagogická koncepce ekocentra se opírá o zavedené metody práce s dětmi a mládeží. Nezapomínáme ani na ty nejmenší, kteří potřebují více citu a pochopení. Přístup našich lektorů je postaven na principu: „Respektuj a buď respektován“, který uplatňují nejen vůči dětem, ale i k přírodě, která nás obklopuje a kde se v současné době odehrává valná část aktivit.

Dlouhodobým cílem ekocentra je pak rozšiřovat svou působnost do celého regionu, a to jak ve smyslu informačním, tak i vzdělávacím.

Martina Černá
vedoucí OÚ ECMaK
Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a. s.
tř. Budovatelů 2830/3, 434 01 MOST
M: +420 606 622 528
E: cerna@vuhu.cz
W: www.ecmost.cz, www.vuhu.cz

VUHU
MOST

První téma „TEMA“ mimo hlavní téma

CzechInvest v roce 2022 je tu pro podnikatele, a to už neuvěřitelných 30 let!

Něco málo z historie

Státní příspěvková organizace Agentura pro podporu a podnikání CzechInvest (zkráceně CzechInvest), která byla oficiálně založena v listopadu roku 1992 Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky, oslaví letos již 30 let své existence. Cílem agentury bylo a nadále zůstává posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podniků, podnikatelské infrastruktury, získávání přímých zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center. CzechInvest je výhradní organizací, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky.

Rozšíření služeb

V průběhu tří desítek let se pomyslné nůžky podpory podnikatelského prostředí postupně rozšířily o další aktivity, které více napomáhají rozvíjet malé a střední podnikání i pečovat o stávající podnikatelskou základnu v České republice. Činnosti agentury za začaly zaměřovat na podporu investic do výzkumu a vývoje, inovací a start-upového prostředí, na lokalizaci podnikatelských nemovitostí, správu databáze dodavatelů, aktivní spolupráci s municipalitami v rámci podpory podnikatelského prostředí. Následná péče o stávající tuzemské i zahraniční investory tzv. AfterCare spočívá v poskytování poradenství v oblastech financování plánovaných expanzí, vyhledávání vhodných podnikatelských nemovitostí a vízové problematiky se získáváním pracovníků ze zahraničí.

Věda, výzkum a inovace

CzechInvest utváří mezinárodní partnerství mezi univerzitami, výzkumnými organizacemi a privátní sférou. Zároveň podporuje kultivaci českého průmyslového prostředí směrem k výrobě s vyšší přidanou hodnotou.

Klientům nabízí:

- Poradenství v oblasti podpory vědecko-výzkumných aktivit,
- Vyhledávání potenciálních partnerů pro spolupráci,
- Organizaci technologických a incomingových misí, které fungují jako platforma pro nalézání a uzavírání dlouhodobých partnerství ve vědě a výzkumu,
- Souhrn aktuálních informací o podpoře vědy a výzkumu v České republice v anglickém jazyce na specializovaném webu.

Podpora začínajících podnikatelů

Od roku 2011 provázíme start-upy na cestě podnikáním. Pomáháme v začátcích, s uvedením prvních prototypů na trh, se správnou obchodní strategií, s oslovováním tuzemských i zahraničních partnerů, zákazníků a investorů nebo se zakládáním poboček po celém světě. Náš ekosystém tvoří nejen stovky start-upů, ale i špičkoví experti doma i v zahraničí.

Databáze dodavatelů

Databáze slouží k propojování zahraničních investorů s dodavateli v České republice v těchto sektorech:

- zpracování kovů
- informační a komunikační technologie
- energetika
- elektronika a elektrotechnika
- materiály a obaly
- strojírenství
- výroba plastových výlisků a pryže
- zdravotnická technika, biotechnologie a farmaceutický průmysl
- automobilový průmysl
- letecký průmysl

Lokalizace podnikatelských nemovitostí

CzechInvest intenzivně spolupracuje s místní samosprávou a s developery při zprostředkovávání nákupů či pronájmů podnikatelských nemovitostí zahraničním i českým investorům v oblasti průmyslu a strategických služeb. Spravuje Národní databázi brownfieldů, která je nejrozsáhlejší databází svého druhu v ČR a interní databázi podnikatelských nemovitostí.

Služby pro municipality

Propojujeme podnikatele, investory i zástupce státu a samospráv na regionální, centrální i mezinárodní úrovni. Zakládáme si na sdílení dat, zkušenostech, otevřenosti a vzájemném rozvoji. Podpora probíhá formou:

- *online akademií pro starosty* (v 5 klíčových oblastech: strategický rozvoj obce, technická a digitální infrastruktura, sociální infrastruktura, lokální trh práce, podpora podnikání)
- *pasportu podnikatelského prostředí* (tvorba relevantního podkladu pro strategické plánování rozvoje obcí i pro lokalizaci vhodných firem a investic)
- *uvádění příkladů dobré praxe*
- *akce a soutěže pro municipality* (online diskuzní fóra pro obce a města)

A plány na rok 2022?

Jelikož nemá CzechInvest ve zvyku zahálet, připravila agentura v historii své existence největší projekt na podporu inovativních startupových firem pod názvem **Technologická inkubace**.

Z programu *The Country for the Future* půjde během následujících pěti let až 1 miliarda korun na podporu 250 inovativních technologických start-upů v sedmi klíčových oblastech. Začínající firma tak může získat až 5 milionů korun.

Technologická inkubace se zaměřuje na sedm klíčových oblastí:
mobilita budoucnosti = Mobility Innovation Hub
umělá inteligence a IT = AI Hub
 kreativní průmysly = Creative BIC
udržitelnost a ekoinovace = EcoTech Hub
kosmické technologie = Space Hub
jaderná a částicová fyzika = CERN BIC
chytrá řešení v oblastech zdravotnictví, farmacie, kybernetické bezpečnosti aj. = Tech 4 Live Hub

Harmonogram akcí pro municipality pro rok 2022

Název akce	Datum
Diskuzní fórum pro obce a města #4	15. 2. 2022
Investice v obcích a městech 2022	3. 3. 2022
Diskuzní fórum pro obce a města #5	17. 5. 2022
Diskuzní fórum pro obce a města #6	16. 8. 2022

CzechInvest Tržiště

Pro firmy a municipality jsme vytvořili na konci roku 2021 novou platformu. Ta je určena podnikům a zástupcům měst/obcí, kteří nabízejí/poptávají spolupráci, vztahující se k zavádění inovací v rámci konceptu Smart Cities v oblastech:

- životní prostředí
- doprava a mobilita
- energetika a úspora energií
- veřejná správa
- e-sloužby
- veřejný prostor a bydlení

CzechInvest bude pokračovat ve všech uvedených aktivitách, zlepšovat vizuální podobu svých služeb s využitím technologicky vyspělých informačních systémů. Dále se bude podílet na administraci komponent z Národního plánu obnovy a Operačního programu Spravedlivá transformace (v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji). Nadále chce rozvíjet spolupráci s Národní rozvojovou bankou a agenturami API (Agentura pro podnikání a inovace), CzechTrade, TA ČR a inovační infrastrukturou v regionech.

Na závěr je na místě citovat motto CzechInvestu: „*Drive for success*“, které vypovídá o cíli, jež si agentura stanovila, a na kterém celý tým agentury pracuje.

Zdroj: www.czechinvest.org

Petra Hrstková
ředitelka regionální kanceláře
pro Ústecký kraj

Druhé téma „TEMA“ mimo hlavní téma

Nejsem antivaxer,

jen mi vadí, že v době covidu přestaly platit základní medicínské postuláty

V roce 2020 se objevila pandemie koronaviru a celý svět byl šokován a zaskočen. Byla na světě Wuhanská varianta, podle města, z kterého se epidemie začala šířit. Existovaly různé spekulace o jeho původu. Začal závod o vakcínu. Ve velmi krátké době přišla firma Pfizer s absolutně novým typem vakcíny, mRNA, neboli genetické vakcíny. Tato očkovací látka měla být původně použita pouze pro ohrožené jedince, kam patří zejména senioři a lidé s komorbiditami. Bylo prokázáno, že tyto rizikové skupiny po očkování končí méně častěji na jednotkách intenzivní péče než neočkovaní.

Na druhé straně je zamlčován fakt, že ti, co prodělali covid, a nejsou očkováni, na JIP prakticky nekončí. Můžeme jen spekulovat, proč určitá část odborné veřejnosti tento fakt zcela pomíjí...

Od původní myšlenky očkovat pouze rizikové se odstoupilo a zřejmě na základě doporučení výrobců vakcín a po dohodě s politiky a částí odborné veřejnosti se rozhodlo o plošném očkování s výjimkou nejmladších věkových skupin. Již od začátku pandemie bylo zřejmé, že většina mladších lidí a zejména dětské populace covid prodělá bez zásadnějších komplikací a problémů.

Vlády začaly motivovat k vakcinaci nabízením výhod pro očkované jedince a na straně druhé se neuznávaly protilátky či buněčná imunita po prodělaném onemocnění, což se v dějinách lékařství ještě nikdy nestalo. Jedinou výjimkou bylo Švýcarsko. V průběhu času se začalo ukazovat, že dvě dávky vakcíny neudělají za koronavirem tečku. Naopak se zjistilo, že vakcinovaní mohou být zdrojem infekce pro své okolí, protože virus šíří, dále, že očkování stoprocentně nechrání, ale že očkování mohou onemocnět koronavirem také. Přesto měli očkování stále výhody, např. nebyli testováni, mohli navštěvovat divadla a kina, jít do restaurace, cestovat... Proto většina mladých zdravých jedinců se nechala očkovat ne proto, že by se báli onemocnění, ale aby neměli omezení, aby neztratili práci. Takže očkování nepovinně povinné.

Vlády přiznávají, že 2 dávky nejsou dostačující. Jejich hladina rychle klesá a že je nutné podat 3. neboli posilující dávku. Upozorňují, že se jedná stále o tutéž očkovací dávku, která byla vyvinuta na Wuhanskou variantu.

Mezitím tady ale proběhly vlny dalších mutací, tedy od alfy až po nynější omikron, který s přehledem obejde i 3. dávku. Tím se stírají rozdíly mezi očkovánými a neočkovanými s výjimkou rizikových skupin. Naštěstí omikron nemá u většiny populace závažný průběh, což dokazují i čísla hospitalizovaných, která postupně klesají.

Omikron tedy v podstatě smazal rozdíly mezi očkovánými a neočkovanými, proto je logické, že výhody očkování skončily a další rozvolňování je zcela na místě. Doufejme, že budou zasypány příkopy mezi očkovánými a neočkovanými. Bohužel velmi negativní roli při rozdělování společnosti hrála mainstreamová média, která takřka výhradně dávala slovo vybrané skupině vakcinologů a epidemiologů, kteří podávali jednostranné informace. Nebyl dán prostor k dialogu například s imunology, kteří měli jiný názor na vývoj imunity po prodělané infekci a vakcinaci a smyslu plošného testování například ve školách a ve firmách. Nesmyslné testování zdravotních osob stálo naše pojišťovny miliardy korun, které budou v našem zdravotnictví výrazně chybět. Z nepochopitelných důvodů se zamlčuje, že na JIP v podstatě nekončí pacienti, kteří prodělali covid. Zde vycházím z dat ÚZIS prof. Duška. V zahraniční literatuře se nyní objevují první články o tom, že buněčná imunita po prodělaném onemocnění může trvat i několik let.

Nemohu se nezmínit o vakcinaci dětské populace, zejména mezi 12.–15. rokem věku, kdy Státní ústav pro kontrolu léčiv ČR vydává nedoporučující stanovisko k posilující dávce této skupiny a ministr Válek a hlavní vakcinolog Chlíbek toto nerespektují a v médiích se objevuje politický apel k posilující dávce u věkové kategorie 12–15 let! Přitom není u této skupiny mladistvých znám poměr risk / benefit.

Dostáváme se k tolik diskutovanému pandemickému zákonu. Do konce února platil pandemický zákon, který přijala vláda Andrej Babiše. V Senátu se vedla dlouhá diskuze týkající se nového pandemického zákona. Nutno zdůraznit, že jde o zákon pouze na jeden jediný virus – na covid-19. A co ostatní infekční onemocnění?

Já a dalších 30 senátorů, kteří hlasovali proti, jsme argumentovali tím, že zákon neměl být vůbec schvalován ve stavu legislativní nouze, což je za hranou ústavy. Dále v tomto zákonu není definováno, kdy epidemie covid-19 vůbec začne a kdy skončí. Například u chřipky se vyhláší epidemie při počtu 1600–1800 skutečně nemocných lidí na 100 tisíc obyvatel. Na straně druhé má Ministerstvo zdravotnictví ČR obrovskou pravomoc k nařízení testování. Představme si situaci v září 2022. Zahájíme plošným testováním ve školách a firmách a zjistíme koronavirus. Přitom nikomu nic nebude, ale budou tady pozitivně testováni a ministr zdravotnictví může vyhlásit stav epidemie a aktivovat pandemický zákon. To ale nese další problém jako regulaci podnikání včetně uzavírání venkovních sportovišť, škol apod. Pro podnikatele chybí však kompenzace ušlého zisku. Dále vidím jako zásadní, že je soudní nepřezkoumatelnost sporných nařízení. Samozřejmě za hranicí ústavnosti je i sebeizolace po příjezdu ze zahraničí bez specifikace, kde bude člověk sebeizolován, jestli doma, nebo budou vyčleněna nějaká zařízení, kde bude muset trávit určitou dobu. Stejně tak předávání informace, že jsem pozitivně testován cestou SMS není zcela standardní. Nedodržování zákona je pak trestáno vysokými pokutami v řádu stovek tisíců korun (původně to byly miliony).

Věřím a doufám, že k aktivaci pandemického zákona nedojde a že bude zaparkován a jeho doba účinnosti spadne do propadliště dějin.

Z mého pohledu je tento zákon zcela zbytečný a měli bychom pracovat na novele zákona o ochraně veřejného zdraví, tak, aby byla připravena legislativně čistou cestou v co nejkratší době. Tato novela by měla obsahovat univerzální statě, které by se daly vztáhnout na jakoukoli epidemii v budoucnosti, nejen na jeden virus – covid-19.

Senát je pojistka demokracie a má dbát nad čistotou a smysluplností zákonů. Z výše uvedených důvodů je jasné, že i senátoři z vládních stran hlasovali proti přijetí. Senátoři jsou v jiném postavení než poslanci, kteří musí obvykle vázaně hlasovat. Vláda nemůže spoléhat na to, že má také v Senátu většinu a Senát bude hlasovacím automatem.

Most, 27. 2. 2022

MUDr. Alena Dernerová
senátorka

Vítězné stavby stavební přehlídky „Stavba Ústeckého kraje 2021“

Cílem soutěže Stavba roku 2021 Ústeckého kraje je představit široké odborné i laické veřejnosti nejlepší stavby realizovaných v uplynulém období. Vedle základního předpokladu vyhledání stavby, která splňuje vysoké nároky po stránce architektonické a stavebně konstrukční, ale i staveb vyznačujících se použitím progresivních technických a technologických zařízení. Porota proto zvolila metodiku rozdělení přihlášených objektů do dvou skupin. V té pro veřejnost nejrozšířenější, posuzovala objekty reprezentující občanskou a bytovou výstavbu, v té druhé jednotlivé objekty, resp. areály speciálně technologických.

Městská plavecká hala Louny

1. místo – Městská plavecká hala Louny

Příhlašovatel: DKarchitekti, s. r. o.

Autor: Ing. arch. David Kudla, DKarchitekti, s. r. o.

Autoři využili svažitého pozemku s terénním zlomem a orientovali novou bazénovou halu tak, aby využili jejího maximálního proslunění. Na tento prostor navázali velice dobře zvládnutou kombinací prvků, z nichž zcela jistě zaujal porotu prosklený parter s bazénem, precizně provedenou geometricky zvlněnou fasádní křivkou. Tato část objektu objemově navazuje na vstupní prostor, který přirozeně „vtahuje“ návštěvníky do objektu. Na tomto místě je potřeba ocenit profesionálně zvládnutou spolupráci všech účastníků výstavby investorem

Rekonstrukce objektu kulturního střediska města Chlumec nad Mú – II. etapa

počínaje, architektky a projektanty, dodavatelé a provozovateli konče.

Celkový dojem ze stavby umocňuje masivní před-sazená střešní konstrukce s dřevěným podhledem, který propojuje interiérovou a exteriérovou část objektu. Dalším pozitivním prvkem návrhu je i statické řešení střešní konstrukce. Vlastní objekt navazuje a nenarušuje celkový výhled na České středohoří.

2. místo – Rekonstrukce objektu kulturního střediska města Chlumec nad Mú – II. etapa

Příhlašovatel: Město Chlumec

Autor: Ing. arch. Ondřej Tuček, Ing. arch. Viktor Tuček

Zelený dům

3. místo – Zelený dům

Příhlašovatel: ES Reality s. r. o. Louny

Autor: Ing. arch. Ivan Kunovský, Ing. Jiří Holík, Ing. Petr Havlíček, Ing. Jiří Vonásek, Ing. Vítězslav Urban, Ing. Martin Frühauf

Zvláštní cena hejtmána ÚK a Cena ČKAIT: Výstavba Biotechnologického systému pro čištění důlních vod z jámy MR1

Příhlašovatel: Palivový kombinát Ústí, státní podnik

Autor: Terén Design s. r. o. – generální projektant

Výstavba Biotechnologického systému pro čištění důlních vod z jámy MR1

OHK Most představila vysoké a vyšší odborné školy na tradičním veletrhu **SOKRATES 2**

Okresní hospodářská komora Most ve spolupráci s ÚP ČR, krajskou pobočkou v Ústí nad Labem, kontaktním pracovištěm Most, opět uspořádala, pod záštitou hejtmana Ústeckého kraje Ing. Jana Schillera, veletrh vzdělávání SOKRATES 2.

Generálním partnerem letošního již 14. ročníku je společnost CHEMINVEST s. r. o., dalšími partnery

jsou akciové společnosti Vršanská uhelná a Severní energetická.

Hosty slavnostního zahájení byli za společnost CHEMINVEST s. r. o. Vladimír Zemánek, za Ústecký kraj radní Jindra Zalabáková, starostka Litvínova Kamila Bláhová, náměstkyně primátora Markéta Stará, místopředseda OHK Most Petr Scherer, který veletrh oficiálně zahájil.

Letošního 14. ročníku se svými zástupci na jednotlivých stáncích zúčastnilo 12 škol nejen z našeho regionu.

Na podzim komora ve spolupráci s úřadem práce opět zrealizují veletrh středního vzdělávání SOKRATES 1.

Veletrhy SOKRATES jsou již dlouholetou tradicí a nedílnou součástí aktivit OHK Most.

DRZÝ SMAJLÍK

Vážení čtenáři, na tomto místě jste již řadu let nalézali drzosti našeho smajlíka, který se střefoval do nepovedeností ze všech možných sfér našeho života. Protože život tropí hlouposti neustále, tak jsme i tentokrát měli připravené podivnůstky s úsměvným komentářem, ale vzhledem k tomu, že naše bezpečná Evropa poznává válku se vším, co k ní patří, tak i nám úsměv ztuhl na rtech a naše zlomyslnosti jsme odložili na lepší časy.

Přijměte prosím jako náhradu nostalgickou vzpomínku na doby, kdy český průmysl (ne dnešní průmysl v Čechách) ve světě něco znamenal. Nešlo jen o schopnost stavět po světě elektrárny, rafinerie, cukrovary a jiné velké i malé investiční celky, uměli jsme vyrobit obří velkostroje pro těžbu surovin, také lodě a řadu dalších strojírenských výrobků. Kde jsou ty časy našich, ve své době, špičkových konstruktérů a výrobců. Z těchto příkladů má v těchto dnech výročí zdánlivá maličkost, ale je zaznamenání hodná – **je to výročí legendy, které je úctyhodných 70 let.**

18. února 1952 vyjel z bran továrny Praga v pražských Vysočanech první prototyp legendární „vejtrasky, větřísky, véesky, vejdy“. Tento terénní nákladní automobil má své oficiální označení Praga V3S (vojenský třítonový speciál), byl objednán pro Československou armádu, která v té době neměla vozidlo schopné poradit si i v tom nejtěžším terénu, s jednoduchou obsluhou i vojáky základní vojenské služby. Vzhledem k unikátním vlastnostem se „vejda“ stala také předmětem zájmu zejména těžebního a stavebního průmyslu, a i pro zemědělství byla a mnohdy ještě je, nepostradatelným pomocníkem. Známe ji s různými, mnohdy překvapivými nástavbami, a dokonce si zahrála v kultovním filmu o vesničce střediskové. Byla vyráběna téměř 40 let a také exportována do 72 zemí.

Moc se neví, že automobil, jehož konstrukce vycházela ze sovětských zilů či amerických studebakerů, patřil k nejlepším a nejužitečnějším terénním nákladním vozidlům své doby.

Terénním vlastnostem „véesky“ se vyrovná jen málokterý i novější terénní nákladní automobil. Může se brodit metrem vody nebo bahna – problémy mu nedělá ani překážka vysoká až 40 centimetrů.

Daní za unikátní terénní vlastnosti je ale značné nepohodlí, a to zejména řidiče, o vojácích na korbě nemluvě. Navíc v zimě netopila a v létě hřála. Automobil je také pro osádku hlučný a typický zvuk prozradí „vejdu“ na stovky metrů. Řízení bez posilovačů pak vyžaduje „železného muže“.

Tento automobil a jeho čeští tvůrci by neměli být zapomenuti.

Autor: Adam Hauner

Autor: Petr Dadák

Autor: Ludek

Autor: Vojtěch Zdražil

Autor: FORTEPAN / Nagy Gyula

Vítáme nové členy v OHK Most

DEVELOPMENT CFF z.s.

www.dcff.cz

Telefon: 725 970 323

E-mail: m.uhlirova@dcff.cz

FA Techtex k. s.

Telefon: 737 077 321

E-mail: aulingermost@seznam.cz

StudyHub Online s.r.o.

www.studyhub.cz

Telefon: 797 853 133

E-mail: podpora@studyhub.cz

Před naší otázkou na závěr jsme zaznamenali (Seznam 15. 3. 2022):

Vláda musí okamžitě začít se zásadními změnami v české energetice, aby srazila dolů rostoucí ceny. Pokud to neudělá, vyvolá dražota ještě letos nebezpečné společenské pnutí, varuje bývalý vládní zmocněnec **Jaroslav Míl** a v závěru článku dodává: „To, že Evropu současná krize překvapila, způsobili politici, kteří nemají znalosti a zodpovědnost. Dnes

potřebujeme politiky a šéfy vlád, kteří chápou svoji roli jako funkci správce, který spravuje svoji zemi ve prospěch dalších generací a nevidí se v roli marketingových prodejců snů nadřazených operativu nad koncepční řízení. Potřebujeme politiky se strategickým myšlením, kteří předcházejí krizím, a ne, že je svým jednáním způsobují. Politiky, co vidí život lidí z praktické

stránky a chápou, že mají vytvořit prostor, aby se společnost mohla sama rozvíjet.

Takovými lídry byli po 2. světové válce v Německu kancléř Konrad Adenauer nebo ve Francii prezident Charles de Gaulle. U nás třeba po 1. světové válce špičkový ekonom, ministr financí Karel Engliš. Teď je příležitost, aby se takoví lidé prosadili. Věřím, že u nás i v Evropě jsou.“

Otázka na závěr

pro Ing. Ivo Bednára

V tomto čísle TEMA jsme se zabývali „rozumnou“ ekologií. Jedním z našich, ale i Evropských počinů pro „záchranu planety“, bylo povinné přimíchávání biosložky do nafty a benzínu, o čemž rozumně a pragmaticky uvažující lidé měli své pochybnosti, ale budiž. Pod vlivem tragických událostí na Ukrajině a zčásti tím vyvolaným dramatickým růstem cen energií a paliv, se naše vláda rozhodla, že bude tomuto čelit zrušením povinnosti přimíchávat do motorových paliv zmíněné biosložky. Názory na tento počin jsou dnes nejen od znalců trojčlenky poněkud rozpačité, ale co na to říká jeden ze zemědělců, kterých se to také týká, jsem se zeptal Ing. Ivo Bednára, člena představenstva Okresní agrární komory Most. Ing. Rudolf Jung

Dosud byly přimíchávány do nafty a benzínu biosložky pro, jak říkáte, „záchranu planety“ (mimořádně krásný termín) průměrně 7 % objemu. Byly to biosložky domácí produkce. To údajně zvyšovalo cenu před zdražováním o 2 Kč. Při násobném zvýšení ceny nafty a benzínu a za předpokladu nezvyšování ceny MEŘO (Methylester řepkového oleje) u nafty, lihu a benzínu si nemyslím, že jejich přidáním se dále zvýší cena paliva. Takže to nic neušetří a vypadá to spíše

na boj s nenáviděnou řepkou. Zrušení přidávání biosložek do PHM nikomu neušetří, a při detailním propočtu možná i prodraží.

V situaci, kdy ve státě nastane krizový nedostatek strategických pohonných hmot vesměs vyráběných z dovozových surovin (plyn, nafta, benzín) je logická snaha státu dovážené suroviny něčím nahradit. U nás to evidentně neplatí. A není to nezanedbatelná částka. V roce 2019 byla spotřeba cca 590 mld. litrů nafty a cca 210 mld. litrů benzínu (asi proto je teď výrobně levnější nafta na pumpách dražší). Nicméně přimícháváním biosložek nadále by se ušetřilo přibližně 56 miliard litrů paliva za rok.

Dvojnásobná cena přináší dvojnásobné DPH (u biosložek se tuším DPH nepřipočítává, opravte mě, jestli to tak není), které zaplatí konečný spotřebitel.

Pro zemědělce je jaro čas přípravy půdy, setí, hnojení, tedy sezona, kdy se nedá odložit nákup PHM, a současně zvýšená cena nafty spolu s násobným nárůstem cen hnojiv, a to již od podzimu 2021, představuje předzvěst výrazného zdražení našich potravin.

Ing. Ivo Bednára
člen představenstva Okresní agrární komory Most

ŠKOLENÍ A WEBINÁŘE

(Výběr duben - květen 2022)

21.04. ● Naučte se Excel za 2,5 hodiny! (On-line webinář)

*Ovládněte Microsoft Excel za 2,5 hodiny a řekněte si o vyšší plat!
Získejte návod, jak pracovat v MS Excelu bez chyb, plus spoustu tipů a vychytávek k tomu.
Poučte se z těch, které před vámi již udělaly tisíce uživatelů. Pracujte jednoduše, rychle a efektivně. Ušetříte až 30 % svého pracovního času.*

03.05. 6 kroků, jak na reklamu na Facebooku a Instagramu. Začátečníci. (Workshop, Praha)

*Naučte se efektivně pracovat s reklamou na Facebooku a Instagramu! Vytvořte si z obou sítí další prodejní kanál.
Přihlaste se na webinář a budete si umět sami nastavit reklamní kampaň na Facebooku a Instagramu, propagovat příspěvky na obou sítích, pracovat s cílením reklamy a vyhodnocovat výsledky.*

Bestseller 2019-2021!

10.05. ● Jak správně řešit spotřebitelské spory a reklamace v roce 2022. (On-line webinář. Zdarma)

*Odhalte triky, které na vás zkouší zákazníci během reklamací. Úspěšný webinář, který pro velký zájem opakujeme, ale letos už naposledy!
Přihlaste se zdarma na webinář Jak správně řešit spotřebitelské spory a reklamace. Nenechte si od spotřebitelů diktovat a mějte spotřební právo v malíku.*

24.05. Inovujte nebo to zabalte! (Workshop, Praha)

Využijte skvělé příležitosti a získejte know-how od marketingového profesionála Milana Formánka, který pracoval 14 let v Red Bull marketingu, školil a konzultoval pro 500+ organizací. V Česku je mnoho úžasných firem, se skvělými produkty a službami. Bohužel, až příliš často nevyužívají svůj potenciál. Přihlaste se na workshop a buďte jiní!

Bestseller 2020-2021

V případě nepříznivé pandemické situace se workshopy budou konat on-line.

Podívejte se na detaily + další školení na:

www.komora.cz/kurzy

společně, jako jeden tým, dodáváme

Teplo *z Komůřan*